

ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว
ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

THE IMPACT AND RESOLUTION MEASURE ON IMMIGRATION
IN SOI DAO DISTRICT, CHANTHABURI PROVINCE

ภาคนิพนธ์

ของ

สุธี จันดา

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2558

ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

THE IMPACT AND RESOLUTION MEASURE ON IMMIGRATION

IN SOI DAO DISTRICT, CHANTHABURI PROVINCE

ภาคนิพนธ์
ของ
สุธี จันดา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

พฤษภาคม 2558

ใบรับรองภาคนิพนธ์

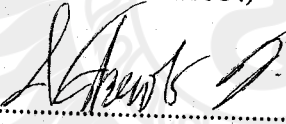
เรื่อง

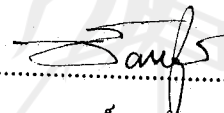
ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
The Impact and Resolution Measure on Immigration in Soi Dao District, Chanthaburi Province

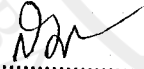
สุธิ จันดา

คณะกรรมการสอบภาคนิพนธ์

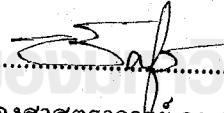

..... ประธานสอบภาคนิพนธ์
(ดร.นักรบ เดียรอ่ำ)

..... ประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์
(ดร.นักรบ เดียรอ่ำ)

..... กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

..... กรรมการสอบภาคนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

ได้รับอนุมัติจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชัชชนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2558

สุธี จันดา. (2558). ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์ รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

คณะกรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์

นักรบ เถียรอำ รป.ค. (รัฐประศาสนศาสตร์)

ประธานกรรมการ
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ รค. (รัฐศาสตร์)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการการเข้าเมืองมาทำงาน ผลกระทบและมาตรการในการแก้ไขแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจและการสัมภาษณ์เจาะลึก รวมทั้งการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ข้อค้นพบที่ได้ศึกษาพบว่า กระบวนการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวนั้น มีทั้งในรูปแบบที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ผลกระทบจากแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี มี 4 ด้าน คือ ผลกระทบด้านความมั่นคง สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ควรเน้นเรื่องมาตรการที่สำคัญคือ การใช้แรงงานในพื้นที่ การจัดอบรมแรงงานต่างด้าว ชุมชนที่มีแรงงานต่างด้าวอยู่ควรมีศูนย์ที่คอยให้คำชี้แจง แนะนำ การดูแลตรวจสอบแรงงานต่างด้าวโดยมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด คนในชุมชนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว การให้ความรู้กับแรงงานต่างด้าวในด้านกฎหมายแรงงานต่างด้าวว่าควรคของมีนเมาในขณะที่ปฏิบัติงาน นายจ้างควรกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวให้อยู่ในกฎระเบียบและการดูแลอย่างเข้มงวดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวของส่วนราชการ

คำสำคัญ : แรงงานต่างด้าว ผลกระทบ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Sutee Janda. (2015). **The Impact and Resolution Measure on Immigration in Soi Dao District, Chanthaburi Province.** Independent Study. M.PA. (Local Government). Chanthaburi : Rambhai Barni Rajabhat University.

Advisory Committee

Nakrob Tainam D.P.A. (Public Administration)	Chairman
Associate Professor Chaiyon Praditsil Ph.D. (Political Science)	Member

Abstract

The purposes of this research were to study the process of entering into the city for work, impacts, and resolution measures on immigration in the area of Soi Dao District in Chanthaburi Province. The mixed methods of quantitative and qualitative were used in this study. The survey research, in-depth interview, and participant observation were employed in this research. The findings identified the following 4 impacts of both legal and illegal immigration in Soi Dao district in Chanthaburi province : security, society, economy, and public health, which were shown overall at the moderate level. The resolution measures on the immigration in Soi Dao District in Chanthaburi Province were mainly focused on using the local labours and having trainings for the immigrants. The immigration center for guiding and monitoring should be set up in the community where the immigrants settled down. The local people needed to have a good understanding of the immigration. The knowledge of law should be trained to the immigrants. They should avoid drinking alcohol at work. The immigrants should be inspected by their employers and strictly regulated by government sector.

Keywords : foreign labour impact

กิตติกรรมประกาศ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ จาก คร.นักรบ เถียรอำ ประธานที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร.ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ กรรมการที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแบบสอบถาม
ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และกลุ่มตัวอย่าง
ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม
เป็นอย่างดี ขอขอบคุณคณาจารย์ผู้สอน และผู้ที่ให้การสนับสนุน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ความสะดวกในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นอย่างดี
จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ บิดา มารดา
ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้แก่ผู้วิจัย ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยให้ผู้วิจัย
ประสบความสำเร็จในการศึกษา

สุธิ จันดา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมุติฐานการวิจัย.....	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและทฤษฎี.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว.....	12
ทฤษฎีระบบ (System Theory) ความหมายของระบบ.....	16
แนวคิดทฤษฎีการว่าจ้างทำงาน (The Theory of Employment).....	22
ทฤษฎีของการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติ.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
การวิจัยเชิงสำรวจ.....	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
การวิจัยในเชิงคุณภาพ.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การตรวจสอบข้อมูล.....	54

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	97
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	102
ข้อเสนอแนะ.....	104
บรรณานุกรม.....	106
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	113
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	115
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม.....	129
ภาคผนวก จ การได้มาของแรงงานต่างด้าว.....	131
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	139

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ (n = 394).....	68
3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ (n = 394).....	68
4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ (n = 394).....	69
5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา (n = 394).....	70
6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ (n = 394).....	71
7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ (n = 394).....	72
8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลที่ท่านอาศัยอยู่ (n = 394).....	72
9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี (n = 394).....	73
10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ลำดับของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลกระทบในด้านสังคม (n = 394).....	74
11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผลกระทบในด้านสาธารณสุข (n = 394).....	77
12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม ผลกระทบในด้านความมั่นคง (n = 394).....	80
13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ (n = 394).....	83
14 ผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน.....	86
15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงาน ต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามอาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่.....	88
16 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงาน ต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามอาชีพ แตกต่างกันเป็นรายคู่.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามรายได้แตกต่างกันเป็นรายคู่.....	90
18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาวจังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามตำบลแตกต่างกันเป็นรายคู่.....	91
19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามตำบลแตกต่างกันเป็นรายคู่.....	91
20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันเป็นรายคู่.....	92
21 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานที่มีผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี.....	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

จากสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทั้งในโครงสร้างการผลิตและโครงสร้างตลาดแรงงาน โดยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตจากการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ เป็นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า และเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดการขยายตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ในภาคอุตสาหกรรมมีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางด้านโครงสร้างตลาดแรงงานนั้น ในอดีตประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาการว่างงานเป็นอย่างมาก ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้ก่อให้เกิดการจ้างงานที่เพิ่มมากขึ้น ในขณะที่มีแรงงานใหม่เข้าสู่ตลาดแรงงานลดลงเรื่อย ๆ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้มีผลทำให้เกิดปัญหาแรงงานขาดแคลนบางสาขาภายในประเทศ จากสภาพที่ตลาดแรงงานในประเทศไทยไม่สามารถสนองต่อความต้องการได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง ทำให้แรงงานต่างด้าวถูกนำเข้าสู่ระบบตลาดแรงงานไทยมากขึ้น ในช่วงที่ผ่านมานั้น มีแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่มีพื้นที่เขตชายแดนติดกันคือ ประเทศพม่า ประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ได้เข้าประเทศอย่างถูกต้องรวมถึงลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย และกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและอยู่ติดเขตชายแดน (เสกสิทธิ์ คุณศรี. 2539 : 2)

ในขณะที่การเข้ามาทำงานข้างต้นของแรงงานต่างด้าว ได้สร้างผลกระทบทางด้านบวกและลบให้กับประเทศไทยทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น กล่าวคือ มีส่วนในการแข่งอาชีพรองานไทย ด้วยเหตุที่นอกจากแรงงานต่างด้าวมียอัตราค่าแรงที่ถูกลงกว่าแรงงานไทยและหาได้ง่ายแล้ว แรงงานต่างด้าวยังสามารถทำงานได้โดยไม่เลือกงาน ไม่ว่าจะเป็งานในไร่ ในสวน หรืองานแบกหามต่าง ๆ ซึ่งงานเหล่านี้คนไทยไม่ชอบทำเนื่องจากคนไทยมองว่างานเหล่านี้ เป็นงานระดับล่าง เป็นงานที่สกปรก ยากลำบาก และอันตราย อีกทั้งในปัจจุบันคนไทยเรียนสูงมากขึ้นจึงทำให้ตลาดการจ้างงานขาดแรงงานในระดับล่างเป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องหันไปพึ่งแรงงานต่างด้าว และนอกจากนี้ยังมีการลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักร ผลกระทบจากทำงานของแรงงานต่างด้าว ก่อให้เกิดปัญหาสังคมไทยเป็นอันมากทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะภาครัฐไม่สามารถเข้าไปควบคุมกำกับดูแลได้อย่างทั่วถึง

ในท่วงทำนองเดียวกันอาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงภายในประเทศ เพราะเมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาเป็นจำนวนมากจะก่อให้เกิดปัญหาชนกลุ่มน้อยภายในประเทศ เนื่องจาก

หากคนเหล่านี้ก่อความไม่สงบภายใน โดยการชุมนุมเรียกร้องค่าแรงเพิ่มขึ้น หรือรวมตัวตั้งขึ้นเป็นกลุ่มก่ออาชญากรรมหรือก่อวินาศกรรมก็จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในได้ และเมื่อแรงงานต่างด้าวได้เข้ามาเป็นจำนวนมากก็จะส่งผลกระทบต่อด้านสาธารณสุข โดยที่แรงงานต่างด้าวที่เป็นเพศหญิงส่วนหนึ่งมีเป้าหมายเพื่อประกอบธุรกิจอาชีพหญิงบริการ ส่งผลให้เกิดอาชีพหญิงบริการทางเพศข้ามชาติมากขึ้น อันเป็นที่มาของการติดต่อและการแพร่ระบาดของโรค เช่น โรคเอดส์เพิ่มขึ้น ซึ่งกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงสุด คือ โสเภณี ปัญหาโรคระบาด และโรคติดต่อที่แรงงานต่างด้าวเป็นผู้นำเข้า เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ ซิฟิลิส มาเลเรีย ไข้ซัง โรคเอดส์ โรคอุจจาระร่วง โรคโปลิโอ เป็นต้น ซึ่งบางโรคเป็นโรคระบาดที่ได้หายไปจากเมืองไทยแล้วก็กลับมาอีก เช่น โรคเรื้อน โรคเหล่านี้เป็นภาระที่ส่งผลกระทบต่อประมาณด้านสาธารณสุข รวมไปถึงทางด้านสังคม โดยแรงงานส่วนใหญ่ที่เข้ามาในประเทศจะเป็นลักษณะตัวคนเดียว แต่เมื่ออยู่นาน ๆ เข้าก็จะมีเรื่องแต่งงานข้ามชาติ ซึ่งเด็กที่เกิดมาต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องสัญชาติ การศึกษา สถานภาพทางสังคม ปัญหาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชากร ซึ่งพบว่ามียศธิดาญาติที่เกิดขึ้นกับคนไทยเป็นจำนวนมาก ได้แก่ ศติอุจฉกรรจ์ และสะเทือนขวัญ ศติประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ศติลักทรัพย์ วังราวทรัพย์สิน นอกจากนี้ยังรวมไปถึงทางด้านเศรษฐกิจโดยการชะลอตัวของโครงสร้างของอัตราค่าแรงขั้นต่ำ ผลกระทบนี้กระทบกับแรงงานไทยซึ่งถูกกดค่าจ้างแรงงาน เพราะนายจ้างมีทางเลือกที่สามารถจ้างแรงงานต่างด้าวได้หากแรงงานไทยไม่ทำ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีอัตราจ้างแรงงานขั้นต่ำอยู่ในระดับสูง ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตของนักลงทุนในประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานถูกกว่า ในกรณีเช่นนี้จะส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของไทยซึ่งทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง (ชมนาท รัตนมณี. 2545 : 10)

อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีเป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยในพื้นที่อำเภอสอยดาว มีพื้นที่ติดต่อกับจังหวัดพระตะบองและกรุงไพลินของราชอาณาจักรกัมพูชา แนวพรมแดนส่วนใหญ่เป็นคลองลำห้วยและสันปันน้ำของทิวเขาบรรทัด การส่งเสริมการค้าชายแดนจากปัจจุบันที่จังหวัดได้เปิดจุดผ่อนปรน เพื่อทำการค้าชายแดนกับกัมพูชามีทั้งหมด 5 จุด ได้แก่ 1) จุดผ่อนปรนบ้านผักกาด อ.โป่งน้ำร้อน 2) จุดผ่อนปรนบ้านแหลม ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน 3) จุดผ่อนปรนบ้านบึงชะง่าง ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน 4) จุดผ่อนปรนบ้านซันตารี ต.ทุ่งขนาน อ.สอยดาว 5) จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม ต.สะตอน อ.สอยดาว ทั้งนี้จังหวัดจันทบุรียังมีนโยบายให้มีการผลักดันจุดผ่อนปรนบ้านแหลม และบ้านผักกาด ให้ปรับฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อให้ประชาชนตามแนวชายแดนทั้งสองประเทศ ติดต่อเข้าออกได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและสามารถอยู่ได้หลายวัน รวมทั้งสามารถส่งออกและนำเข้าสินค้าได้อย่างถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมาย และพิธีการศุลกากร จากการเปิดจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนเพิ่มขึ้น ทำให้การไปมาหาสู่กัน

ระหว่างสองประเทศมีความสะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงการไหลเวียนของสินค้าจำนวนมากของทุก ๆ วัน และที่สำคัญการที่ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมากอยู่แล้วก็ยิ่งไปหนุนเสริมให้แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นไปด้วย (วัชรินทร์ ยงศิริ. 2547 : 78 - 83)

จากการลงสำรวจพื้นที่และการสัมภาษณ์เบื้องต้นพบว่า แรงงานต่างด้าวกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในจังหวัดจันทบุรีแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) แรงงานที่เข้ามาใช้แรงงานโดยถูกต้องตามกฎหมายและขึ้นทะเบียนแรงงานกับสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี จำนวน 4,843 คน 2) แรงงานที่เข้ามาใช้แรงงาน โดยแฝงเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างไทยกับกัมพูชา ในการเปิดโอกาสให้มีการใช้หนังสือเดินทางชั่วคราวมีระยะเวลา 7 วัน แรงงานประเภทนี้มักไปกันตามข้อกำหนดของหนังสือเดินทาง 3) แรงงานที่เข้ามาใช้แรงงาน โดยผิดกฎหมาย ในลักษณะของการลักลอบเข้าประเทศมาใช้แรงงานและพำนักในประเทศไทย ซึ่งในประเภทที่ 3 พบว่า แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานในจังหวัดจันทบุรี จากการสำรวจเบื้องต้นมีจำนวนแสนคนขึ้นไป สำหรับแรงงานที่เข้ามาในนั้น มีการใช้แรงงานหลากหลายรูปแบบอาชีพ ได้แก่ ประมงต่อเนื่อง ประมงทะเล เกษตร และปศุสัตว์ กิจการก่อสร้าง กิจการต่อเนื่องการเกษตร ต่อเนื่องปศุสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ ชำแหละ กิจการรีไซเคิล เหมืองแร่ เหมืองหิน จำหน่ายผลิตภัณฑ์โลหะ จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากดิน ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง แปรรูปหิน ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์กระดาษ ผลิตภัณฑ์หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ ขนถ่ายสินค้าทางบก คลังสินค้า ค้าส่ง ค้าปลีก แผงลอย ตู้ซอมรด ถ้าง อัดฉีด สถานบริการน้ำมัน แก๊ส เชื้อเพลิง สถานศึกษา มูลนิธิ สมาคม สถานพยาบาล การให้บริการต่าง ๆ ผู้รับใช้ในบ้าน โดยที่แรงงานต่างด้าวที่มาทำในกิจการเหล่านี้ส่วนมากจะเป็นแรงงานประจำ (สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์. 2556)

อย่างไรก็ตามงานวิจัยชิ้นนี้จะขอจำกัดพื้นที่การศึกษาเฉพาะในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอำเภอสอยดาวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพในเชิงเกษตร เช่น พืชไร่ พืชสวน ได้แก่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทุเรียน ลำไย กระท้อน เงาะ มะขามหวาน น้อยหน่า มะม่วง มะละกอ ข่างพารา เป็นต้น อำเภอสอยดาว มีพื้นที่การปกครอง 5 แห่ง ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทรายขาว ตำบลทับช้าง ตำบลทุ่งขนาน และตำบลสะตอน คนส่วนใหญ่ในอำเภอสอยดาว ประกอบอาชีพในเชิงเกษตรกรรม อีกทั้งคนอำเภอสอยดาวในวัยที่สามารถใช้แรงงานก็มีไม่เพียงพอต่อความต้องการในภาคเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก เพราะแรงงานต่างด้าวค่าแรงจะถูกกว่าคนไทยและการหาแรงงานต่างด้าวก็หาได้ง่ายเนื่องจากอำเภอสอยดาวมีช่องทางการผ่านเข้าออกของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีการติดต่อ

ทางธุรกิจกับประเทศกัมพูชาอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูผลไม้ นายจ้าง หรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องอาศัยแรงงานเป็นจำนวนมาก เพื่อที่จะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งในที่นี่แรงงานในท้องถิ่นนั้นมีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากแรงงานท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้มุ่งเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้นายจ้างและผู้ประกอบการจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นหลักในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าแรงงานต่างด้าวนั้นได้เข้ามามีบทบาทมากในเชิงเกษตรกรรมของในอำเภอสอยดาว ด้วยเหตุผลข้อที่ 1 อำเภอสอยดาวเป็นอำเภอที่ทำการเกษตรและมีการขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมาก เหตุผลข้อที่ 2 อำเภอสอยดาวที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนกัมพูชา และเป็นพื้นที่เมืองหน้าด่านที่มีช่องทางการติดต่อกันระหว่างประเทศที่มีจุดผ่านแดนได้สะดวก เหตุผลข้อที่ 3 อำเภอสอยดาวเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวและเสี่ยงต่อความมั่นคง สาธารณสุข สังคม และเศรษฐกิจ เหตุผลข้อที่ 4 จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานตามประเภททั้ง 3 ประเภทข้างต้น จะทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้ครบทุกกลุ่ม

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว มีผลกระทบทางด้านความมั่นคง สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุข ของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อประชาชน และเพื่อเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในหัวข้องานวิจัยเรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีนี้ขึ้นมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านความมั่นคง สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุข ของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อประชาชน ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางเพื่อเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้นำเสนอต่อองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีเพื่อพัฒนาและปรับปรุงบริหารจัดการภายในชุมชน
2. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนมาตรการแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี หรือในเขตพื้นที่อื่น ๆ ที่มีแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2555 - 2557 เนื่องจากมีการจ้างงานแรงงานต่างด้าวให้เข้ามาทำงานในภาคการเกษตรมากขึ้นในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ซึ่งปริมาณของผลผลิตมีจำนวนมากขึ้นแรงงานไทยมีจำนวนไม่เพียงพอต่อภาคการเกษตรและมีค่าแรงแพงกว่าคนต่างด้าว และแรงงานต่างด้าวมีคุณสมบัติเหมาะกับการใช้แรงงานในท้องถิ่นมาก

ขอบเขตในด้านเนื้อหาของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มุ่งจะศึกษาถึงผลกระทบทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคง เศรษฐกิจ ของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีและเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา รวมไปถึงเรื่องของการที่เข้ามาของแรงงานต่างด้าว โดยถูกกฎหมาย และ เข้ามาโดยผิดกฎหมาย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อเป็นแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะกำหนดนิยามศัพท์เบื้องต้นไว้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลที่คาดว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา ระดับการศึกษา รายได้/เดือน จำนวนพี่น้อง ความพอเพียงของรายได้ ประเภทของสถานศึกษาปัจจุบัน ที่ตั้งของสถานศึกษาภูมิอำนา

ผลกระทบ หมายถึง ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลก อันได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์ และเป้าหมายผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับทรัพยากรของ โครงการค่าใช้จ่ายในทางอ้อมต่าง ๆ รวมทั้ง ค่าเสียโอกาสด้วย

มาตรการ หมายถึง การกระทำอย่างหนึ่งเพื่อให้สมกับเหตุที่เกิดขึ้นเป็นคำตั้งขึ้นใช้ในภาษา การเมืองหรือเป็นวิธีการที่ตั้งเป็นกฎ ข้อกำหนด ระเบียบหรือกฎหมาย เป็นต้น

แรงงานต่างด้าว หมายถึง แรงงานสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย

แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย หมายถึง แรงงานสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยไม่มีวีซ่า ใบอนุญาตทำงาน และไม่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกระทรวงแรงงาน เพื่อขออนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวโดยผ่อนผันเป็นรายปี

แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย หมายถึง เป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีหลายประเภท คือ ประเภทที่มีสัญญาจ้าง

ที่แน่นอนว่าจะทำงานอาชีพอะไร หน่วยงานไหน เป็นระยะเวลาเท่าไร ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้อาจเป็นทั้งแรงงานฝีมือหรือไร้ฝีมือก็ได้

ปัญหาด้านความมั่นคง หมายถึง ปัญหาที่กระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ปัญหาที่เกิดจากนโยบายหรือกฎหมายไม่ชัดเจน ปัญหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือนโยบายของรัฐ ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือกันของประชาชนที่มีต่อประเทศชาติ

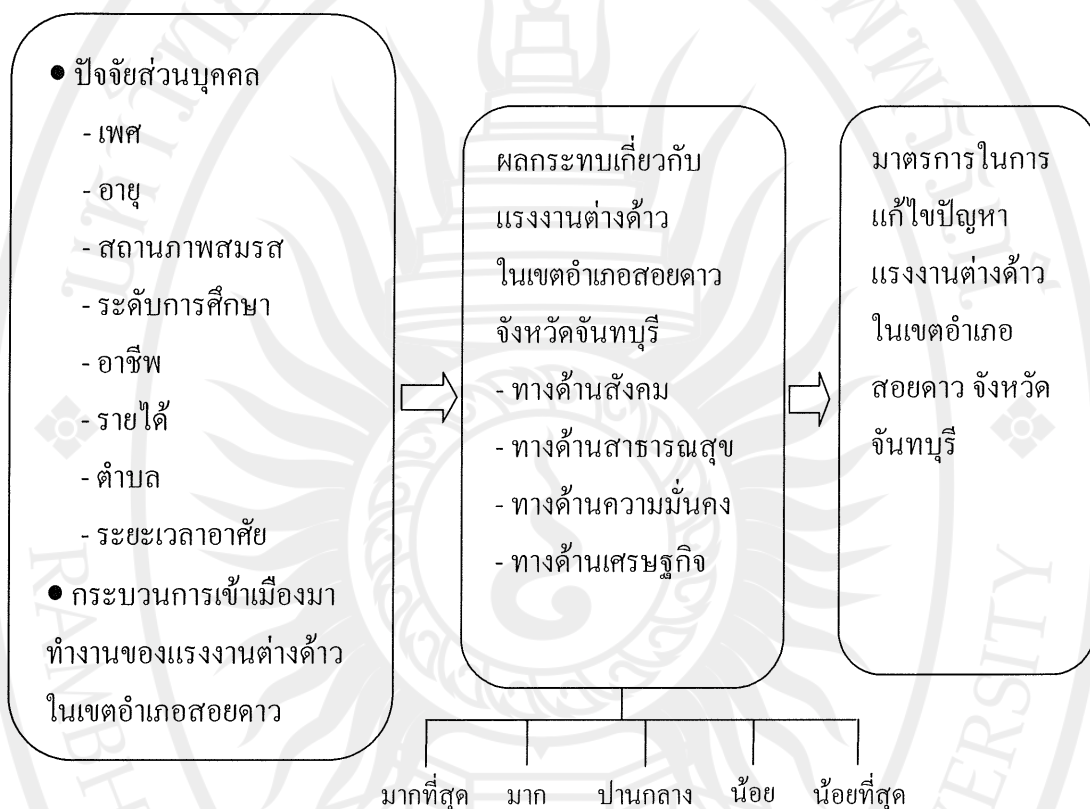
ปัญหาสาธารณสุข หมายถึง ปัญหาด้านการควบคุมโรค ปัญหาด้านการรักษาสุขอนามัย สิ่งแวดล้อมและการทำงาน ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน

ปัญหาด้านสังคม หมายถึง ปัญหาความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาการจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ปัญหาด้านมนุษยธรรม ปัญหาการจัดแย้งด้านวัฒนธรรม

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ประชาชาติ ปัญหาที่กระทบต่อภาวะจ้างงานของคนไทย ปัญหาจากผู้ประกอบการ ปัญหาที่กระทบต่อการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการสำรวจองค์ความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยสามารถกำหนดสมมุติฐานได้ดังนี้

1. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามเพศ
2. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามอายุ
3. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามสถานภาพสมรส
4. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามระดับการศึกษา
5. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามอาชีพ
6. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามรายได้

7. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามตำบล
8. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการสำรวจองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย สามารถสรุปเป็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว
 - 1.3 ทฤษฎีระบบ (System Theory) ความหมายของระบบ
 - 1.4 แนวคิดทฤษฎีการว่าจ้างทำงาน (The Theory of Employment)
 - 1.5 ทฤษฎีของการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541 : 11) ได้ให้ความหมายของผลกระทบว่าหมายถึง ผลที่ตามมาจากผลงาน หรือผลผลิต หรือผลประโยชน์ในระดับปฐมภูมิ (Primary Effects) ของแผนหรือโครงการผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบ และอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้ กลุ่มเป้าหมายทั้งในปัจจุบันและอนาคต และได้ให้ความหมายผลกระทบอีกว่า เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงระดับปฐมภูมิเป็นผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแผนและ โครงการและผลอันนี้จะมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อไปได้อีกระดับหนึ่งหรือหลายระดับเป็นกรณี ๆ ไป

ประสิทธิ์ ดงยั้งศิริ (2542 : 35) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลกระทบไว้ว่า คำว่า “ผลกระทบ” (Impact) ที่กล่าวถึงนั้น โดยทั่วไปจะหมายถึง ผลของการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อม โดยผลกระทบดังกล่าวอาจจำแนกออกตามประเภท ขนาด และระยะเวลา ได้ดังนี้ ประเภทของผลกระทบ ได้แก่ การสูญเสียทางเศรษฐกิจ ความสูญเสียบริการทางสังคมและความสูญเสียเกี่ยวกับวิถีดำเนินชีวิต ขนาดของผลกระทบจะมีตั้งแต่ระดับที่น้อยถึงมากและระยะเวลาของผลกระทบก็มีทั้งระยะสั้นและระยะยาวสมบัติ

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546 : 20) กล่าวว่า ผลกระทบ คือ ชุดผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการเลือกทางเลือกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ ผลกระทบของแต่ละทางเลือกอาจจะเป็นได้ทั้งผลกระทบในทางบวกและผลกระทบในทางลบ

ผลกระทบ หมายถึง ผลประโยชน์และหรือผลเสียหายอันเกิดขึ้นจากการกระทำเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตรง (เสถียร เหลืองอร่าม. 2527 : 1 ; อ้างถึงใน อุษา เพ็ชรยิ้ม. 2542 : 4)

ผลกระทบ หมายถึง ผลในชั้นมัธยมและผลในชั้นต่อ ๆ ไปของการเปลี่ยนแปลง (บันลือ สุทธารมณ. 2527 : 2 ; อ้างถึงใน อุษา เพ็ชรยิ้ม. 2542 : 28)

ผลกระทบ คือ ผลที่ตามมาจากการผลิต เช่น ถ้ามีการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นเป็นผลผลิตของโครงการผลกระทบอย่างหนึ่งก็คือ การลดการตายของทารก ไปรเจนท์ และไวทซ์ (Bryant and White. 1982 : 137 - 140 ; อ้างถึงใน ถักขณิ์ เสี่ยงมจิตต์. 2543 : 40)

ผลกระทบ หมายถึง ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลก อันได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์และกลุ่มเป้าหมาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับทรัพยากรของโครงการ ค่าใช้จ่ายในทางอ้อมต่าง ๆ รวมทั้งค่าเสียโอกาสด้วย

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่ตามมาจากผลงาน หรือผลผลิตหรือผลประโยชน์ในระดับประถม (Primary Effects) ของแผนหรือโครงการ ผลกระทบอาจเป็นได้ทั้งทางบวกและทางลบและอาจเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายและมีใช้กลุ่มเป้าหมาย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต (อนันต์ เกตุวงศ์. 2532 : 26 ; อ้างถึงใน ชวลิต โภชนพันธ์. 2543 : 28)

ผลกระทบเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้เสมอด้วยเหตุผลหลายประการ โดยทั่วไปแล้วผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลต่อกันของการเปลี่ยนแปลงระดับประถมศึกษาไปสู่ระดับต่อ ๆ ไป ผลการเปลี่ยนแปลงระดับประถมเป็นผลที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์ของแผนและโครงการ และผลอันนี้จะมีส่วนทำให้เกิดผลกระทบต่อไปได้อีกระดับหนึ่งหรือหลายระดับได้เป็นกรณีๆ ไป (อนันต์ เกตุวงศ์. 2532 : 27 ; อ้างถึงใน ชวลิต โภชนพันธ์. 2543 : 29)

ไปรเจนท์ และไวทซ์ (Bryant and White. 1982 : 3) ผลกระทบ หมายถึง ผลทั้งหมดของนโยบายที่มีขึ้นในสภาพแห่งความเป็นจริงในโลก อันได้แก่ ผลกระทบที่มีต่อสถานการณ์ และกลุ่มเป้าหมาย ผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ค่าใช้จ่ายทางตรงที่ใช้สำหรับทรัพยากรของโครงการ ค่าใช้จ่ายทางอ้อมต่าง ๆ รวมทั้งค่าเสีย โอกาสด้วยนอกจากนี้ยังได้ให้ความหมายผลกระทบว่า ผลกระทบของกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

จากความหมายของผลกระทบที่กล่าวมาข้างต้นเราสามารถแบ่งความหมายผลกระทบออกเป็น 2 ความหมายใหญ่ ๆ คือ ในความหมายที่กว้าง ผลกระทบ หมายถึง ผลทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม โครงการ แผนงาน หรือนโยบาย ส่วนความหมายที่แคบ ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมภายนอกกระบวนการบริหารจัดการของกิจกรรม โครงการ แผนงาน หรือนโยบาย

1. ประเภทของผลกระทบ

แสวง รัตนมงคลมาศ (2543 : 15) ได้แบ่งผลกระทบได้เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมเนื้อหา (Content of Impact) อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคมด้านการเมือง ด้านการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมและกายภาพ เช่น ผลกระทบจากการดำเนินนโยบายสร้างเขื่อนทำให้คนเป็นโรคพยาธิ ซึ่งไม่เคยเป็นมาก่อนมากขึ้น หรือผลกระทบจากการดำเนินนโยบายโครงการ คอก. ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างชาวบ้าน และทหารมากขึ้นหรือผลกระทบจากโครงการก่อสร้างท่อส่งก๊าซธรรมชาติบนบกตัดผ่านพื้นที่เกษตรกรรม ทำให้เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงการย้ายที่อยู่เปลี่ยนแปลงวิถีการเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร อย่างไม่เคยเป็นมาก่อนมากขึ้น

2. การแบ่งผลกระทบตามแง่มุมของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น (Reality) เราอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ผลกระทบในเชิงภาวะวิสัย (Objective Impact) ซึ่งได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นโดยที่ไม่ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิดของคน เช่น การดำเนินนโยบายคุมกำเนิดจะทำให้สัดส่วนของผู้สูงอายุสูงขึ้น ไม่ว่าใครจะรับรู้หรือไม่ เช่นนี้ก็จะเกิดขึ้นประเภทหนึ่งคือ ผลกระทบเชิงอัตวิสัย (Subjective Impact) ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในความรู้สึกนึกคิดของคน เช่น การดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการขยายตัวของโสเภณีทำให้คนไทยเป็นอันมากรู้สึกอับอายต่างชาติ

3. การแบ่งตามแง่มุมของทิศทางที่กระทบ (Direction of Impact) อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบโดยตรง (Direction Impact) ผลกระทบทางอ้อม (Indirect Impact)

4. การแบ่งตามแง่มุมของคุณค่าของผลกระทบ (Value of Impact) อาจแบ่งออกได้เป็นผลกระทบในเชิงบวก (Positive Impact) หมายถึง ผลกระทบที่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา และผลกระทบในเชิงลบ (Negative Impact) ได้แก่ ผลกระทบที่ไม่เป็นที่พึงปรารถนา

5. การแบ่งผลกระทบตามช่วงเวลา (Time of Impact) ที่เกิดขึ้นจะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบในระยะสั้น (Short Run Impact) ส่วนอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นในอนาคต (Future Run Impact) หรือผลกระทบในระยะยาว (Long Run Impact)

6. การแบ่งผลกระทบตามขอบเขตที่เกิดขึ้น (Scope of Impact) สามารถแบ่งออกได้เป็นผลกระทบที่มีผลในวงกว้างและผลกระทบที่มีผลในวงแคบ

จะเห็นได้ว่าตามแนวคิดหรืองานวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบของแสวง รัตนมงคลมาศ จะจำกัดเฉพาะการกระทำของนโยบายของรัฐ ซึ่งการกำหนดนโยบายของรัฐก็จะเกิดผลกระทบกับภาครัฐ ส่วนผลกระทบของแรงงานต่างด้าวยังไม่ชัดเจนว่าเป็นการกระทำของภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งงานวิจัยของแสวงเกี่ยวกับผลกระทบยังไม่เพียงพอความเป็นจริงผลกระทบที่ตามมาของแรงงาน

ต่างดาวนั้นกระทบต่อทางด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคงและด้านเศรษฐกิจ โดยไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นความผิดของภาครัฐหรือของภาคเอกชน

แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างดาว

เมื่อพิจารณาถึงสาเหตุและแรงจูงใจที่ทำให้แรงงานต่างดาวต้องลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยกันเป็นจำนวนมากนั้น มีหลายประการด้วยกัน ทั้งสาเหตุที่เกิดจากภัยสงคราม ความอดอยาก แรงกระตุ้นทางด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้แรงงานต่างดาวมุ่งหน้าเข้ามาสู่ประเทศไทย แม้ว่าจะต้องเสียเงินเป็นค่านำทางเป็นจำนวนมากก็ตาม โดยสาเหตุที่แรงงานต่างดาวเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1. ความแตกต่างในด้านความเจริญทางเศรษฐกิจทางด้านวัตถุของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากประเทศไทยมีเศรษฐกิจขยายตัวมาก การก่อสร้างสาธารณูปโภคอำนวยความสะดวกให้แก่คนไทยมากขึ้น ทำให้แรงงานต่างดาวต้องการที่จะเข้ามาอยู่และใช้สาธารณูปโภคเหล่านั้น
2. ความแตกต่างของระดับค่าจ้างแรงงานระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากค่าแรงในประเทศไทยของไทยต่ำมาก ค่าจ้างแรงงานที่สูงจึงจูงใจให้แรงงานต่างดาวเข้ามาทำงานในประเทศไทยมากขึ้น
3. ปัญหาการสู้รบบริเวณชายแดนและความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากรัฐบาลในประเทศเพื่อนบ้านของไทยมีปัญหาความขัดแย้งกับชนกลุ่มน้อยและพวกที่ต่อต้านรัฐบาล ทำให้มีการสู้รบบริเวณชายแดน ดังนั้นจึงมีการหลบหนีภัยสงครามเข้ามาในประเทศไทย โดยการเข้ามาทำงาน
4. ความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของแรงงานในอุตสาหกรรมการผลิตบางประเภทของไทย เนื่องจากบางอุตสาหกรรมมีความต้องการแรงงานจำนวนมาก เช่น การผลิตเพื่อส่งออก การประมง การก่อสร้าง และกิจการโรงสีข้าว เป็นต้น แต่แรงงานไทยที่จะไปทำงานมีน้อย ดังนั้นจึงต้องพึ่งพาแรงงานจากต่างดาวแทน เพราะขาดแรงงานไทยในบางสาขาอาชีพ เช่น ประมง โรงสี เป็นต้น
5. เจ้าหน้าที่ของไทยบริเวณชายแดนมีไม่เพียงพอ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) เจ้าหน้าที่ด่านแรงงาน เจ้าหน้าที่ทหาร และตำรวจมีไม่เพียงพอที่จะตรวจสอบการเข้าเมืองของแรงงานต่างดาวบริเวณชายแดน มีผลทำให้แรงงานต่างดาวสามารถลักลอบเข้าประเทศไทยได้ง่าย นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ราชการบางรายที่รู้เห็นเป็นใจหรือมีผลประโยชน์ในการลักลอบเข้าเมืองของแรงงานต่างดาวด้วย

ผลดีและผลเสียของการลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลไทยพยายามที่จะแก้ไข โดยใช้มาตรการทั้งการปราบปรามและผ่อนปรน แต่จากที่ผ่านมาปรากฏว่ารัฐบาลได้พยายามที่จะผ่อนปรนมากกว่าปราบปรามอย่างรุนแรง ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว ในช่วงเวลาที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อในทางที่ดีและผลเสียต่อเศรษฐกิจหลายประการ ดังนี้

การใช้แรงงานต่างด้าวมียผลดีพอสรุปได้ดังนี้

1. ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำ เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายส่วนใหญ่ มักจะได้ค่าจ้างที่ต่ำ เพราะไม่มีอำนาจต่อรองและกลัวถูกจับกุมจึงยอมรับค่าจ้างที่ต่ำกว่าแรงงานไทย ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการถูกลง

2. ไม่เลือกงานทำให้นายจ้างชอบ แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมักจะไม่ค่อยเลือกงานมากนัก เพราะความจำเป็นในด้านกฎหมายบังคับ ประกอบกับยังไม่รู้จักภาษาไทยดีนัก ดังนั้นงานที่ทำส่วนใหญ่จึงต้องใช้แรงกายมาก เป็นงานที่สกปรก มีฝุ่นละอองมาก หรืองานที่เสี่ยงตาย เป็นต้น

3. บรรเทาการขาดแคลนแรงงานในบางกิจการ เนื่องจากมีงานบางอย่าง คนไทยไม่ยอมทำ ส่งผลทำให้ธุรกิจและการผลิตของบางอุตสาหกรรมได้รับความเดือดร้อน ดังนั้นแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย จึงมีโอกาสดำเนินงานที่คนงานไทยไม่ทำ ซึ่งช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในบางสาขาได้เป็นอย่างดี

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยมีผลเสียพอสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการแย่งงานคนไทย การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวทำให้โอกาสในการทำงานของคนไทยลดลง เนื่องจากค่าจ้างแรงงานต่างด้าวต่ำกว่าคนไทย นายจ้างมักจะเลือกใช้แรงงานต่างด้าวมากกว่าคนไทย

2. ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมักจะมีกรรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพกรรมแล้วหนีกลับประเทศบ่อยครั้ง นอกจากนั้นยังมีการแต่งงานและการมีลูก แรงงานต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยจะไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ซึ่งเด็กต่างด้าวเหล่านี้จะเป็นปัญหาทางสังคมของไทย ถ้าหากอยู่ประเทศไทยนาน ๆ โดยอาจหันไปประกอบอาชีพผิดกฎหมายก็ได้

3. ก่อให้เกิดปัญหาด้านความมั่นคง เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย บางส่วนเป็นกลุ่มคนที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านที่ยังมีปัญหาสู้รบกันระหว่างคนกลุ่มน้อยกับรัฐบาล ดังนั้นจึงอาจจะมีแรงงานต่างด้าวที่แอบแฝงเข้ามาทำงานการเมืองในประเทศไทยโดยอาศัยการเป็นแรงงานต่างด้าวได้

4. การแย่งใช้บริการสาธารณสุขปโภค เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศสามารถที่จะใช้สาธารณสุขปโภคได้เหมือนคนไทย ซึ่งบริการสาธารณสุขปโภคต่าง ๆ สร้างจากเงินภาษีของคนไทย หรือเป็นกิจการที่ทางรัฐบาลไทยได้ให้เงินอุดหนุนเพื่อคนไทย เช่น บริการรถประจำทาง ราคาคู บริการน้ำประปา ไฟฟ้าราคาถูก และสวนสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งคนงานต่างด้าวสามารถที่จะใช้บริการต่าง ๆ ได้เหมือนกับคนไทยทั่วไป

5. ก่อให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุข เนื่องจากแรงงานต่างด้าวเป็นพาหะนำโรคต่าง ๆ เช่น โรคเท้าช้าง ไข้มาเลเรีย และ โรคเอดส์ ซึ่งในบางจังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าวเดินทางเข้ามาทำงานเป็นจำนวนมากพบว่า มีคนงานต่างด้าวเข้ามารักษาตัว ในโรงพยาบาลของรัฐบาลเป็นจำนวนมาก การที่แรงงานต่างด้าวเป็นพาหะของโรคร้ายแรง ทำให้รัฐบาลไทยจะต้องเสียเงินงบประมาณในการรักษาและป้องกันรักษาโรคเพิ่มขึ้น (พัชรินทร์ วงศ์ราช. 2554 : 17)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศที่ได้ศึกษามาข้างต้นจะเห็นว่าปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดปริมาณ และทิศทางของการอพยพนั้น เมื่อพิจารณาในระบบเศรษฐกิจเสรี คือ พลังของตลาด สามารถแยกได้เป็น 2 ประการ คือ อุปสงค์ (Demand) สำหรับแรงงานระหว่างประเทศ และอุปทาน (Supply) สำหรับแรงงานระหว่างประเทศ ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

1. อุปสงค์สำหรับแรงงานระหว่างประเทศ

พลังดึงดูดผู้อพยพเข้านั้นขึ้นอยู่กับขนาดของการขาดแคลนแรงงานในตลาดท้องถิ่น (ภายในประเทศ) การขาดแคลนอาจมีอยู่ทั่วไป หรือจำกัดอยู่เพียงบางอาชีพ และอาจเป็นการขาดแคลนแรงงานอย่างถาวร เป็นแบบวัฏจักร หรือเป็นโดยโครงสร้างก็ได้ นอกจากนี้การขาดแคลนแรงงานในบางอาชีพอาจจะเกิดขึ้นพร้อมกับการมีแรงงานล้นตลาดในอาชีพอื่นก็ได้ ดังนั้นประเทศที่มีผู้อพยพเข้าจึงมีลักษณะที่ทรัพยากรกำลังคนในท้องถิ่นไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของเศรษฐกิจและความต้องการแรงงานที่ขยายตัวขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะจำนวนแรงงานอายุน้อยที่เข้าสู่กำลังแรงงาน (Labour Force) แต่ละปีมีจำนวนน้อยเกินไป หรือเป็นเพราะกำลังแรงงานที่มีอยู่ไม่อาจปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้เร็วพอ หรือบางครั้งก็ด้วยเหตุผลทั้งสองประการร่วมกัน อย่างไรก็ตามการสร้างงานใหม่จำนวนมากขึ้นจนมีการขาดแคลนแรงงานอาจหมายถึง การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าการพัฒนาเศรษฐกิจนั้นเน้นหนักในการสร้างงานจนทำให้เกิดความต้องการแรงงานเพิ่มขึ้นหรือไม่ กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและปริมาณแรงงานนั้นเป็นไปในทางที่มีผลกระทบต่อกันและกัน เพราะบางกรณีการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในประเทศที่ไม่เพียงพอก็อาจเป็นผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานจนถึงกับต้องมีการอพยพเข้าได้เช่นกัน

2. อุปทานสำหรับแรงงานระหว่างประเทศ

แรงงานระหว่างประเทศที่จะอพยพหรือเคลื่อนย้ายออกไปทำงานต่างประเทศ แม้จะถูกชักนำโดยผลประโยชน์ส่วนตัว (Self-interest) ซึ่งโดยทั่วไปถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญแต่ยังไม่ใช่ปัจจัยหลัก ยังมีปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยทางเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวพันด้วยหลากหลายประการ ซึ่งได้แก่ปัจจัยทางจิตวิทยา ดังนี้

2.1 การอพยพออกมีโอกาสเป็นไปได้มากเมื่อพิจารณาว่าเป็นการหนีจากความทุกข์ยากและเป็นการเริ่มต้นใหม่อย่างดี

2.2 การพัฒนาทางการเมืองในประเทศหนึ่งก็อาจก่อให้เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง ซึ่งทำให้เกิดการอพยพออกได้

2.3 ความพอใจในวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ก่อให้เกิดการอพยพออก เช่น คนอังกฤษชอบอยู่ในประเทศเครือจักรภพ คนปอร์ตุเกสรู้สึกเหมือนอยู่ในบ้านตนเองที่ประเทศบราซิล เป็นต้น

2.4 ปัจจัยสำคัญสุดท้าย ได้แก่ กระแสการอพยพอย่างถาวรก่อให้เกิดความผูกพันทางจิตวิทยาและสังคมนระหว่างชาติ เพราะผู้อพยพพบว่ามีเพื่อน และญาติของเขาไปอยู่ที่นั่นก่อนแล้ว และช่วยเหลือกันได้ ปัจจัยนี้มีผลต่อการตัดสินใจอพยพออกของบุคคลมาก (เกษมสันต์ จิณณาวิโส. 2538 : 28 - 42)

นอกจากนี้ยังมีผู้เสนอทฤษฎีตลาดแรงงาน 2 ระบบด้วย คือ สุภางค์ จันทวานิช (2539 : 91) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศที่พัฒนาทางอุตสาหกรรมนั้นเป็นปัจจัยดึงดูดให้มีการอพยพระหว่างประเทศ โดยวิเคราะห์ว่าตลาดแรงงานในประเทศอุตสาหกรรมมี 2 ระดับ คือ ระดับบน ซึ่งเป็นตลาดที่มีงานตำแหน่งดี ๆ มีมั่นคง ค่าจ้างสูง และสภาพการทำงานดี และตลาดระดับล่างที่ให้งานไม่มั่นคง ค่าจ้างต่ำผลตอบแทนน้อย สภาพการทำงานที่อันตราย นายจ้างในประเทศผู้รับแรงงานต้องการแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงานในระดับล่างนี้ เพราะคนในท้องถิ่นไม่ต้องการทำ ดังนั้นการอพยพแรงงานไม่ได้เกิดจากการที่ตัดสินใจของผู้อพยพเพียงอย่างเดียว ที่เกิดจากความต้องการของตลาดแรงงานในระดับล่างของประเทศที่อพยพเข้าไปทำงานด้วย การแบ่งแยกในตลาดแรงงานเป็นปัจจัยดึงดูดให้เกิดการอพยพ นอกจากนี้ยังมีตัวแปรอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น ปัจจัยเฉพาะตัวของผู้อพยพเอง คือ ภูมิหลังทางการศึกษา ความสามารถทางภาษา ความสามารถในการทำงาน และเชื้อชาติ ผลจากแนวโน้มนี้นำให้เกิดแรงงานที่ชนกลุ่มน้อยเชื้อชาติเดียวกันที่ทำงานอยู่กับนายจ้างเดียวกันอยู่กันเป็นกลุ่ม

จากทฤษฎีตลาดแรงงาน 2 ระบบที่กล่าวมา เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับประเทศไทยจะพบว่า ประเทศไทยมีความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อทำงานในตลาดแรงงานระดับล่างเป็นจำนวนมาก เนื่องจากว่าแรงงานในประเทศเอง ไม่ต้องการทำงานที่ใช้แรงงานมาก และมีความเสี่ยงสูงนายจ้างจึงจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวมาทดแทนแรงงานไทย และในขณะเดียวกันแรงงานต่างด้าวเองก็มีความประสงค์ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื่องจากมีรายได้ที่ดีกว่าอยู่ในประเทศของตนเอง และเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของตนเองและครอบครัว

จากทฤษฎีสรุปได้ว่าตลาดแรงงาน 2 ระบบ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับบน และระดับล่าง โดยแรงงาน 2 ระดับนี้เป็นแรงงานงานที่แตกต่างกัน โดยแรงงานระดับบนจะเป็นแรงงานที่มีหน้าที่ตำแหน่งที่ดี มีความมั่นคง และค่าจ้างสูง ส่วนแรงงานระดับล่างเป็นแรงงานที่ได้งานที่ไม่มั่นคงค่าจ้างต่ำผลตอบแทนน้อย และเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย ซึ่งแรงงานระดับนี้ส่วนใหญ่ก็จะเป็นแรงงานที่อพยพเข้ามาทำงาน หรือแรงงานข้ามชาติ ซึ่งการทำงานก็จะมีตัวแปรอื่น ๆ รวมอยู่ด้วย เช่น การศึกษา ความสามารถทางภาษา ส่วนใหญ่แรงงานที่เข้ามา ก็จะสัญชาติเดียวกัน โดยจะอยู่กับนายจ้างเดียวกันและจะอยู่กันเป็นกลุ่ม ซึ่งสาเหตุที่ทำให้แรงงานต่างด้าวอพยพเข้ามาทำงานก็เพื่อให้ความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัวดีขึ้น เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจที่บ้านของตนเองไม่ค่อยดี จึงอพยพเข้ามาทำงานกับประเทศเพื่อนบ้านแทน

ทฤษฎีระบบ (System Theory) ความหมายของระบบ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2539 : 31) ให้ความหมายของระบบว่า เป็นกลุ่มของส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งกัน ต้องการบรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน

ประชุม รอดประเสริฐ (2543 : 66) ได้ให้รายละเอียดของระบบไว้ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ ความหมายที่เป็นนามธรรม และรูปธรรม โดยความหมายที่เป็นนามธรรมของระบบ หมายถึง วิธีการ (Method) การปฏิบัติงานที่มีรูปแบบ และขั้นตอนที่ไม่ตายตัว อาจผันแปรตามสภาพแวดล้อม และปัจจัยที่กำหนดให้ ส่วนความหมายที่เป็นรูปธรรม หมายถึง สรรพสิ่ง (Entity) ที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์ และพึ่งพาอาศัยกัน โดยมีส่วนหนึ่งเป็นศูนย์กลางของระบบ

กล่าวโดยสรุป ระบบ หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และขึ้นต่อกัน โดยส่วนประกอบต่าง ๆ ร่วมกันทำงานอย่างผสมผสานกัน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

1. ประเภทของระบบ

โดยทั่วไประบบ จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ ระบบปิด และระบบเปิด ในองค์การแบบปิด (Closed System) จะไม่เกี่ยวข้อง และไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ส่วนในองค์การแบบเปิด (Open System) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อม หากพิจารณาโดยรายละเอียด พบว่า

ระบบปิด (Closed System) คือ ระบบที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวเอง ไม่พยายามผูกพันกับระบบอื่นใด และแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ในสังคม

ระบบเปิด (Open System) คือ ระบบที่ต้องอาศัยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคล องค์กร หรือหน่วยงานอื่น ๆ ในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีความสมดุล รวมทั้งสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปก็มีผลหรืออิทธิพลต่อการทำงานขององค์กรเช่นกัน (ประจักษ์ รอดประเสริฐ. 2543 : 67)

2. องค์ประกอบของระบบ

จากความหมายของระบบที่ได้ให้คำนิยามนั้น ย่อมแสดงให้เห็นว่า ทุกระบบต้องมีองค์ประกอบ หรือสิ่งต่าง ๆ เพื่อดำเนินงานสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งไว้ ดังนั้นภายในระบบจึงมีองค์ประกอบดังนี้

สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ และองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบ โดยรวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อันเป็นที่ต้องการของระบบนั้นด้วย ในระบบการศึกษาตัวป้อนเข้าไป ได้แก่ นักเรียน สภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียน สมุด ดินสอ และอื่น ๆ เป็นต้น

กระบวนการ (Process) เป็นองค์ประกอบที่สองของระบบ หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของระบบ และในระบบการศึกษา ได้แก่ วิธีการสอนต่าง ๆ เป็นต้น

ผลงาน (Output) หรือ ผลผลิต (Product) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบ หมายถึงความสำเร็จในลักษณะต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล ในระบบการศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะต่าง ๆ หรือนักเรียนที่มีความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในอนาคตได้ตามอัตภาพ เป็นต้น ทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขาดสิ่งใดไม่ได้ นอกจากนั้นทั้ง 3 องค์ประกอบยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรด้วย ในขณะที่องค์กรต้องดำเนินกิจกรรมนั้น สิ่งที่จะช่วยให้องค์กรสามารถตรวจสอบว่ากิจกรรมต่าง ๆ นั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง จึงต้องอาศัยข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับปรุงตัวป้อน (Input) กระบวนการ (Process)

สรุป ระบบการปฏิบัติงานขององค์กรนั้นจะประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน คือ สิ่งที่ป้อนเข้าไป (Input) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Output) โดยแต่ละส่วนจะต้องมีความสัมพันธ์และผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์กร (ศูนย์คริสตศาสนธรรมมิสซังราชบุรี. ออนไลน์. 2539)

3. ทฤษฎีกระบวนการระบบ (System Thinking)

ทฤษฎี (Theory) มีรากศัพท์มาจาก Theory (ละคร) เป็นการสะท้อนภาพของมนุษย์ เป็นภาพจำลองของชีวิต ภาพสะท้อนของสังคม มนุษย์มักจะคิดว่า ทฤษฎีเป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้ว สามารถปฏิบัติตามได้ แต่ในความเป็นจริง ทฤษฎีคือ กรอบความคิดที่สร้างขึ้นมาเพื่อเข้าใจ ความจริงบางอย่าง ู้บางส่วน ู้โดยประมาณ ซึ่งกรอบความคิดนี้ จะช่วยทำให้เข้าใจความเป็นจริง มากขึ้น โดยโลกสมัยใหม่มีความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อน มีระบบต่าง ๆ มากขึ้น ทุกอย่างเคลื่อนไหว ไปอย่างรวดเร็ว เพราะฉะนั้นถ้าเกิดปัญหาขึ้น การมองแบบเดิม ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เราจะต้อง ติดตามสถานการณ์ให้ดี สถานการณ์เปลี่ยนแปลง ความคิดของเราก็ควรจะเปลี่ยนไปด้วย แล้วจะสามารถ เข้าใจถึง กระบวนการระบบได้มากขึ้น

ทฤษฎีกระบวนการระบบ (System Theory) เริ่มมาจากการตั้งข้อสันนิฐาน (Thesis) แล้วมี ข้อขัดแย้งของสันนิฐานนั้น ๆ เกิดขึ้น แต่ก็ไม่ถูกทั้งหมด ดังนั้นจึงเกิดการสังเคราะห์ (Synthesis) สิ่งใหม่ และสิ่งเหล่านี้ก็พัฒนาไปเรื่อย ๆ ความรู้ต่าง ๆ ก็จะพัฒนาเป็นแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ทุกอย่าง เคลื่อนไหว ไม่แน่นอน วิธีคิดแบบนี้มีมานานแล้ว ทุกอย่างมีมูลเหตุ ความรู้เรื่องทฤษฎีกระบวนการระบบ เป็นการมองโลกแบบองค์รวมอย่างศาสนา มองโลก ทุกอย่างมีความ สัมพันธ์กันหมด

ความเป็นมาของทฤษฎีกระบวนการระบบ ทฤษฎีกระบวนการระบบ (System Theory) เริ่มปรากฏขึ้นเมื่อประมาณ ค.ศ. 1920 โดยผู้ที่เริ่มพูดถึงแนวคิดนี้เป็นคนแรก คือ Bertalanffy นักชีววิทยาชาวออสเตรีย ต่อมาแนวคิดนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายเมื่อทศวรรษ 1940 และพัฒนา ไปสู่สาขาอื่น ๆ เช่น ฟิสิกส์ Cybernetic (เช่น งานของ Frederic Vester) โดยในช่วงหลังแนวคิดนี้ได้ พัฒนาไปเป็น Complexity Theory และบางส่วนก็พัฒนาไปเป็นทฤษฎีไร้ระเบียบหรือ Chaos Theory นั่นเอง

ทฤษฎีนี้ได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษาทางสายสังคมศาสตร์ ด้วยเช่นกัน อาทิ Claud Levin และทฤษฎีที่ได้รับอิทธิพลโดยตรงจาก System Theory ก็คือแนวพวก Radical Constructivism ที่เชื่อว่าโลกหรือการรับรู้ของเรานั้น เกิดจากสิ่งที่สมองของเราสร้างขึ้นทั้งสิ้น ด้วยเหตุนี้ System Theory จึงมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) เนื่องจากสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้หลาย ๆ สาขาวิชา โดยจุดสำคัญของ System Theory อยู่ที่การมองแบบไม่แยกส่วน หรือการมองว่าทุกอย่างสัมพันธ์กัน หรือส่วนย่อยสัมพันธ์กันส่วนใหญ่ เป็นต้น ดังนั้นวิธีคิดของ System Theory จึงต่างกับวิธีคิดแบบเส้นตรง (Linear Thinking) หรือการคิดที่ว่า “ถ้าเหตุเป็นอย่างนี้แล้ว ผลจะต้องเป็นอย่างนั้น” อย่างสิ้นเชิง เพราะ System Theory จะเป็นการคิดบนพื้นฐานของระบบ ที่มีความซับซ้อน (Complex System) คือ ถ้าเป็นอย่างนี้ก็สามารถเป็นอย่างนั้น หรือเป็นอย่างโน้นได้ ไม่ตายตัว (not only...but also...) คือ มีความเป็นไปได้หลายอย่าง ๆ ฉะนั้นหัวใจของ System

Theory จึงไม่ได้อยู่ที่การวิเคราะห์วิจัยเฉพาะส่วนนั้น ๆ เท่านั้น แต่จะเป็นการพิจารณา “ความสัมพันธ์” ของปัจจัยสิ่งต่าง ๆ ทั้งหมดว่าสัมพันธ์กัน เราจะพบว่าในทฤษฎีแบบเดิม ๆ เวลาเราจะวิเคราะห์สิ่งใด เรามักจะหยิบเฉพาะสิ่งนั้น ๆ ขึ้นมาแล้วนิยามหรือให้คุณสมบัติของสิ่งนั้น เป็นสำคัญ ซึ่งจะแตกต่างจาก System Theory ที่จะมองไปที่ความแตกต่าง และความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งนั้นกับสิ่งอื่น ๆ ไม่ได้มองเฉพาะสิ่ง ๆ นั้น เพียงสิ่งเดียว นอกจากนี้ System Theory ยังเน้นการตั้งคำถามกับวิธีคิดแบบเส้นตรง ซึ่งเป็นการมองแบบภววิสัย (Objectivity) เพราะ System Theory เชื่อว่า การรับรู้ปรากฏการณ์ (Social Phenomena) ทุกอย่างล้วนเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) ที่ตัวตนของเราไปทำความเข้าใจและอธิบายมันด้วยทั้งสิ้น เป็นเสมือนการมองของสิ่งเดียวกัน จากหลาย ๆ มุมมอง หรือตาบอดคลำช้าง ตัวอย่างเช่น คนที่เป็นโรคหัวใจ แพทย์อาจวิเคราะห์ว่า มาจากสาเหตุของเซลล์กล้ามเนื้อหัวใจผิดปกติ แต่ถ้าให้สถาปนิกวิเคราะห์ ก็ได้คำตอบว่า อาจเป็นเพราะที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมก็ได้ หรือถ้าให้คนอื่น ๆ วิเคราะห์ คำตอบก็คงแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล ดังนั้นคุณสมบัติของสิ่งหนึ่ง ๆ จึงไม่ได้เกิดจากคุณสมบัติของสิ่งหนึ่ง ๆ จึงไม่ได้เกิดจากคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ เอง หากเกิดจากการที่สิ่งนั้น ๆ ไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น เปรียบได้กับการที่เราจะเห็นภาพหนึ่ง ๆ ได้ ก็เป็นเพราะภาพนั้น ๆ มี Background นั้นเอง

ดังนั้นเราจึงอาจพูดได้ว่าความแตกต่างของสิ่งของ 2 สิ่ง คือ เส้นแบ่งที่ทำให้เราเห็น หรือรับรู้ถึงอีกสิ่งหนึ่งได้ เช่น เรา รู้จักเวลากลางวัน ได้ ก็ต่อเมื่อเรารู้จักเวลากลางคืน เรา รู้สึกถึงความสุขได้ ก็ต่อเมื่อเรารู้จักความทุกข์ เป็นต้น ด้วยเหตุดังนี้ การที่เราจะวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ จึงควรที่จะดูบริบท (Context) ของสิ่งนั้น ๆ ประกอบด้วย ดังที่นิกลาส ลูห์มานน์ (Niklas Luhmann) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน ผู้เชี่ยวชาญ System Theory กล่าวว่า ระบบสังคมเกิดจากการที่มีการนิยามความหมายชุดหนึ่งเกิดขึ้นมาแล้วมีการสื่อสาร (Communicate) ระหว่างกัน และมีการลงมือปฏิบัติในทัศนะของกลุ่มคนผู้นิยามนั้น เช่น ในสังคมไทย ก็มีสังคม Internet เพราะในประเทศไทยก็มีคนจำนวนหนึ่งใช้ Internet ติดต่อสื่อสารกัน เป็นต้น แต่ในปัจจุบันยุคโลกาภิวัตน์ทำให้การสื่อสารมีมากขึ้น และโยงใยถึงกันทั่วทุกแห่ง ทำให้รับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่เดิมอันเป็นระบบปิดได้เปิดออก เพราะทุกระบบ ส่งอิทธิพลถึงกัน ดังนั้นระบบส่งอิทธิพลถึงกัน ดังนั้นระบบต่าง ๆ จึงเป็นระบบเปิด ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในปัจจุบัน ก็ไม่สามารถนิยาม หรือแก้ไขแบบระบบได้ อีกต่อไป เนื่องจากทุกอย่างสัมพันธ์กัน ตัวอย่างเช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ไม่ได้เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อเฉพาะพื้นที่นั้น เพียงพื้นที่เดียวเท่านั้น แต่ส่งผลโยงใยไปยังพื้นที่อื่น ๆ ด้วย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ การแก้ปัญหาต่าง ๆ จึงจำเป็นที่จะต้องมีย่างรอบด้าน การอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะส่วนนั้น จึงไม่เพียงพอ และจะต้องเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงถึงกันด้วย

ดังนั้นหากกล่าวโดยสรุปแล้ว System Theory จึงเป็นการมองความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ แบบองค์รวม โดยเชื่อว่า ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นส่วนหนึ่งของระบบที่ใหญ่ขึ้นไป ขณะเดียวกันตัวมันเองก็เป็นระบบที่สามารถแยกย่อยลงไปเป็นระบบเล็ก ๆ มากมายหลายระดับได้ และระบบย่อยนี้ต่างก็มีความสัมพันธ์กัน ได้ส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกันและกัน ดังตัวอย่างในแผนภูมิ System A จะประกอบไปด้วย System Element ต่าง ๆ เช่น System a1, System a2, ... ที่สัมพันธ์กันและประกอบกันขึ้นเป็น System A และใน System (เช่น a1, a2, ...) ก็จะประกอบไปด้วย Sub-sub System ที่ประกอบขึ้นเป็น Sub-system a1 และใน Sub-sub System ก็จะสามารถแยกย่อยลงไปได้อีกเรื่อย ๆ จนถึง Infinity ในขณะเดียวกัน ระบบ System A ก็จะต้องสัมพันธ์กับระบบที่ใหญ่กว่าขึ้นไป อาทิ จากระบบของปัจเจกไปถึงระบบสังคมโลกและอื่น ๆ จนถึง Infinity เช่นกัน ด้วยเหตุนี้ System Theory จึงมีความหมายต่อระบบการจัดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมาก เพราะในการมองนิยามและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือระบบย่อยกับระบบใหญ่เราก็จะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ หรือหาทางแก้ที่ระบบใหญ่โดยไม่เปลี่ยนระบบย่อยก็ไม่สามารถทำได้สำเร็จเช่นกัน นอกจากนี้ในการเป็นผู้จัดการการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แต่ถ้าอยู่ในฐานะของผู้สังเกตการณ์กับกระแสต่าง ๆ ได้ และนิยามความเปลี่ยนแปลงขึ้นมาได้ก็สามารถ ส่งผลสะท้อนให้กับสังคมได้เช่นกัน เมื่อนำ System Theory มาประยุกต์ใช้กับปัญหาใดปัญหาหนึ่ง เราต้องนิยามปัญหานั้นก่อนว่าประกอบด้วย ปัจจัยอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น ปัจจัยประการแรกคือ มนุษย์ เพราะปัญหานั้นต้องสัมพันธ์กับมนุษย์อย่างแน่นอน ปัจจัยประการต่อมาคือ การรับรู้ ดังนั้นเราจะต้องอาศัยการสื่อสารและเทคโนโลยีในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการรับรู้ขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเกี่ยวกับความสามารถในการแก้ไขปัญหา และเกี่ยวพันไปถึงทรัพยากร (Resource) อาทิ เงินกับเวลา อีกด้วย

4. คุณสมบัติของวิธีคิดกระบวนการระบบ (System Thinking)

โดยสรุปคุณสมบัติของวิธีคิดกระบวนการระบบ (System Thinking) มีวิธีดังนี้ (สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม. ออนไลน์. 2546)

4.1 ระบบเปิด โดยเฉพาะระบบที่มีชีวิตเป็นองค์รวมของส่วนประกอบต่าง ๆ คุณสมบัติของระบบนั้นที่แสดงคุณภาพ หรือคุณลักษณะรวม ไม่สามารถจะย่อ หรือลดส่วน (Reduction) ไปสู่ชิ้นส่วน หรือองค์ประกอบแต่ละชิ้นได้

4.2 ระบบต่าง ๆ จะซ้อนกันเป็นลำดับ จากระบบใหญ่มาเป็นระบบย่อย จากระบบย่อยมาสู่ระบบจิ๋ว เรื่อย ๆ ไปเป็นชั้น ๆ

4.3 วิธีคิดกระบวนการระบบ เป็นวิธีคิดที่เชื่อมโยงกับบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบสิ่งนั้น เราจะไม่สามารถเข้าใจ หรือวิเคราะห์ คุณสมบัติของสิ่งนั้น หรือระบบนั้น

ได้อย่างถูกต้อง ถ้าไม่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับบริบทรอบ ๆ ตัวระบบนั้น แต่ขณะเดียวกันก็มีการขีดเส้นแบ่งระหว่างระบบ และบริบทด้วย

4.4 เป็นวิธีคิดที่เป็นเครือข่ายของความสัมพันธ์เชื่อมโยง ไม่ได้้อยู่อย่างโดด ๆ หรือแยกส่วน และหัวใจอยู่ที่การเชื่อมสัมพันธ์ย้อนกลับ (Feedback) ระหว่างองค์ประกอบ หรือส่วนต่าง ๆ

4.5 และประการสุดท้ายวิธีคิดกระบวนการระบบ คือ การคิดอย่างเป็นกระบวนการ (System Thinking is a Process of Thinking)

5. ทฤษฎีระบบ (System Theory) กับความขัดแย้ง

รูบิน (Ruben. 1993 : 1) ได้ให้ความเห็นว่าถ้าเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของมนุษย์เป็นระบบ (System) ดังนั้นความขัดแย้ง ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น แต่ยังคงต้องเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องอีกด้วย ความขัดแย้งในมุมมองของ Ruben มองว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบ อันทำให้นำไปสู่ข้อสรุปที่หลากหลาย และเห็นว่าความขัดแย้งเป็นสถานะที่เป็นปกติของทุกระบบ อีกทั้งเห็นว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเจริญก้าวหน้าและการปรับสภาพของระบบ ซึ่งหากปราศจากความขัดแย้งระบบจะเข้าสู่การชะงักงันและเสี่ยงต่อการล่มสลายได้ ความขัดแย้งเป็นหนทางหลักที่จะทำให้ระบบปรับตัวไปตามความต้องการของสิ่งแวดล้อม ดังนั้นคุณสมบัติของความขัดแย้งหาได้เป็นปัจจัยเฉพาะบุคคลแต่อย่างใด แต่หากเป็นระบบ อันได้แก่ ครอบครัว กลุ่ม สังคม องค์กร ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ทำให้เราสามารถเข้าใจธรรมชาติของความขัดแย้งที่ว่าจากการที่คนเราเป็นส่วนหนึ่งของระบบ ทำให้มีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ มากกว่าปัจจัยจากตนเอง โดยมีข้อสันนิษฐานจากการที่มนุษย์เรามีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง ก็เนื่องมาจากเขาเป็นสมาชิกของกลุ่มหนึ่ง หรือเขาเป็นเพื่อนกับกลุ่มหนึ่ง หรือแม้แต่เนื่องมาจากเขาแต่งงานกับใครระบบต่าง ๆ นั้นจะมีจุดประสงค์บางอย่างของตัวมันเองอยู่ ซึ่งระบบจะทำการปรับตัวเองให้เข้ากับเป้าหมายนั้น ๆ เช่น เป้าหมายของกลุ่มแต่งงานคือ การอยู่ร่วมกัน โดยในทางปฏิบัติจะมีความขัดแย้งรวมทั้งปัญหาต่าง ๆ อย่างมากมายส่งผลทำให้ระบบ และบุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยปัญหาเหล่านั้นได้แก่ ความเครียดต่าง ๆ ทั้งด้านการเงิน การทำงาน สุขภาพ ฯลฯ ซึ่งปัจจัยภายนอกเหล่านี้ก็จะก่อให้เกิดปัญหาด้านความสัมพันธ์ จากมุมมองนี้จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งที่เกิดภายใต้ความสัมพันธ์เนื่องมาจากบุคคลในความสัมพันธ์จำเป็นต้องปรับตัวตามความต้องการของคนอื่น หรือตามความต้องการของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในความสัมพันธ์

สรุปได้ว่าทฤษฎีกระบวนการระบบในเรื่องที่เกี่ยวกับความขัดแย้งจะอธิบายได้ว่าความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของปฏิสัมพันธ์ที่มีความสำคัญ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ระบบสามารถ

เปลี่ยนแปลงและปรับตัวให้เข้ากับความต้องการที่หลากหลาย ภายในระบบ ตัวอย่างที่สะท้อนภาพของความขัดแย้งภายใต้ทฤษฎีระบบจะเห็นได้อย่างมากมาย เช่น พฤติกรรมของนักการเมืองที่จะต้องประสานประโยชน์กับกลุ่มที่ตัวเองมีส่วนเกี่ยวข้อง ดังเช่นพฤติกรรมการตัดสินใจของนายกฯ ภายใต้มติของพรรค หรือการเคลื่อนไหวของกองทัพภายใต้การสั่งการของผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีได้ตัดสินใจภายใต้ความคิดของตัวเองเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากวัตถุประสงค์ของกลุ่มหรือสังคมที่ตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือแม้แต่คู่แข่งงานที่ต้องปรับตัวเพื่อดำรงวัตถุประสงค์หลักของการแต่งงาน (วาสิทา. ออนไลน์. 2553)

แนวคิดทฤษฎีการว่าจ้างทำงาน (The Theory of Employment)

1. ความหมายของแรงงาน

พรชัย พัฒนบัญญัติ (2527 : 61- 62) มีความเห็นว่าคนงานแต่ละคนนั้นเป็นผลรวมของปัจจัยการผลิต 2 ชนิด ชนิดแรกอาจจะเรียกว่า “แรงงานดิบ” (Raw Labor) ซึ่งหมายถึงการทำงานแบบ ไร้ฝีมือ (Unskilled Physical Work) ชนิดที่สองคือ ทูมนมนุษย์ (Human Capital) ซึ่งเป็นแรงงานที่ได้มีการลงทุนปรับปรุงคุณภาพตามความต้องการสำหรับรายได้ หรือผลตอบแทนในการนำแรงงานไปใช้ประโยชน์ก็คือ ผลรวมของผลตอบแทนจากแรงงานดิบ และทูนมนุษย์ ซึ่งตามเงื่อนไขทางกายภาพแล้วคนงานแต่ละคนย่อมจะแบ่งแยกไม่ได้ ฉะนั้นเมื่อคนงานให้บริการแรงงานก็ถือว่าเป็นการให้บริการแรงงานทั้งสองชนิดรวมกัน

ประเภทแรงงาน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor)
2. แรงงานกึ่งฝีมือ (Semi-skilled Labor)
3. แรงงานฝีมือ (Skilled Labor)

การแบ่งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของแรงงาน ด้านคุณภาพ และระดับการฝึกอบรม

จากความหมาย และการจัดประเภทของแรงงานดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของกำลังแรงงานซึ่งเกิดขึ้น เพราะการมีคุณสมบัติแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อผลในการปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น หรือเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลน “ทูนมนุษย์” ภายในระบบ จำเป็นต้องมีการลงทุนเพื่อการสะสมด้านนี้ การลงทุนโดยให้การศึกษาการฝึกอบรมและสาธารณสุขแก่แรงงาน (พรชัย พัฒนบัญญัติ. 2527 : 63)

นอกจากนี้อาจแบ่งประเภทของแรงงานตามลักษณะการว่าจ้างเป็น 3 ประเภท คือ

1. ลูกจ้างประจำ
2. ลูกจ้างชั่วคราว
3. ลูกจ้างรับเหมา

องค์การอาจหาแรงงานได้จากแหล่งงาน 2 ประเภท คือ

1. ได้จากภายในองค์การ หากมีตำแหน่งว่างก็จะคัดเลือกบุคคลในองค์การมาแทนที่หรือย้ายมา
2. ได้จากภายนอกองค์การ หาได้จากการคัดเลือกที่มาสัมภาษณ์เพื่อบรรจุในตำแหน่งที่ต้องการ

ในการหาคนเข้าทำงานขององค์การมีวิธีต่าง ๆ ที่นำมาใช้ได้ตามความเหมาะสมของลักษณะงาน ดังนี้ (สุมิต ถาวรวิสุ. 2531 : 31)

1. อาศัยคนทำงานในปัจจุบันแนะนำมา หรืออาจเป็นญาติพี่น้อง คนรู้จักหรือเพื่อน
2. ประกาศรับสมัครโดยทั่วไป
3. ติดต่อผ่านสมาคม
4. ติดต่อสถาบันการศึกษา
5. ประมูลตัวจากบริษัทคู่แข่ง
6. ติดต่อสำนักจัดหางาน

ความหมายของ “การว่าจ้างการทำงาน” (Employment) หรือบางทีเรียกว่า “การมีงานทำ” หรือ “การว่าจ้างงาน” ต่างมีความหมายเช่นเดียวกัน คือ การที่บุคคลซึ่งอยู่ในวัยทำงานมีความสามารถที่จะทำงานและต้องการทำงาน ได้รับการว่าจ้างให้ทำงาน ความแตกต่างระหว่างจำนวน แรงงานที่ประเทศมีอยู่ เรียกว่า “กำลังแรงงาน” (Labor Force) และจำนวนแรงงานที่มีงานทำก็คือ จำนวนแรงงานที่ว่างงาน (Unemployed) ตัวอย่างเช่น ถ้ากำลังแรงงานของประเทศ เท่ากับ N' และจำนวนแรงงานที่มีงานทำเท่ากับ N ดังนั้น $N' - N$ คือ จำนวนแรงงานที่ว่างงาน (รัตนา สายคณิต. 2541 : 180 - 182)

อุปสงค์ (Demand) แรงงานในตลาดพิจารณาความต้องการจ้างแรงงานของนายจ้าง โดยอัตราค่าจ้างจะมีความสัมพันธ์เชิงกลับกันกับจำนวนการจ้าง กล่าวคือ เมื่ออัตราค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้น จำนวนการจ้างงานจะลดลง และทำนองเดียวกันอัตราค่าจ้างลดลงจำนวนการจ้างงานจะเพิ่มขึ้น โดยอุปสงค์แรงงานเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง (Demand) หมายถึง อุปสงค์ของแรงงานจะมากขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในสินค้าและบริการที่ใช้แรงงานนั้นผลิต ถ้าอุปสงค์ในสินค้าและบริการชนิดใดชนิดหนึ่งสูงขึ้น จะมีผลทำให้อุปสงค์ของแรงงานที่ทำการผลิตสินค้าและบริการชนิดนั้น ๆ สูงขึ้นด้วย ในทางตรงข้ามถ้าอุปสงค์ในสินค้าและบริการชนิดนั้นลดลง จะมีผลทำให้อุปสงค์ของแรงงาน หรือความต้องการของแรงงานของนายจ้างที่จะผลิตสินค้าและบริการชนิดนั้น ๆ ลดลงด้วย

อุปาทาน (Supply) แรงงานในตลาด พิจารณาจำนวนแรงงานที่ต้องการทำงาน โดยจำนวนแรงงานจะมีความสัมพันธ์เชิงกลับกันกับอัตราค่าจ้าง กล่าวคือ ถ้าจำนวนคนต้องการงานหรือแรงงานในตลาดมีมาก ค่าจ้างจะลดลงเนื่องจากนายจ้างมีโอกาสเลือกต่อรองราคาได้คุณภาพของตลาดแรงงาน หรือระดับการว่าจ้างทำงานคุณภาพ (The Equilibrium Level of Employment) จะถูกกำหนด ณ จุดที่อุปสงค์ของแรงงานเท่ากับอุปทานของแรงงานหรือเกิด ณ จุดที่เส้นอุปสงค์ของแรงงานตัดกับเส้นอุปทานแรงงาน

ทฤษฎีนี้จะช่วยทำให้สามารถเข้าใจสภาพการจ้างงาน ความต้องการแรงงาน และจำนวนผู้ที่ต้องการทำส่วนการที่นายจ้างจะจ้างแรงงานมากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับว่าแรงงานที่เพิ่มขึ้นมานั้นจะทำให้รายได้ของเขาเพิ่มมากกว่าที่จะจ่ายให้แก่แรงงานที่จ้างเพิ่มขึ้นมาหรือไม่ ถ้าทราบใดที่การจ้างแรงงานที่เพิ่มเข้ามานั้น ทำให้นายจ้างมีรายได้เพิ่มขึ้นมากกว่าค่าจ้างที่นายจ้างจ่ายให้แก่แรงงานนายจ้างก็จะยังคงจ้างแรงงานต่อไป จนกระทั่งถึงจุดต้นทุนเพิ่ม (MC) เท่ากับรายรับเพิ่ม (MR) ซึ่งถือว่าเป็นจุดที่ผู้ผลิตได้รับกำไรสูงสุด

ทฤษฎีการตัดสินใจ (The Theory of Decision Making) การตัดสินใจเป็นพฤติกรรมมนุษย์ที่ผ่านกระบวนการคิดไตร่ตรองแล้ว กล่าวได้ว่าในสถานการณ์ชีวิตประจำวันของมนุษย์ที่มีทางเลือกในการดำเนินการ มนุษย์จำเป็นต้องมีการตัดสินใจเลือกทางใดทางหนึ่งที่เหมาะสมกับเวลา ข้อจำกัด โอกาส สถานที่ และคาดหวังว่าดีที่สุดกว่าทางเลือกอื่น ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ปัจจัยภายในคือตัวมนุษย์เอง ซึ่งต้องมีความรู้ ทักษะคิด ความเชื่อ ความพึงพอใจ ความต้องการ แรงจูงใจต่อสิ่งที่ตัดสินใจประกอบกับปัจจัยแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สังคม และสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ

ปัจจัยด้านสังคมที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ระบบการเมือง เศรษฐกิจ สังคม กฎหมาย ที่ตอบสนองความต้องการ เป็นต้น ปัจจัยด้านธรรมชาติที่มีผลต่อการตัดสินใจ ได้แก่ ภัยธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศที่ตอบสนองความต้องการ ตามหลักการเหตุผลมนุษย์ง่ายต่อการได้รับอิทธิพลจากสังคมให้ตัดสินใจตามกระแสสังคม เช่น กระแสโลกาภิวัตน์ กระแสความนำสมัย เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ทฤษฎีนี้ช่วยอธิบายการตัดสินใจจ้างแรงงานของนายจ้างได้ดีขึ้น

2. องค์ประกอบของการจ้างงาน

องค์ประกอบของการจ้างงานนั้นมีหลายประการที่ทางนายจ้างใช้ในการตัดสินใจว่าจะทำการจ้างอย่างไร จำนวนเท่าไร ดังนั้นในที่นี้จึงเสนอแนวคิดต่าง ๆ ไว้ดังนี้ได้มีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับค่าจ้างมาตั้งแต่สมัยของนักเศรษฐศาสตร์กลุ่มคลาสสิกเพราะค่าจ้างนับเป็นต้นทุน

สำคัญในการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับค่าจ้างพอสรุปได้ดังนี้ (ปริศนา นาคเนาวทิม. 2532 : 337 - 338)

ทฤษฎีค่าจ้างพอประทังชีพ (Subsistence Theory of Wage หรือ Iron Law of Wage) เริ่มต้นจากแนวคิดของเดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดเกี่ยวกับประชากรของมัลทัส (Malthus) ซึ่งกล่าวว่า “ค่าจ้างจะอยู่ในระดับแค่พอประทังชีวิตเท่านั้น” เมื่อใดแรงงานได้รับค่าจ้างสูงกว่าระดับพอประทังชีพ และมีมาตรฐานการครองชีพที่สูงกว่าพอประทังชีพ จะมีการแต่งงานและมีบุตรรอดตายในอัตราสูง จำนวนประชากรจะเพิ่มขึ้นมากกว่างานที่จะมีให้ทำ เป็นผลให้อัตราค่าจ้างกลับลดต่ำลงไปเรื่อย ๆ จนต่ำกว่าระดับประทังชีพ (Subsistence Level)

ทฤษฎีกองทุนค่าจ้าง (Wage-Fund Theory) เป็นแนวคิดของจอห์น สจิวตมิลล์ (John Stuart Mill. 1837 : 1) ที่กล่าวว่า “ค่าจ้างจะเท่ากับจำนวนเงินกองทุนค่าจ้างที่ตั้งไว้ หากด้วยจำนวนคนงานที่ค้างไว้” “กองทุนค่าจ้าง” (Wages Fund) เป็นจำนวนเงินทุนที่ประเทศมีไว้เพื่อจ่ายค่าตอบแทนแก่แรงงาน ในกรณีที่แรงงานมีจำนวนมากขึ้นแต่กองทุนค่าจ้างมีจำนวนเท่าเดิม อัตราค่าจ้างลดลง แต่ถ้าจำนวนแรงงานลดลงส่วนกองทุนค่าจ้างมีจำนวนเท่าเดิมอัตราค่าจ้างจะเพิ่มสูงขึ้น

ทฤษฎีการกำหนดอัตราค่าจ้างตามมาตรฐานการครองชีพ (Standard of Living Theory) มีแนวคิดที่ว่า “ค่าจ้างควรกำหนดขึ้นในระดับเดียวกับค่าใช้จ่ายในการครองชีพตามมาตรฐานการครองชีพ” แนวความคิดนี้เป็นที่ยอมรับ และนำมาใช้ในระบะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่ก็ยังมีข้อยุ่งยากในการกำหนดมาตรฐานการครองชีพซึ่งมักจะแตกต่างกันในแต่ละกลุ่มแต่ละสังคม ไม่สามารถจะระบุให้ชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกันได้

ทฤษฎีการกำหนดค่าจ้างโดยการต่อรอง (Bargaining Power) ตามแนวความคิดนี้ ค่าจ้างจะถูกกำหนดขึ้น โดยการต่อรองระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง กลุ่มใดมีอำนาจต่อรองสูงกว่า กลุ่มนั้นก็จะได้เปรียบทำในการกำหนดอัตราค่าจ้าง

ทฤษฎีค่าจ้างเป็นส่วนที่เหลือจากค่าปัจจัย (Residual Theory) แนวความคิดนี้เห็นว่า ค่าจ้างควรจะเท่ากับส่วนที่เหลือจากการจ่ายให้แก่ปัจจัยการผลิตอื่นแล้ว กล่าวคือ เมื่อผู้ประกอบการจ่ายเป็นค่าเช่า ค่าดอกเบี้ย และค่าผลกำไรของผู้ประกอบการแล้วที่เหลือก็ควรจะเป็น “ค่าจ้าง”

ทฤษฎีการกำหนดค่าจ้างตามผลผลิต (Productivity Theory) ตามแนวความคิดนี้ เห็นว่า ค่าจ้างควรกำหนดตามผลผลิตที่คนงานผลิตได้ คนงานคนใดผลิตได้มากก็ควรได้ค่าจ้างมาก คนใดผลิตได้น้อยก็ควรได้ค่าจ้างน้อยตามส่วน ซึ่งมาจากแนวความคิดของอดัมสมิธ (Adam Smith) เดวิด ริคาร์โด (David Ricardo) และคาร์ล มาร์คซ์ (Karl Marx) ที่ว่า “ราคาสินค้าควรคิดจากค่าแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้า”

ทฤษฎีการว่าจ้างแรงงานมีอุปสงค์-อุปทานในความต้องการใช้แรงงานเป็นตัวตัดสินใจ และมีทฤษฎีการตัดสินใจเข้ามาเป็นองค์ประกอบ ขณะเดียวกันในการจ่ายค่าจ้างให้กับแรงงานก็มีรูปแบบการกำหนดค่าจ้างที่หลากหลายขึ้นอยู่กับลักษณะงานและความต้องการของแต่ละฝ่าย

สรุปแนวคิดทฤษฎีการว่าจ้างทำงานคนงานเป็นผลรวมของ แรงงานดิบ คือ การทำงานแบบไร้ฝีมือ และทุนมนุษย์ ซึ่งเป็นแรงงานที่ได้มีการลงทุนปรับปรุงคุณภาพตามความต้องการสำหรับรายได้ หรือผลตอบแทน แบ่งประเภทแรงงาน คือ แรงงานไร้ฝีมือแรงงานกึ่งฝีมือ และแรงงานฝีมือ การที่บุคคลซึ่งอยู่ในวัยทำงานมีความสามารถที่จะทำงานและต้องการทำงานได้รับการว่าจ้างให้ทำงานนั้น ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ (Demand) คือ เมื่ออัตราค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้น จำนวนการจ้างงานจะลดลง และทำนองเดียวกันอัตราค่าจ้างลดลงจำนวนการจ้างงานจะเพิ่มขึ้น และอุปทาน (Supply) คือ ถ้าจำนวนคนต้องการงานหรือแรงงานในตลาดมีมาก ค่าจ้างจะลดลง โดยขึ้นอยู่กับว่าแรงงานที่เพิ่มขึ้นมานั้นจะทำให้รายได้ของเขาเพิ่มมากกว่าที่จะจ่ายให้แก่แรงงานที่จ้างเพิ่มขึ้นมาหรือไม่

ทฤษฎีของการย้ายถิ่นแรงงานข้ามชาติ

การย้ายถิ่นมีผู้ให้ความหมายที่สำคัญ ๆ ดังนี้

กุศล สุนทรธาดา (2540 : 8) กล่าวว่า การย้ายถิ่นเป็นกระบวนการทางสังคม (Social Process) ที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในตัวของมันเอง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องเข้าใจกระบวนการย้ายถิ่น ความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจการเมือง และการผสมผสานวัฒนธรรมของระบบ โลก ซึ่งไม่ใช่การเคลื่อนย้ายแรงงานชั่วคราวอย่างที่หลายคนคิด แต่มีพลังทางสังคมที่อาจนำไปสู่การตั้งถิ่นฐานอย่างถาวร และการเกิดชุมชนของเชื้อชาติใหม่ในประเทศของผู้รับแรงงานเหล่านั้นได้ อาจนำไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองภายหลัง

สุภาวศ์ จันทวานิช (2540 : 36) กล่าวว่า การย้ายถิ่น หมายถึง การเคลื่อนย้ายของประชากรจำนวนมากจากถิ่นพำนักของตน ไปยังบริเวณอื่น ซึ่งมีระยะทางจากถิ่นพำนักเดิมพอสมควร โดยผู้ย้ายถิ่นมีความตั้งใจจะไปพำนักในถิ่นใหม่เป็นการชั่วคราว หรือถาวร การย้ายถิ่นอาจเป็นการย้ายถิ่นข้ามชาติ (ระหว่างสังคมต่าง ๆ) หรือภายในประเทศ (ระหว่างภาคต่าง ๆ) ส่วนสาเหตุของการย้ายถิ่นระหว่างประเทศนั้น สามารถจำแนกได้เป็นปัจจัย “ผลัก” และ “ดึง” ปัจจัยดึง คือ ขนาดและโครงสร้างของแรงงานในท้องถิ่น การปรับระบบการศึกษาภาคบังคับ ทำให้การเข้าสู่ตลาดแรงงานรุ่นหนุ่มสาวต้องชะลอเวลาออกไป เกิดช่องว่างสำหรับแรงงานต่างด้าวไร้ทักษะเข้ามาทำงานแทน ปัจจัยที่เป็นตัวผลัก คือ การว่างงาน ความยากจน และความด้อยพัฒนาของประเทศที่ส่งออกแรงงาน ประเทศเหล่านี้จะมีการเจริญเติบโตของประชากรสูง การว่างงานสูง และรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่ำ การย้ายถิ่นไม่ช่วยให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจสำหรับภูมิภาคที่ยากจน แต่จะคงสภาพด้อยพัฒนา และยังคงพึ่งพาศูนย์กลางของลัทธิทุนนิยมในอุตสาหกรรมอยู่ โดยปกติหลักการสากลจะกำหนดว่าการดำรงชีวิตในอีกที่หนึ่งเป็นเวลานาน 1 ปี นับเป็นการย้ายถิ่น

ทฤษฎีเรื่องการย้ายถิ่นข้ามชาติ สามารถสรุปได้ดังนี้ (เฟื่องฟ้า ปัญญา. 2547 : 9 - 11)

1. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่
2. ทฤษฎีแนวโครงสร้างที่มองย้อนประวัติศาสตร์ (The Historical Structural Approach)
3. ทฤษฎีระบบการย้ายถิ่น (Migration System)
4. ทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์

1. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์คลาสสิกใหม่มองว่าการย้ายถิ่นเกิดจากปัจจัยผลักดันในถิ่นต้นทาง เช่น ความยากจน การขาดแคลนที่ทำกิน การมีแรงงานเหลือเฟือ และปัจจัยดึงดูดในถิ่นปลายทาง เช่น ค่าจ้างที่สูงกว่าโอกาสทางเศรษฐกิจที่เหนือกว่า และเป็นแนวคิดพื้นฐานที่ใช้อธิบายการย้ายถิ่น แรงงานข้ามชาติ หรือแรงงานต่างชาติ ของแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านในประเทศไทย กล่าวคือ

1.1 ปัจจัยผลักดันภายนอกประเทศ

1.1.1 ระบอบการเมือง การปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร และ พม่า หลังจากได้รับเอกราชจากการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส และอังกฤษ มีการเปลี่ยนแปลง ระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม ปกครองโดยรัฐบาลทหาร การผูกขาดทางอำนาจ จำกัดสิทธิ ทำให้มีความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ เช่น ในพม่าก็ได้มีการแบ่งเป็น 3 ฝ่ายใหญ่ ๆ คือ ฝ่ายองชานชฎี และชนกลุ่มน้อย ทำให้เกิดการประท้วง สู้รบ และปราบปรามกัน เกิดความไม่สงบ ประกอบกับการปกครองระบบเผด็จการ ทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความไม่มั่นคง แสวงหา เสรีภาพและความเป็นอยู่ที่ดีกว่า

1.1.2 ภาวะเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน จากนโยบายการเปิดประเทศไปสู่ ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ประกอบกับยังมีความไม่สงบจากการปราบปรามชนกลุ่มน้อยตาม แนวชายแดนไทยในรัฐฉาน และรัฐกะเหรี่ยงของพม่า และความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศ เพื่อนบ้าน ทำให้ประชาชนไม่มีที่ทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ประชาชนว่างงาน มีการ เกณฑ์แรงงานไปสร้างถนน และรางรถไฟ การปราบปรามชนกลุ่มน้อย มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะกับชนกลุ่มน้อยทำให้ถูกต่อต้านจากประเทศต่าง ๆ ทั้งในยุโรป และอเมริกาในรูปแบบ ของการยุติ หรือชะลอความสัมพันธ์ทางการค้า ทำให้ไม่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านการลงทุน ทั้งภายในประเทศ และการลงทุนจากต่างประเทศ ระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีต่าง ๆ ไม่มีการ พัฒนาเท่าที่ควร จึงไม่ก่อให้เกิดการสร้างงานภายในประเทศ ตลอดจนสภาพความผันผวน ทางเศรษฐกิจ มีภาวะเงินเฟ้อ ค่าเงินตกต่ำ ประชาชนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ จึงทำให้ มีแรงงานหลังไหลมาทำงานในประเทศไทย ซึ่งมีภาวะเศรษฐกิจดีกว่า

1.1.3 มาตรการควบคุมการออกนอกประเทศ รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านไม่มี มาตรการ และการควบคุมที่ชัดเจนเข้มงวด ในการจัดระเบียบการออกนอกประเทศของประชาชน ในส่วนของประชาชนที่หลบหนีออกนอกประเทศ ก็ไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลโดยเฉพาะ ชนกลุ่มน้อย เพราะพม่าถือว่าพวกนี้ทรยศต่อประเทศชาติ และถ่วงความเจริญก้าวหน้า

1.2 ปัจจัยดึงดูดภายในประเทศไทย

1.2.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในประเทศไทย มีความเจริญอย่างรวดเร็ว ประสบความสำเร็จในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงถาวรวัตถุ ด้านการสื่อสาร สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และเงินตรามวลรวม จากรายได้ประชาชาติที่เพิ่มขึ้น ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา และกำลังอยู่ในสถานการณ์ขับเคลื่อนไปสู่การเป็นอุตสาหกรรมที่ทดแทนการนำเข้า มาเป็นการ พัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เป็นผลให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจในอัตราเร่งที่สูงขึ้น ติดต่อกัน โดยรัฐบาลดำเนินการผ่อนปรนมาตรการทางการลงทุน และการเงิน เพื่อส่งเสริมให้มีการ เคลื่อนย้ายทุน ได้อย่างเสรี ปัจจัยการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้มีความต้องการแรงงานมากขึ้น ในขณะที่อัตราการแข่งขันกับตลาดโลกมีสูงขึ้น การลดต้นทุนในการผลิตโดยใช้แรงงานราคาถูก จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดของผู้ประกอบการ

1.2.2 ภาวะการณ์ขาดแคลนแรงงาน อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางด้าน โครงสร้าง ประชากรของไทย พบว่า อัตราการเพิ่มของประชากรของประเทศมีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผล ให้มีการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างทางอายุของประชากรสัดส่วนประชากรแรงงานมีการชะลอตัวลง ในขณะที่การผลิตในระบบเศรษฐกิจที่กำลังขยายตัว ยังเน้นการผลิตแบบใช้แรงงานหนาแน่น

1.2.3 สภาพภูมิประเทศตามแนวชายแดนสะดวกต่อการเดินทางเข้ามาในประเทศไทย และมีพื้นที่ส่วนที่เป็นแผ่นดิน ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ พม่า ลาว กัมพูชา และ มาเลเซีย เป็นระยะทางยาวมากกว่า 6,300 กิโลเมตร

1.2.4 ความแตกต่างของอัตราจ้างค่าจ้างแรงงาน เป็นแรงดึงดูดที่สำคัญให้แรงงาน ต่างชาติเข้ามาทำงานในประเทศไทย

1.2.5 ความนิยมของนายจ้างคนไทยในการจ้างแรงงานต่างชาติ เป็นแรงดึงดูด สำคัญที่ทำให้แรงงานต่างชาติหลั่งไหลเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น สาเหตุที่นายจ้าง/ผู้ประกอบการ คนไทยนิยมจ้างแรงงานเหล่านี้โดยเฉพาะแรงงานพม่า ก็คือ แรงงานจากพม่ามีความขยัน อดทน ไม่เลื่องงาน ไม่เกียจงาน ไม่ว่าจะป็นงานหนักแค่ไหน ควบคุมได้ง่าย ทำให้งานไม่หยุดชะงัก และไม่ย้ายงาน หรือเข้าออกงานบ่อย ๆ เหมือนคนไทย ง่ายต่อการบังคับบัญชา เพราะแรงงาน ส่วนใหญ่เป็นพวกถักถอบหนีเข้าเมือง ซึ่งมีความผิดในทางกฎหมายอยู่แล้ว

1.2.6 การได้รับคำชักชวนจากญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน หรือผู้เคยอพยพหลบหนีเข้ามาก่อนได้ชักชวน หรือบอกเล่าถึงโอกาสการมีงานทำในประเทศไทยให้ทราบ ทำให้มีการอพยพออกจากท้องถิ่นเดิมมากขึ้น

1.2.7 มาตรการสกัดกั้นควบคุมคนเข้าเมืองของไทยยังไม่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะการเข้าออกตามแนวชายแดนกระทำได้ง่าย โดยเฉพาะช่องทางเข้าออกตามแนวชายแดนไทยพม่ามีประมาณ 128 ช่องทาง ทำให้เจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง

1.2.8 การผ่อนปรนของรัฐบาลไทยที่ผ่านมา ประเทศไทยไม่เคยมีการใช้นโยบายใช้กำลังสกัดกั้น หรือผลักดันผู้อพยพอย่างรุนแรง มีการผ่อนปรนมาทุกยุคทุกสมัย จนถึงมีนโยบายการผ่อนปรนการใช้แรงงานต่างชาติได้ ทำให้มีการหลั่งไหลของแรงงานต่างชาติเข้าสู่ประเทศไทยมากขึ้น

นอกจากปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด จะเป็นสาเหตุให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติแล้ว (จันทนา ห่านรุ่งชโรทร. 2542 : 20 - 21) ยังได้เสนอว่ามี “ปัจจัยเสริม” ที่ช่วยสนับสนุนให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติในประเทศไทยอีกด้วยโดยปัจจัยเสริมนั้น ได้แก่

1. ความโอบอ้อมอารีของคนไทย ทำให้คนไทยไม่ค่อยรู้สึกรังเกียจคนต่างชาติ
2. ลักษณะสีผิว และหน้าตาของแรงงานต่างชาติที่อพยพมาจากบางประเทศโดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า ลาว กัมพูชา ไม่ค่อยมีความแตกต่างจากคนไทยมากนักจึงสะดวกต่อการลักลอบเข้าเมือง และอยู่อาศัยในประเทศไทย
3. ปัจจัยในเชิงระบบการย้ายถิ่นที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน ความสะดวกทางการคมนาคม ค่านิยม และเครือข่ายการย้ายถิ่นที่เกิดจากเครือข่ายญาติ หรือเพื่อนฝูงที่ย้ายมาก่อนก็เป็นปัจจัยเสริมที่สำคัญทำให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ได้เป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้มีการจ้างแรงงานต่างชาติโดยปัจจัยเหล่านี้มีความหลากหลายอย่างมาก คณะผู้วิจัยจากชุดโครงการวิจัย เรื่องทางเลือกนโยบายการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย ได้สรุปถึงสาเหตุหลัก ๆ ของการย้ายถิ่นข้ามชาติ เพื่อให้เข้าใจในภาพรวมของการจ้างแรงงานต่างชาติว่าเกิดจากสาเหตุหลัก ๆ 7 ประการคือ (กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. 2540 : 5 - 6)

1. ความแตกต่างของความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
2. ความแตกต่างของโครงสร้างประชากร
3. ความขัดแย้ง และปัญหาทางการเมือง
4. เงื่อนไขทางสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรที่มีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ

5. นโยบายของรัฐที่สนับสนุน หรือไม่สนับสนุนการย้ายถิ่นข้ามชาติ
6. ปัจจัยส่งเสริมการย้ายถิ่นที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และความสะดวกการคมนาคม เครื่องอำนวยความสะดวกที่เกิดจากญาติ และเพื่อนฝูงที่ย้ายไปก่อน
7. ขบวนการค้ำหนุนย้ายข้ามชาติซึ่งเป็นอาชญากรรมเชิงคู่ไปกับการค้ายาเสพติดข้ามชาติ

2. ทฤษฎีแนวโครงสร้างที่มองย้อนประวัติศาสตร์ (The Historical Structural Approach)

นักเศรษฐศาสตร์การเมืองเล็งเห็นอิทธิพลของโครงสร้างเศรษฐศาสตร์ที่มีผลต่อการย้ายถิ่น ได้เสนอสาเหตุในระดับโครงสร้าง คือ ปัจจัยดึงดูดจากสภาพเศรษฐกิจในประเทศผู้รับ (Host Countries) ของผู้ย้ายถิ่นสภาพเศรษฐกิจในประเทศผู้รับที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสูง และจะพัฒนาเป็นเศรษฐกิจที่มีโครงสร้างตลาดแรงงานสองระดับ กล่าวคือ โครงสร้างแรงงานระดับปฐม (Primary Sector) ซึ่งเป็นระดับที่มีความก้าวหน้ามาก เป็นลักษณะงานวิชาชีพ (Professional) ต้องการทักษะสูงมีค่าตอบแทนสูง และเป็นคนที่ไม่ใช้แรงกาย ในลักษณะเดียวกัน โครงสร้างระดับรอง (Secondary Sector) เป็นคนที่ไม่ใช้วิชาชีพ แต่เน้นการใช้ทักษะร่างกาย และการใช้แรงงานมีค่าแรงต่ำกว่า เป็นคนที่เรียกว่า 3Ds คือ งานสกปรก (Dirty) งานเสี่ยง (Dangerous) และงานยากลำบาก (Difficult)

นักเศรษฐศาสตร์การเมืองพิจารณาว่า ระบบทุนนิยมได้ทำให้ตลาดแรงงานในสังคมทุนนิยมพัฒนาขึ้นมาเป็นตลาดที่มีโครงสร้างสองระดับเช่นนี้ เมื่อประเทศทุนนิยมเจริญเติบโตในสภาพเศรษฐกิจดังกล่าว ก็จะเกิดภาวะที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานจากประเทศที่มีการพัฒนาการเศรษฐกิจช้ากว่าย้ายถิ่นเข้ามา เพื่อแสวงหาคำแหน่งงานที่มีความขาดแคลนแรงงานในระดับรอง แรงงานต่างชาติจึงมักเข้าไปทำงานที่พลเมืองของประเทศนั้น ๆ ไม่ต้องการคือ งานสกปรก เสี่ยง และงานยากลำบากนั่นเอง และในกระบวนการนี้จะเกิดการลักลอบเข้าไปของแรงงานต่างชาติที่ผิดกฎหมายในที่สุด (Piove and Taylor. 1992 : 10 ; อ้างถึงใน สุภางค์ จันทวานิช. 2540 : 50)

แนวคิดนี้เป็นแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์การเมือง ที่วิพากษ์วิจารณ์แนวคิดของกลุ่มคลาสสิกใหม่ว่าแนวคิดดังกล่าวตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมุติที่ว่า แต่ละคนสามารถมีอิสระในการเลือกนั้นไม่จริง เพราะว่าโดยแท้จริงแล้วความไม่เท่าเทียมกันของการกระจายตัวทางด้านเศรษฐกิจและอำนาจทางการเมืองในระบบเศรษฐกิจโลก ในแต่ละประเทศก็แตกต่างกันไปประกอบกับนโยบายการย้ายถิ่นเข้าในแต่ละประเทศก็ค่อนข้างจำกัดทางเลือกของผู้ย้ายถิ่น การย้ายถิ่นถูกมองว่าเป็นทางเลือกหนึ่งของการเคลื่อนย้ายแรงงานราคาถูกสู่แหล่งทุน ซึ่งผลก็คือ เกิดการไม่พัฒนาในประเทศต้นทาง เกิดการทุจริตทรัพยากรจากประเทศยากจนไปให้ประเทศร่ำรวย

เนื่องจากแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมาก ทำงานโดยยินดีรับค่าจ้างในระดับต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้มาก สิ่งนี้ค่อนข้างเป็นจริงตามประสบการณ์ของประเทศอุตสาหกรรมตะวันตก โดยเฉพาะในยุคที่เกิดภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจ ขณะที่ตลาดโลกมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ดังนั้น วิธีลดต้นทุนการผลิตที่ทำได้ง่ายที่สุด คือ การลดค่าใช้จ่ายด้านค่าจ้าง ซึ่งทำได้โดยการจ้างแรงงานต่างชาติที่มีกยอมรับค่าจ้างต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด แต่การสร้างการแข่งขัน โดยอิงกับแรงงานต่างชาติราคาถูกลง อาจช่วยให้การส่งออกเพิ่มขึ้น แต่ในระยะยาวแล้วจะเป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจเพราะนักลงทุนไม่ให้ความสนใจในการลงทุนพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อสร้างประสิทธิภาพ และการทำลายการพัฒนาโครงสร้างค่าจ้างในประเทศใหม่ ขาดการมองเคลื่อนย้ายในเชิงประวัติศาสตร์ และไม่ได้สนใจบทบาทของรัฐขณะที่แนวคิดเชิงโครงสร้างประวัติศาสตร์ขาดการมองบทบาทของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มที่เกี่ยวข้อง (สายพันธุ์ พึ่งพระคุ้มครอง. 2542 : 8)

3. ทฤษฎีระบบการย้ายถิ่น (Migration System)

กลุ่มประเทศที่มีการไหลเวียนของการย้ายถิ่น ประกอบด้วย ประเทศ 2 ประเทศขึ้นไป หรือมากกว่าที่มีความเชื่อมโยงกันด้วยการย้ายถิ่นในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การย้ายถิ่นจากเอเชียสู่อเมริกา ยุโรป และเอเชียด้วยกัน โดยแนวคิดในการวิเคราะห์เชิงระบบการย้ายถิ่นนั้น มีกรอบการมองในทุกมุมของความสัมพันธ์ ทั้งผู้ย้ายถิ่นออกและผู้ย้ายถิ่นเข้า และยังมองไปถึงการไหลเวียนของคน และการไหลเวียนอย่างอื่น (เช่น ทุน สินค้า และเทคโนโลยี) แนวคิดนี้ยังเน้นความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ (เช่น การล่าอาณานิคม การให้ความช่วยเหลือทางทหาร อิทธิพลทางการเมือง การรุกรานการค้าและวัฒนธรรม) นอกจากนี้ความเชื่อมโยงภายในระบบการย้ายถิ่นเองก็สามารถอธิบายได้หลายมุมมอง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และประชากร

การมองการย้ายถิ่นในเชิงระบบ ช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระแสการไหลเวียนของประชากร และการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศผู้ส่ง และประเทศผู้รับแรงงาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการโลกาภิวัตน์ (Process of Globalisation) เมื่อการย้ายถิ่นเริ่มขึ้นก็จะเกิดความเชื่อมโยงที่ค่อนข้างถาวรระหว่างประเทศผู้ส่งและประเทศผู้รับ ทั้งในรูปของการไหลเวียนของทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (รวมทั้งสินค้า) คน (แรงงาน) ค่านิยมทางสังคม วัฒนธรรมระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทั้งในระดับเล็ก (Micro Level) เช่น การเกิดเครือข่ายทางสังคม ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นการ ระหว่างผู้ย้ายถิ่น ครอบครัว และชุมชน เป็นการเชื่อมโยงผู้ย้ายถิ่นและผู้ไม่ย้ายถิ่นเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังเกิดปฏิสัมพันธ์ในระดับกว้าง (Macro Level) ซึ่งเป็นความเชื่อมโยงในระดับสถาบันระหว่างประเทศ ทั้งทางเศรษฐกิจ เช่น เกิดการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าต่อกัน ด้านการเมือง เกิดเศรษฐศาสตร์การเมืองของตลาดโลกมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

อย่างซับซ้อน อันเป็นความสัมพันธ์ของทั้งระดับเล็ก และระดับใหญ่ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
อย่างซับซ้อน (สายพันธุ์ ฟิงพระคัมครอง. 2542 : 9 - 10)

4. ทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์

ทฤษฎีอพยพย้ายถิ่น (Law of Migration) ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้น ในการตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับ
การอพยพ ราวอนสไตน์ ได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้ (ชัชวาลย์ พันธุ์อารีย์. 2539 : 24)

1. การย้ายถิ่นและระยะปลายทาง ประชากรส่วนใหญ่จะอพยพในระยะทางใกล้ ๆ
2. ขั้นตอนของการอพยพ หรือการย้ายถิ่น การย้ายถิ่นที่อยู่ของประชากรทำให้เกิด

คลื่นการอพยพ” (Current Migration) ไปสู่ศูนย์กลางด้านการค้า และอุตสาหกรรมมีประชาชน
หนาแน่นขึ้นอย่างรวดเร็ว

3. แรงจูงใจด้านเศรษฐกิจที่ ๆ มีกฎหมายกีดกัน เสียดาย อากาศเลว สิ่งแวดล้อม
ทางสังคมไม่ดี สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะผลักดันให้คนอพยพไปสู่พื้นที่ที่ดีกว่า

ราวอนสไตน์ ได้แบ่งลักษณะการอพยพของประชากรออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

3.1 การอพยพแบบดั้งเดิม (Primitive Migration) เป็นการอพยพย้ายถิ่นของประชาชน
ในอดีตเป็นการย้ายถิ่นที่อยู่เพื่อการดำรงชีวิตรอด ปัจจุบันการอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองเพื่อแสวงหา
วิถีการดำเนินชีวิตแบบใหม่ ก็ถือว่าอยู่ในลักษณะนี้

3.2 การอพยพย้ายถิ่น โดยถูกบังคับ (Forced Migration) เป็นการย้ายถิ่น โดยถูกบังคับ
อาจจะถูกบังคับโดยรัฐบาล หรือผู้มีอิทธิพลบางกลุ่ม

3.3 การอพยพ โดยถูกบีบบังคับ (Impelled Migration) เป็นการบีบบังคับ หรือกระตุ้น ให้
อพยพเช่นกัน แต่ผู้ที่ถูกบีบบังคับยังมีสิทธิในการตัดสินใจว่าจะอยู่หรือจะไป

3.4 การอพยพ โดยเสรี (Free Migration) เป็นการอพยพของปัจเจกชนโดยเสรีอาจจะเกิด
จากแรงจูงใจจากภายนอก เช่น โดยตำแหน่งการงาน รายได้ หรือเพื่อผจญภัย การอพยพโดยเสรี
นำไปสู่การอพยพลักษณะที่ 5

3.5 การอพยพแบบชนจำนวนมาก (Mass Migration) สืบเนื่องมาจากการอพยพเสรี
ซึ่งย้ายถิ่นเข้าไปบุกรุกหรือผจญภัยในถิ่นที่อยู่ใหม่ จูงใจให้ชนจำนวนมากย้ายถิ่นตาม

ลูธี่ ฉัตราคม (2534 : 47 - 50) กล่าวว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศหนึ่ง
ไปสู่อีกประเทศหนึ่ง เนื่องจากมีปัจจัย 2 ด้านคือ

1. ปัจจัยผลัก (Push Factors) คือ สิ่งซึ่งเป็นสาเหตุผลักดันให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจาก
ประเทศบ้านเกิด มักกล่าวถึงโดยทั่วไปคือ

1.1 อัตราการว่างงานสูง

1.2 ระดับค่าจ้าง และเงินเดือนที่ต่ำเมื่อเทียบกับต่างประเทศ

- 1.3 การขาดสิ่งจูงใจสำหรับความก้าวหน้าในอาชีพ
 - 1.4 นโยบายกำลังคนที่ไม่เหมาะสม
 - 1.5 ปัจจัยทางสังคมการเมือง เช่น การเมืองมีความวุ่นวายหรือกดขี่ มีการกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา หรือมีความคิดเห็นทางการเมืองต่างกัน
 2. ปัจจัยดูด (Pull Factors) คือ สิ่งที่เป็นสาเหตุดึงดูดให้แรงงานเคลื่อนย้ายออกจากประเทศบ้านเกิดไปสู่อีกประเทศหนึ่ง ที่มักกล่าวถึงโดยทั่วไปคือ
 - 2.1 ระดับการจ้างและเงินเดือนที่สูงกว่าในประเทศบ้านเกิดของแรงงานมาก
 - 2.2 การขาดแคลนกำลังแรงงานในบางสาขา
 - 2.3 โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ
 - 2.4 การให้นักศึกษาต่างประเทศ มีโอกาสเข้ามารับการศึกษาอบรม ได้
 - 2.5 ปัจจัยทางสังคมและการเมือง เช่น ไม่มีการกีดกันทางด้านเชื้อชาติ ศาสนา ศิว ฯลฯ การยินดีต้อนรับผู้เคลื่อนย้ายเข้ามาทำงาน การมีเสรีภาพในระดับสูง
- ทฤษฎีของลี (Lee) มีแนวความคิดของทฤษฎีเสนอปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่น โดยเสนอว่าปัจจัยที่มีผลต่อการย้ายถิ่นมี 4 ปัจจัย คือ (ธัญพร พันธุ์อารีย์, 2539 : 25)
1. ปัจจัยต้นทุน ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
 2. ปัจจัยปลายทาง ได้แก่ การมีที่พักอาศัย
 3. ปัจจัยปลายทาง ได้แก่ การมีญาติหรือเพื่อนในพื้นที่ปลายทาง
 4. ปริมาณการจ้างงานมาก
- คุณลักษณะของผู้ย้ายถิ่น
- ลี (Lee) ได้ตั้งสมมุติฐานเกี่ยวกับลักษณะของย้ายถิ่นไว้ดังนี้
1. การย้ายถิ่นเป็นกระบวนการเลือกสรรในตัวเองผู้ที่ได้รับเลือกให้ย้ายจะมีลักษณะเด่นกว่าลักษณะประชากรในแหล่งต้นทางโดยทั่วไป
 2. ผู้ย้ายถิ่นที่สนองตอบในเบื้องต้นแรกต่อปัจจัยเชิงบวกในถิ่นปลายทาง น่าจะเป็นผู้ย้ายถิ่นที่ถูกเลือกสรรเชิงบวก เช่น คนมีการศึกษาสูงมักจะย้ายถิ่นเพราะได้รับข้อเสนอที่ดีกว่า
 3. ผู้ย้ายถิ่นที่สนองตอบในเบื้องต้นแรกต่อปัจจัยเชิงลบในถิ่นต้นทาง น่าจะเป็นผู้ย้ายถิ่นที่ถูกเลือกสรรเชิงลบ เช่น ผู้ที่ย้ายเข้ามาทำงานในเมืองเพราะความคับแค้นใจในชนบทมักจะเป็นแรงงานไร้ฝีมือ
 4. ปริมาณการเลือกสรรเชิงบวกเพิ่มขึ้นไปตามความยากของอุปสงค์ที่ชั้นกลางอยู่ เช่น คนที่ได้รับการศึกษาสูงจะมีความตั้งใจที่จะเดินทางไปในระยะไกล เพื่อหางานที่เหมาะสมกับโอกาสและความสามารถของตน

เกแมชเชอร์ (Gehmacher. 1982 : 3 ; อ้างถึงใน วุฒิกิจ สุนิษฐ์. 2540 : 26) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ย้ายถิ่น โดยยึดถือกระบวนการที่ผู้ย้ายถิ่นได้ย้ายถิ่นเข้าไปเป็นอันหนึ่งอันเดียว (Integration) กับสังคมที่เป็นท้องถิ่นปลายทางของผู้ย้ายถิ่น ตามทฤษฎีบูรณาการ (Integration Theory) ซึ่งแบ่งการปรับตัวเป็น 3 ขั้นตอน

1. ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นที่ผู้ย้ายถิ่นปรับตัวเอง (Adaptation) ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของงานที่ (Working Environment) เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับงาน ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ และบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ

2. ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นการปรับตัว (Adaptation) ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในสังคมท้องถิ่นปลายทาง เช่น การใช้ภาษาหรือทำกิจกรรมในเวลาว่าง และกิจนิสัยต่าง ๆ ให้เป็นไปตามลักษณะของคนส่วนใหญ่ในสังคมนั้น ในขั้นนี้ผู้ย้ายถิ่นยังไม่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับสังคม

3. ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นที่ผู้ย้ายถิ่นสามารถปรับตัวเองให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับสังคมท้องถิ่นปลายทางในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

3.1 สามารถใช้ภาษาพื้นเมืองของคนในท้องถิ่นปลายทางได้อย่างคล่องแคล่ว

3.2 มีวิถีชีวิตเหมือนกับคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยไม่ปรากฏให้เห็นถึงลักษณะวัฒนธรรมเดิมของผู้ย้ายถิ่น

3.3 มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคนพื้นเมืองในท้องถิ่นปลายทาง

3.4 มีความตั้งใจอย่างมากที่จะอยู่ในท้องถิ่นปลายทางนั้นอย่างถาวรหรือนานที่สุด เช่น อยู่จนกว่าจะถึงเวลาที่ต้องปลดออกจากราชการหรือถึงวัยสูงอายุ

ในการพิจารณาการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติตั้งแต่อดีตมานั้น อาจแบ่งช่วงของการพิจารณาออกได้เป็น 3 ช่วง คือ (สุณี ฉัตราคม. 2534 : 37 - 40)

ระยะก่อน ค.ศ. 1600 การอพยพเคลื่อนย้ายของมนุษย์นั้นมีมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ แต่การอพยพครั้งใหญ่ที่มีการบันทึกไว้เป็นครั้งแรกก็คือ การที่โมเสส พาชาวอิสราเอลหนีออกจากอียิปต์ในราว 1,490 ปีก่อนคริสตศักราช ซึ่งปรากฏอยู่ในพระคัมภีร์ไบเบิล ลักษณะการอพยพสำคัญในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1600 นั้น มักเกิดจากการบุกรุกเข้ายึดครองดินแดนเพื่อแผ่ขยายอำนาจซึ่งบางครั้งการบุกรุกนี้ก็ทำโดยกลุ่มคนที่มีความก้าวหน้ามากกว่าเข้ายึดครองดินแดนที่ก้าวหน้าน้อยกว่า เช่น กรณีที่โรมันมีชัยชนะเหนืออาณาจักรฝรั่งเศสและอังกฤษโบราณ เป็นต้น แต่ในบางครั้งการบุกรุกกระทำโดยพวกป่าเถื่อน เช่น พวกมองโกลเข้ายึดครองดินแดนที่วัฒนธรรมก้าวหน้ากว่าจีนไปถึงยุโรปตะวันออก เป็นต้น การอพยพที่เกิดเนื่องจากการยึดครองดินแดนนี้มีได้ 2 ลักษณะคืออย่างหนึ่งเป็นการกวาดต้อนเอาคนในดินแดนที่พ่ายแพ้ไปเป็นทาส เช่น การเข้ารุกรานแต่ละครั้ง

ของโรมัน อาจนำนักโทษกลับมาได้ถึง 50,000 คน ดังปรากฏว่า ประชากรของโรมันในขณะรุ่งเรือง ซึ่งมีราว 1,000,000 คนนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการอพยพและเป็นพวกทาส การอพยพอีกลักษณะหนึ่งจากการยึดครองดินแดนก็คือ การหนีหรือลี้ภัยของกลุ่มคนในดินแดนที่ถูกรุกรานเพื่อไปตั้งถิ่นฐานในที่ใหม่ เช่น ชนชาติยิวที่ลี้ภัยจากรุกรานของโรมันแล้วอพยพเข้าสู่ยุโรป เป็นต้น

การอพยพอาจเกิดขึ้นจากสาเหตุอื่น ๆ อีกก็ได้ ดังเช่นการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัวออกไปก็ทำให้มีการส่งคนไปประจำอยู่ตามสถานีการค้าต่าง ๆ เช่น การที่ชาวฟินิเซียน ได้ตั้งสถานีการค้าขึ้นที่สเปน เป็นต้น นอกจากนี้การเดินทางไปสำรวจดินแดนก็มีบทบาทสำคัญให้เกิดการอพยพได้ในภายหลัง ในคริสต์ศตวรรษที่ 15 และ 16 นั้น บุคคลอย่างเช่น มาร์โก โปโล โคลัมบัส และมาเจลลัน ได้ออกสำรวจดินแดนอันห่างไกลและนำเอาข้อความรู้เกี่ยวกับดินแดนใหม่มาเผยแพร่ การตั้งถิ่นฐานมักจะมีตามมาในภายหลัง เช่น การที่โปรตุเกสเริ่มไปตั้งอาณานิคมในแอฟริกา การที่สเปน อังกฤษ ฮอลันดา และฝรั่งเศส ไปตั้งอาณานิคมในอเมริกา และการที่อังกฤษ ไปตั้งอาณานิคมในออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เป็นต้น เป็นที่แน่นอนว่ามีคนหลายล้านคนได้ “อพยพ” ในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1600 แต่จำนวนที่แท้จริงนั้นไม่อาจทราบได้ การอพยพในช่วงนี้ส่วนใหญ่เป็นการอพยพโดยบังคับหรือไม่สมัครใจ ในรูปการกวาดต้อนเป็นทาสและลี้ภัยสงครามซึ่งคนที่ต้องอพยพนี้มีตั้งแต่ผู้ที่มีความรู้หรือฝีมือสูงไปจนถึงแรงงานธรรมดาทั่วไป และเห็นได้ชัดเจนว่าเป็นการอพยพที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศที่มีผู้อพยพออกอย่างแน่นอน ระยะเวลาปี ค.ศ. 1600 - 1940

ปี ค.ศ. 1600 เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลงในลักษณะการอพยพ กล่าวคือ การอพยพส่วนใหญ่ภายหลังปี ค.ศ. 1600 มีลักษณะเป็นการอพยพโดยอิสระของเอกชน และครอบครัว ทั้งนี้เป็นการกระทำด้วยความคิดริเริ่ม และการสนองตอบต่อปัจจัยชักนำให้เกิดการอพยพของเอกชน โดยไม่มีการสนับสนุน หรือบังคับของฝ่ายปกครองนอกจากการอพยพระหว่างทวีปแล้ว การอพยพระหว่างประเทศในทวีปเอเชียด้วยกันก็มีไม่น้อย เช่น การที่ชนเผ่าทมิฬจากมดราสในอินเดียถูกจ้างไปทำงานในไร่ชาที่ศรีลังกา และการที่อังกฤษส่งเสริมให้มีแรงงานชาวจีน และอินเดียอพยพไปตั้งถิ่นฐานในมาเลเซียตะวันตก เป็นต้น ในส่วนของทวีปแอฟริกันนั้น การอพยพระหว่างทวีปในช่วงนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากการอพยพของทวีปอื่นมาก เพราะการอพยพออกจากทวีปแอฟริกาส่วนใหญ่เป็นไปโดยไม่สมัครใจ ในรูปของทาสที่ถูกขนส่งสู่ทวีปอเมริกา เพื่อเป็นแรงงานสำหรับทำการเกษตร นักประวัติศาสตร์ Philip D. Curtin ได้ประมาณว่า มีทาสถึงราว 9,600,000 คนถูกนำมาสู่เขตใช้ทาสในช่วง ค.ศ. 1451 - 1870 นับเป็นการอพยพของทาสครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ในทศวรรษ 1930 ระบบเผด็จการในสเปน เยอรมัน และอิตาลี ทำให้มีการอพยพของผู้ลี้ภัยทางการเมืองกระแสนิวขึ้นอีก ได้มีผู้ลี้ภัยชาวสเปนราว 140,000 คนเข้าไปหาความปลอดภัยในฝรั่งเศสในช่วงสงครามกลางเมืองปี ค.ศ. 1937 - 1939 และยังคงอยู่แม้ว่าสงครามกลางเมือง

จะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม นอกจากนี้ก็มีผู้ลี้ภัยชาวสเปนอีกเล็กน้อยที่ไปประเทศอื่น ๆ ด้วย เช่น เบลเยียม และเม็กซิโก เป็นต้น และในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1933 ถึงจุดเริ่มต้นของสงครามโลกครั้งที่ 2 ก็มีผู้ลี้ภัย อีกกว่า 1,000,000 คน (ส่วนมากมีเชื้อสายยิว) อพยพจากเยอรมันเพื่อหนีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของนาซีตามคำบัญชาของฮิตเลอร์ โดยส่วนใหญ่หนีไปสู่ยุโรปตะวันตก และอเมริกาในหลายทางนั้น การอพยพที่เกิดเพราะการขยายอำนาจของนาซีในยุโรป มีลักษณะแตกต่างไปจากการอพยพในระยะต้น ๆ ของช่วงนี้ กล่าวคือ ในตอนแรก ๆ นั้น ผู้อพยพส่วนใหญ่จะเป็นชายและไปอย่างโดดเดี่ยว ต่อเมื่อตั้งตัวได้แล้วจึงจะนำเอาครอบครัวไปอยู่ด้วย นอกจากนี้ผู้อพยพจำนวนมากก็เป็นเกษตรกรที่ยากจน หรือไม่ก็เป็นแรงงานประเภทใช้กำลัง ในขณะที่ผู้อพยพหลังจากทศวรรษ 1930 มักไปเป็นกลุ่มครอบครัว และส่วนมากเป็นนักธุรกิจและผู้ประกอบวิชาชีพเฉพาะ ซึ่งพบว่าวิถีชีวิตถูกคุกคาม และมีหนทางตั้งหลักใหม่ในฐานะที่ดีกว่าเดิมได้ การอพยพหลังจากปี ค.ศ. 1940 การอพยพในระยะทศวรรษ 1940 ซึ่งในช่วงที่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ตลอดจนถึงระยะที่สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงใหม่ ๆ นั้น การอพยพโดยทั่วไปมีลักษณะเป็นการอพยพลี้ภัย หรือการอพยพโดยไม่สมัครใจ ต่อมาเมื่อเหตุการณ์ค่อย ๆ คืบคลานสู่ภาวะปกติ การอพยพโดยสมัครใจก็กลับมีความสำคัญขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งการอพยพโดยไม่สมัครใจ

สุณี ฉัตราคม (2534 : 40 - 41) ได้กล่าวถึงการอพยพโดยไม่สมัครใจที่สำคัญในช่วงนี้ก็คือ การอพยพของประชากรในยุโรปตะวันออก และยุโรปกลาง ซึ่งมีจำนวนราว 20,000,000 คน โดยลักษณะของการอพยพมีทั้งในรูปการลี้ภัย การเนรเทศ และการแลกเปลี่ยนโอนประชากรกันระหว่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาชนกลุ่มน้อย การอพยพดังกล่าวนี้มีตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีมากในช่วงที่สงครามสิ้นสุดลงใหม่ ๆ จุดหมายปลายทางของการอพยพนั้นมีทั้งไปสู่ประเทศยุโรปด้วยกัน และบ้างก็ไปยังประเทศโพ้นทะเล เช่น สหรัฐฯ ออสเตรเลียในทวีปเอเชียนั้นมีการอพยพโดยไม่สมัครใจเกิดขึ้นเป็นจำนวนไม่น้อยเช่นกัน โดยการอพยพที่สำคัญ ได้แก่ การโอนประชากรกันระหว่างอินเดียกับปากีสถานหลังจากการแบ่งแยกประเทศในปี ค.ศ. 1947 โดยจุดมุ่งหมายให้ประชากรที่นับถือศาสนาฮินดู และมุสลิมแยกกันอยู่คนละประเทศ เพื่อไม่ไปเป็นชนกลุ่มน้อยในอีกประเทศหนึ่งปรากฏว่ามีคนมุสลิมราว 6,000,000 - 7,000,000 คน จากอินเดียอพยพไปสู่ปากีสถาน คนฮินดูจำนวนใกล้เคียงกันก็อพยพจากปากีสถานสู่อินเดีย ในระยะเวลาเพียงปีเดียวซึ่งนับว่าเป็นการเคลื่อนย้ายจำนวนมากที่สุดระยะอันสั้นเช่นนี้ การอพยพที่สำคัญในทวีปเอเชียครั้งหนึ่งนั้นเป็นการที่ชาวญี่ปุ่น 5,000,000 คน นอกอาณาจักรกลับคืนประเทศภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และในช่วงสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950 - 1953) ก็มีชาวเกาหลีราว 4,000,000 คนหนีจากเกาหลีเหนือมาสู่เกาหลีใต้ นอกจากนี้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ปรากฏว่ามีการอพยพของชาวยุโรปที่เป็นผู้ปกครองอาณานิคมในเอเชียและแอฟริกา กลับคืนสู่ประเทศของตนเมื่ออาณานิคมได้รับ

อิสรภาพด้วย การอพยพในลักษณะนี้มีผู้เกี่ยวข้องราว 200,000 คน การอพยพที่สำคัญในเอเชียอีกครั้งหนึ่งก็คือ การลี้ภัยเวียดนามในช่วงสงครามกลางเมืองตอนต้นทศวรรษ 1950 การก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีนขึ้น ก็ทำให้มีการลี้ภัยไปสู่ไต้หวันและฮ่องกงเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้สงครามยิวกับอาหรับในตะวันออกกลางเมื่อปี ค.ศ. 1948 ก็ทำให้การอพยพของชาวปาเลสไตน์ก็ทำให้การอพยพของชาวปาเลสไตน์ถึงกว่า 700,000 คนด้วย การอพยพที่สำคัญที่สุดในเอเชียก็คือ การลี้ภัยจากอินโดจีนหลังจากสงครามเวียดนามสิ้นสุดในปี ค.ศ. 1975 ซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญอยู่ในปัจจุบันในด้านของทวีปแอฟริกัน สงครามกลางเมือง การปฏิวัติอาณานิคม รัฐประหาร และความยุ่งยากทางการเมืองอื่น ๆ นับแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 ได้ทำให้มีผู้ลี้ภัยกว่า 1,000,000 คน เช่น สงครามในแองโกลาเพื่อให้ได้อิสรภาพจากโปรตุเกสนั้น ทำให้มีผู้ลี้ภัยกว่า 400,000 คน และมีอีกเกือบ 200,000 คนหนีจากชุดานระหว่างการปฏิวัติจากกลุ่มผู้ปกครองชาวอาหรับ โดยประเทศที่เป็นที่พักพิงก็คือ แชร์ สำหรับในทวีปอเมริกาใต้นั้น มีการลี้ภัยที่สำคัญเกิดขึ้นหลังจากการปฏิวัติในคิวบาเมื่อปี ค.ศ. 1959 ประมาณว่าในปี 1969 นั้น มีผู้ลี้ภัยคิวบากระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก เช่น ประมาณ 20,000 คน อยู่ที่สเปนประมาณ 15,000 คน อยู่ปอโตริโกประมาณ 48,000 คน ในประเทศอเมริกาต่าง ๆ และในส่วนของสหรัฐฯ นั้นปรากฏว่าในปี 1974 ก็มีการรับผู้ลี้ภัยชาวคิวบาเข้าไว้แล้วถึง 213,343 คน จากที่มีการอพยพโดยไม่สมัครใจมีเป็นจำนวนมากมหาศาลในช่วงนี้ จึงทำให้มีความสนใจโดยทั่วไปเกี่ยวกับการอพยพเคลื่อนย้าย และได้หันมาพ่วงเคียงแต่เรื่อง การอพยพโดยไม่สมัครใจหรือการลี้ภัยเป็นสำคัญการอพยพโดยสมัครใจ

สุณี นัตราคม (2534 : 42 - 43) ได้กล่าวถึงการอพยพภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มิใช่จะเป็นในรูปการลี้ภัยไปเสียทั้งหมด เมื่อโลกค่อย ๆ สงบลงและเข้าสู่ภาวะสันติแล้ว ยุโรปก็เริ่มมีความสำคัญในด้านการอพยพอีกในช่วง 15 ปีจาก ค.ศ. 1956 - 1970 โดยมีผู้อพยพไม่ต่ำกว่า 7,000,000 คน เป้าหมายที่สำคัญในการอพยพของชาวยุโรปก็คือ ออสเตรเลีย คานาดา และสหรัฐฯ และกระแสการอพยพสู่ออสเตรเลียและแอฟริกาใต้นั้นได้เพิ่มมากขึ้นในระยะหลัง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามเป็นพิเศษของประเทศเหล่านั้น ที่จะส่งเสริมการอพยพของชาวยุโรปเข้าสู่ประเทศของตน ส่วนการลดลงอย่างมากของจำนวนชาวยุโรปที่เข้าสู่ละตินอเมริกานั้น ก็แสดงถึงการที่ประเทศเพื่อนบ้านในยุโรปด้วยกันเริ่มมีความดึงดูดใจมากขึ้น เพราะค่าจ้าง และโอกาสในการทำงาน ถูกปรับปรุงให้ดีกว่าแต่ก่อน ทำให้คนในยุโรปได้ไม่จำเป็นต้องเดินทางไปไกลบ้าน นอกจากนี้มาตรการที่ประเทศละตินอเมริกาชะลอการรับแรงงานไร้ฝีมือเข้าประเทศ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การอพยพลดลงด้วย สำหรับการลดลงในการอพยพของชาวยุโรปสู่คานาดาและสหรัฐฯ ในช่วงหลัง ๆ นี้ ก็มีเหตุผลคล้ายกันคือ เกิดจากสภาวะการทำงานที่ดีขึ้นในยุโรปตะวันตกส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งนั้นเกิดจากภาวะชะงักงันทางอุตสาหกรรมในทวีปอเมริกาเหนือด้วย

นอกจากนี้จะมีการอพยพออกแล้ว ทวีปยุโรปก็ยังได้รับการอพยพเข้ามาเป็นจำนวนไม่ใช่น้อยด้วย โดยในระยะแรก ๆ นั้นได้มีการอพยพเข้ามาในยุโรปโดยเฉพาะยุโรปตะวันตก และยุโรปเหนือจากอัลจีเรียตูนิเซียมอริออคโค เดอร์กีแอนทิลิสและซูรินัมของเนเธอร์แลนด์ เข้ามาสู่เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน และสวิสเซอร์แลนด์เป็นจำนวนมากในฐานะแรงงานชั่วคราว และต่อมาในกลางทศวรรษ 1950 ก็มีการอพยพเข้าสู่อังกฤษจากประเทศที่เพิ่งได้รับอิสรภาพใหม่ของเครือจักรภพ โดยเฉพาะจากหมู่เกาะอินเดียตะวันตก อินเดีย และปากีสถาน ซึ่งปรากฏว่านับแต่ปี ค.ศ. 1961 เป็นต้นมาจนถึงปี ค.ศ. 1971 ได้มีคนจากประเทศเหล่านี้เข้ามาในอังกฤษถึง 680,000 องค์การสหประชาชาติประมาณว่าในปี ค.ศ. 1972 ได้มีผู้อพยพอย่างถูกต้องตามกฎหมายอยู่ในยุโรปตะวันตกถึงราว 7,300,000 คน และถ้านับผู้อพยพได้การปกครองของคนเหล่านี้ และรวมผู้เข้าเมืองโดยผิดกฎหมายด้วยก็อาจเป็นจำนวนถึง 13,000,000 คน ซึ่งเกือบเท่ากับจำนวนประชากรของเนเธอร์แลนด์ทั้งประเทศทีเดียว คน 13,000,000 คนนี้ส่วนมากมาจากประเทศยุโรปเพื่อนบ้านที่พัฒนาน้อย เช่น สเปน โปรตุเกส และอิตาลี เป็นต้น การที่มีผู้อพยพในลักษณะดังกล่าวเป็นอันมากนั้นสาเหตุสำคัญเป็นเพราะในระหว่างทศวรรษ 1960 ยุโรปตะวันตกเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานภายในมากขึ้น (ผลจากอัตราการเกิดที่ต่ำ ระหว่างเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ทศวรรษ 1930 และสงครามโลก) ในขณะที่ยุโรปได้มีอัตราการเกิดสูงมากเกินไป จนมีปริมาณแรงงานเกินขีดความสามารถของเศรษฐกิจจะรับเอาไว้หมด ดังนั้น การส่งออกแรงงานส่วนเกินสู่ยุโรปเหนือ และตะวันตกจึงเป็นสิ่งพึงปรารถนาต่อทุกฝ่าย อิตาลีเป็นประเทศแรกที่ตอบสนองต่อโอกาสการทำงานที่เปิดกว้างในยุโรปตะวันตกโดยเปลี่ยนเป้าหมายจากการอพยพสู่พื้นทะเล มาเป็นอพยพสู่ประเทศในยุโรปด้วยกัน ตั้งแต่กลางทศวรรษ 1950 และถึงปลายทศวรรษ ประเทศยุโรปใต้อื่น ๆ ก็มีการตอบสนองเช่นกัน สรูป ทฤษฎีการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามชาติเป็นกระบวนการทางสังคม ที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาในตัวของมันเอง มีความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจการเมืองและการผสมผสานวัฒนธรรมของระบบโลก ผู้ย้ายถิ่นมีความตั้งใจจะไปพำนักในถิ่นใหม่เป็นการชั่วคราว หรือถาวรก็ได้ สาเหตุของการย้ายถิ่นนั้น ประกอบด้วยปัจจัย “ผลัก” และ “ดึง” ปัจจัยดึง คือ ขนาด และโครงสร้างของแรงงานในท้องถิ่น การปรับระบบการศึกษาภาคบังคับ ทำให้การเข้าสู่ตลาดแรงงานรุ่นหนุ่มสาวต้องชะลอเวลาออกไป ส่งผลให้แรงงานต่างด้าวไร้ทักษะเข้ามาทำงานแทน ปัจจัยที่เป็นตัวผลัก คือ การว่างงาน ความยากจน และความด้อยพัฒนาของประเทศที่ส่งออกแรงงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจองค์ความรู้ทางด้านผลการศึกษาที่ตรงหรือใกล้เคียงกับหัวข้อในการวิจัยพบว่า มีเอกสารงานวิจัยดังนี้

ชมนาท รัตนมณี (2547 : 20) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย กับปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ สาธารณสุขสังคม และเศรษฐกิจ (การติดตามผลภายหลังรัฐบาลมีนโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการ 6 ประเภท พ.ศ. 2545) การศึกษาวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลจากการประกาศใช้ นโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการ 6 ประเภท พ.ศ. 2545 และศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยใช้วิธีการ 2 แบบ คือ การศึกษาข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ได้แก่ กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สถานีตำรวจ จ.สมุทรสาคร ศูนย์วิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประชาชนที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารและการสัมภาษณ์เพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวจะไม่ได้มีขอบเขตอยู่แต่ในจังหวัดที่มีพรมแดนติดกันเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยมากขึ้น งานที่แรงงานต่างด้าวนิยมทำ ได้แก่ การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะสามารถอยู่รวมกันเป็นกลุ่มที่มาด้วยกัน ไม่ต้องแยกจากกัน ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้แรงงานต่างด้าวอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทย คือ ปัญหาด้านการเมืองภายในประเทศพม่า ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีความยากจนและความอดอยาก ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และนอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการชาวไทยโดยส่วนมากจะนิยมจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน เนื่องจากว่าแรงงานต่างด้าวมีค่าแรงถูก และไม่ผูกพันกับกฎหมายแรงงาน และยังทำงานมีคุณภาพดีกว่าแรงงานไทยในด้านความอดทน และความซื่อสัตย์สุจริต แต่อย่างไรก็ตามการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานก็ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นและประเทศไทย คือ แรงงานไทยในท้องถิ่นมีอำนาจในการต่อรองน้อยลง ปัญหาชุมชนแออัด จำนวนเด็กไร้สัญชาติเพิ่มมากขึ้นผลกระทบในด้านการสูญเสียเงินค่าจ้างแรงงานออกนอกประเทศ และแรงงานต่างด้าวบางส่วนทำงานบริการทางเพศ ทำให้ประเทศไทยเสียภาพพจน์ในสายตาชาวต่างชาติ

ภณิศร์ มีกุล (2538 : 77 - 79) ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้แรงงานผู้หลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า และแนวทางแก้ไขปัญหา กรณีศึกษาจังหวัดระนอง พบว่า ผู้ประกอบการทุกคนที่ตอบ แบบสอบถามเห็นด้วยว่าจังหวัดระนองมีความจำเป็นจะต้องจ้างแรงงานพม่าที่หลบหนีเข้าเมือง โดยให้เหตุผลต่าง ๆ ที่เป็นผลกระทบต่อการทำงาน ดังนี้

1) จังหวัดระนองมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานพม่าเนื่องจากขาดแคลนแรงงานไทย โดยเฉพาะแรงงานไทยต่างถิ่นที่ไม่เคยชินกับสภาพอากาศ และค่าครองชีพที่ค่อนข้างสูง ประกอบกับ แรงงานไทยเหล่านี้มีการเลิกงาน ต้องการสภาพการทำงานที่ดีกว่า จึงไม่ค่อยมีแรงงานไทยมารับจ้าง ในกิจการต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจการประมง แพปลา และอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมงทะเล

2) คนระนองส่วนใหญ่มีฐานะและรายได้อยู่ในระดับดี จึงไม่ค่อยมีคนมารับจ้างใช้แรงงาน ซึ่งมีรายได้น้อยกว่า และงานบางอย่างแรงงานคนไทยไม่รับจ้างทำ ทำให้แรงงานไทยไม่เพียงพอ กับความต้องการของผู้ประกอบการ

3) จังหวัดระนองเป็นจังหวัดชายแดน มีความผูกพันทางเศรษฐกิจและการค้ากับ ประเทศพม่ามานาน การประกอบการต่าง ๆ จำเป็นต้องจ้างแรงงานพม่าไว้ด้วย เพื่อประโยชน์ ในการประกอบธุรกิจหรือประกอบอาชีพ

4) ในการจ้างแรงงานพม่า พบว่า แรงงานพม่ามีอัตราการเปลี่ยนงานสูงมาก โดยเฉพาะ ในกิจการเรือประมง

5) ร้อยละ 89 ของผู้ประกอบการ เห็นว่าควรกำหนดประเภทของการจ้างแรงงานพม่า ให้ทำได้เฉพาะในระดับคนงานที่ไม่ต้องการใช้ฝีมือ เพื่อเป็นการสงวนอาชีพของคนไทย โดยเฉพาะ งานบางชนิดที่คนในท้องถิ่นทำอยู่แล้วและมีรายได้สูง

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (NESDB) (2539 : 224 - 234) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษา เจริญนโยบายในการจัดการคนงานต่างชาติ 1 ที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย : กรณีศึกษา 4 จังหวัด” ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี และระนอง พบว่า ผลกระทบของการจ้างแรงงาน ต่างชาติ ได้แก่

1. ผลกระทบต่อการจ้างงาน

1.1 ในด้านของผลดีหลัก ๆ ได้แก่ ทดแทนแรงงานส่วนที่ขาดแคลน ค่าจ้างถูก ทำให้ ธุรกิจดำเนินต่อไปได้

1.2 ในด้านของผลเสียหลัก ๆ ได้แก่ กกดค่าจ้างท้องถิ่นให้ต่ำลง นายจ้างไม่คิดจะพัฒนา เทคโนโลยีในการผลิต

2. ผลกระทบต่อสังคม

2.1 การวิจัยเรื่องนี้ได้ให้ความสนใจเป็นพิเศษ ในผลกระทบทางสังคมด้านการรักษาพยาบาล เนื่องจากคนงานพม่าเหล่านี้มาจากชุมชนที่ด้อยพัฒนาว่าประเทศไทยมาก มีเวชศาสตร์การป้องกันโรค และสุขอนามัยที่ด้อยกว่าประเทศไทย จึงอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีเมื่อมีแรงงานพม่าเป็นจำนวนมากเป็นพาหะนำโรค เป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค

2.2 ผลกระทบที่มีต่อคนไทยโดยรวม คือ เพิ่มปัญหาอาชญากรรม ผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งเกิดขึ้นจากสาเหตุหลาย ๆ ประการรวมกัน

2.3 ผลจากการศึกษาพบว่า ถ้ามีคนงานต่างชาติเป็นจำนวนมากแล้วอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชน หรือทำให้วัฒนธรรมของคนไทยต้องเสื่อมลง พบว่าปัญหาผลกระทบต่อวัฒนธรรมนั้น ไม่รุนแรง หรือไม่กระทบแต่อย่างใด ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากคนไทยกับคนพม่ามีความผูกพันกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีการนับถือศาสนาพุทธเช่นเดียวกับคนไทย ซึ่งบางท่านให้ความเห็นว่า คนงานต่างชาติบางคนอาจจะเคร่งครัดกว่าคนงานไทยอีกด้วย

บุญธรรม ภัคดี (2539 : 78 - 80) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างชาติ ในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย และได้สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

1. ผลกระทบต่อการจ้างงาน

1.1 แรงงานต่างชาติในอำเภอแม่สายทำให้โครงการพัฒนาต่างๆ เพิ่มขึ้นเพราะโครงการเหล่านั้นต้องอาศัยแรงงานจำนวนมาก ทั้งยังช่วยลดต้นทุนการดำเนินโครงการโดยประหยัดค่าแรงงานด้วย

1.2 ช่วยทดแทนการขาดแคลนแรงงานในเขตอำเภอแม่สาย ส่งผลดีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของอำเภอ ไม่ให้เกิดการชะงักงัน

1.3 การเข้ามาของแรงงานต่างชาติ อาจจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาฝีมือแรงงานไทย เพราะหากแรงงานไทยไม่มีการพัฒนาฝีมือแล้ว จะทำให้ไม่สามารถหางานในตลาดได้ เนื่องจากแรงงานต่างชาติมีอัตราค่าจ้างต่ำกว่าแต่ฝีมือใกล้เคียงกับแรงงานไทย

2. ผลกระทบต่อสังคม

2.1 แรงงานต่างชาติที่เคลื่อนย้ายเข้ามายังอำเภอแม่สาย มีผลทำให้เงินตราของอำเภอแม่สายไหลออกนอกประเทศ

2.2 แรงงานต่างชาติที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ปรากฏว่าส่วนหนึ่งเข้ามาก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมเพิ่มขึ้นในเขตอำเภอแม่สาย

2.3 ปัญหาโสเภณีในอำเภอแม่สายที่เพิ่มขึ้นนั้น ส่วนหนึ่งเพราะมีสาเหตุมาจากการลักลอบค้าประเวณีโดยหญิงชาวต่างชาติ

2.4 มีการลักลอบนำสิ่งผิดกฎหมายผ่านประเทศไทย โดยเฉพาะการค้ายาเสพติด

2.5 ผู้ลักลอบเข้าเมืองส่วนหนึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่หลบหนีการปราบปรามของรัฐบาลพม่า เป็นสาเหตุให้เกิดความบาดหมางระหว่างรัฐบาลไทย และรัฐบาลพม่า

มาติววรรณ เลาะวิถิ (2541 : 10) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการอนุญาตให้แรงงานต่างชาติผิดกฎหมายทำงานต่อการจ้างแรงงานไทย ในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า ปัจจุบันแรงงานไทยมีอัตราการว่างงานที่สูง แต่แรงงานไทยยังปฏิเสธการทำงานในอาชีพที่ใช้แรงงานหนัก สกปรก และเสี่ยงอันตราย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจ้างแรงงานต่างชาติ

2. ลูกจ้างและประชาชนทั่วไปเห็นว่า การจ้างแรงงานต่างชาติเป็นการแย่งงานคนไทย และไม่เห็นด้วยกับการจ้างแรงงานต่างชาติ

3. นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ ลูกจ้างและประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่เห็นว่า ขณะนั้นประเทศไทยยังอยู่ในสภาวะขาดแคลนแรงงานในระดับล่าง เพราะแรงงานไทยมีค่าจ้างที่สูง ในขณะที่แรงงานต่างชาติมีค่าจ้างที่ถูกลงกว่า และมีความขยัน อดทน ไม่เกียจงาน อย่างไรก็ตาม ในแง่ของความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวยังขึ้นอยู่กับขนาด และประเภทของกิจการอีกด้วย แต่ก็ยอมรับว่าแรงงานต่างชาติอาจก่อให้เกิดผลกระทบในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ การสาธารณสุข และปัญหาสังคม สำหรับจังหวัดลำพูนในขณะนั้นไม่มีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างชาติ

4. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการจ้างแรงงานต่างชาติจะส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย ทำให้คนไทยตกงาน และขาดความมั่นคงในการทำงาน ทำให้นายจ้างไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยในท้องถิ่น

สายพันธุ์ พึ่งพระคุ้มครอง (2542 : 76 - 79) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายต่อกิจการประมงทะเลของจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าความคิดเห็นของนายจ้างในเรื่องผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างชาติ มีดังนี้

1. ผลกระทบต่อนายจ้างด้านสังคม นายจ้างรู้สึกไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินเนื่องจาก ลูกจ้างแรงงานต่างชาติติดยาเสพติด ลักขโมยทรัพย์สิน ก่อการทะเลาะวิวาท และทำร้ายร่างกายนายจ้าง

2. ผลกระทบต่อนายจ้างด้านสาธารณสุข แรงงานต่างชาติได้นำโรคติดต่อบางชนิดมาสู่นายจ้าง และเพื่อนร่วมงาน ได้แก่ มาลาเรีย ไข้ซัง วัณโรค และกาฬโรค เป็นต้น

3. ผลกระทบต่อการปฏิบัติตามกฎหมายของนายจ้าง นายจ้างเห็นว่าการผ่อนผันการจ้างแรงงานต่างชาติมีขั้นตอนมาก ยากต่อการปฏิบัติ มีค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในการผ่อนผันการจ้างงานสูงเกินไป อย่างไรก็ตาม ยังเห็นว่ามาตรการผ่อนผัน และอนุญาตให้นายจ้างแรงงานต่างชาติทำงานเป็นมาตรการที่สามารถควบคุมจำนวนแรงงานต่างชาติได้

4. ผลกระทบต่อนายจ้างด้านสิทธิมนุษยชน นายจ้างไม่เห็นด้วยกับการให้ความคุ้มครองด้านสิทธิต่าง ๆ แก่นายจ้างแรงงานต่างชาติเท่าเทียมกับลูกจ้างแรงงานไทย และไม่เห็นว่านายจ้างจะจ่ายเงินให้ตามกฎหมาย ในกรณีที่แรงงานต่างชาติได้รับอันตราย จนพิการไม่สามารถทำงานได้

ศุลาพร อ่อนจันทร์ (2543 : 99 - 100) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าต่อชุมชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนไว้ว่า

1. ผลกระทบต่อการจ้างงาน

1.1 แรงงานไทยมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างลดน้อยลง และนายจ้างลดการจ้างแรงงานไทย

2. ผลกระทบต่อสังคม

2.1 การมีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น ทำให้ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของประชาชนที่อาศัยอยู่

2.2 แรงงานต่างด้าวเหล่านี้ทำให้เกิดชุมชนแออัด

ศรีนคร วงศ์ใจ (2543 : 111 - 112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เสนอว่าผลกระทบต่อสังคมได้แก่

1. ปัญหาทางด้านสาธารณสุข ทั้งในด้านการให้บริการ ภาวะการรักษาพยาบาล ตลอดจนปัญหาทางอนามัยแม่ และเด็ก

2. ปัญหาโสเภณี โดยแรงงานผิดกฎหมายที่ขายบริการส่วนใหญ่ทำงานตาม โรงงานอุตสาหกรรม

3. ปัญหาการปราบปรามผู้หลบหนีเข้าเมืองที่มีอุปสรรคจากอาณาเขตติดต่อของทั้งสองประเทศที่กว้างขวาง ยากต่อการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ และกำลังของเจ้าหน้าที่ก็ไม่เพียงพอ กับปัญหาที่เพิ่มขึ้น

4. ปัญหายาเสพติดประเภท เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ซึ่งระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน นักเรียน นักศึกษา

อังคณา ภูษันสูง (2550 : 105) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย ระหว่างปี พ.ศ. 2539 - 2548 : ศึกษากรณีแรงงานสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา พบว่า

1. ผลกระทบต่อการจ้างงาน

1.1 กลุ่มนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ไม่ส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย เพราะสามารถหาแรงงานมาทดแทนในส่วนที่ขาดแคลนได้

1.2 กลุ่มบุคคลทั่วไป (ได้แก่ แรงงานไทย หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรอิสระ และฝ่ายการเมือง) มีความคิดเห็นว่าการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ไม่ส่งผลกระทบต่อแรงงานไทย เพราะเป็นงานที่คนไทยไม่ทำ และสามารถหาแรงงานมาทดแทนในส่วนที่ขาดแคลนได้

1.3 กลุ่มนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการมีความเห็นว่าการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา จะมีผลกระทบเพราะทำให้คนไทยเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1.4 กลุ่มบุคคลทั่วไป (ได้แก่ แรงงานไทย หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรอิสระ และฝ่ายการเมือง) มีความคิดเห็นว่าการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมายสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา จะมีผลกระทบเพราะทำให้รัฐบาลมีภาระเพิ่มขึ้น คนไทยเสี่ยงต่อโรคระบาด และคนไทยเกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2554 : 12 - 13) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการจ้างแรงงานข้ามชาติของไทยภายใต้ยุคพิชูนส์สัญชาติ และพบว่า

1. ผลกระทบต่อการจ้างงาน

1.1 ข้อดี คือ สร้างเสถียรภาพให้ตลาดแรงงานภาคเกษตร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหากเข้ามาทำงานร่วมกับแรงงานไทย การสร้างความได้เปรียบด้านต้นทุนค่าแรงต่ำ และช่วยเพิ่มอุปทานแรงงานเมื่อเกิดการขาดแคลนแรงงานในประเทศ

1.2 ข้อเสีย คือ แรงงานไทยระดับล่างมีโอกาสได้งานทำน้อยลง โดยเฉพาะจังหวัดที่มีแรงงานข้ามชาติหนาแน่น และการมีอุปทานแรงงานระดับล่างที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่ออัตราค่าจ้างที่ต่ำลงของแรงงานไทย นอกจากนี้ การยึดติดกับความได้เปรียบด้านต้นทุนค่าแรงที่ต่ำของผู้ประกอบการอาจไม่กระตุ้นให้ผู้ประกอบการหาทางเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อแสวงหาความได้เปรียบด้านอื่น ๆ นำมาซึ่งความเสียเปรียบในการแข่งขันในระยะยาว

2. ผลกระทบต่อสังคม

2.1 แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย มักถูกลอบเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายและไม่ได้ขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ จึงไม่มีการจัดทำประวัติและเครื่องแสดงตัวอื่น ๆ

2.2 แรงงานข้ามชาติระดับล่างมักมีการศึกษาที่ไม่สูงนัก รายได้ค่อนข้างต่ำ เมื่อเกิดความขัดสนจึงนำไปสู่การก่ออาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การทะเลาะวิวาท การลักลอบค้าสิ่งเสพติดหรือของเถื่อน เป็นต้น

2.3 ภาพรวมของชุมชนที่มีแรงงานข้ามชาติระดับล่างอาศัยอยู่จำนวนมากมักเป็นแหล่งมั่วสุมของอบายมุข

จากงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวโดยเฉพาะแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ไม่ได้มีขอบเขตอยู่แต่ในจังหวัดที่มีพรมแดนติดกับประเทศพม่าเท่านั้น แต่ได้ขยายไปยังจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทยมากขึ้น งานที่แรงงานต่างด้าวนิยมทำ ได้แก่ การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เพราะสามารถอยู่รวมกันเป็นกลุ่มที่มาด้วยกัน ไม่ต้องแยกจากกัน ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้แรงงานต่างด้าวอพยพเข้ามาทำงานในประเทศไทย คือ ปัญหาด้านการเมืองภายในประเทศพม่า ปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีความยากจนและความอดอยาก ต้องการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และนอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ประกอบการชาวไทยโดยส่วนมากจะนิยมจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน เนื่องจากว่าแรงงานต่างด้าวมีค่าแรงถูก และไม่ผูกพันกับกฎหมายแรงงาน และยังทำงานมีคุณภาพดีกว่าแรงงานไทยในด้านความอดทน และความซื่อสัตย์สุจริต แต่อย่างไรก็ตามการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานก็ยังส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่นและประเทศไทย คือ แรงงานไทยในท้องถิ่นมีอำนาจในการต่อรองน้อยลง ปัญหาชุมชนแออัด จำนวนเด็กไร้สัญชาติเพิ่มมากขึ้น ผลกระทบในด้านการสูญเสียเงินค่าจ้างแรงงานออกนอกประเทศ และแรงงานต่างด้าวบางส่วนทำงานบริการทางเพศ ทำให้ประเทศไทยเสียภาพพจน์ในสายตาชาวต่างชาติ

เชิดชาย ม่วงมงคล (2537 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า ในเขตอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน พบว่า การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในเขตอำเภอดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยผู้ลักลอบเหล่านี้ต้องการหางานทำโดยไม่เกี่ยงอัตราค่าจ้าง และปัจจัยที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายเกิดขึ้นจากปัจจัยหลักดังนี้ที่สำคัญ ได้แก่ การเกณฑ์ทหาร การเกณฑ์แรงงานด้วยอำนาจเผด็จการทหาร เพื่อทำสงครามปราบปรามกำลังชนกลุ่มน้อยในพม่า ปัญหาความยากจน และการไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของรัฐบาลพม่า ปัจจัยดังกล่าวดังกล่าวได้แก่ การต้องการแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในการดำรงชีวิต จึงเกิดความคิดลึกลับเข้ามาในประเทศไทย

บุญธรรม ภักดี (2538 : 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลกระทบจากการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างชาติในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากพม่า ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เช่น เงินตราของประเทศต้องไหลออกนอกประเทศ มีปัญหาอาชญากรรม โสเภณี ความสงบเรียบร้อย

และความบาดหมางระหว่างรัฐบาลไทย และรัฐบาลพม่า เชื่อว่าการปราบปรามผู้ลักลอบเข้าเมือง โดยผิดกฎหมายยังหะหลวมทั้งฝ่ายปฏิบัติและฝ่ายนโยบาย และเชื่อว่าฝ่ายปฏิบัติได้รับผลตอบแทนจากการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย

เอก มงคล (2538 : 18) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดระนอง ต่อผลกระทบของแรงงานพม่าในด้านเศรษฐกิจ และสังคม พบว่า แรงงานพม่ามีความจำเป็น เฉพาะกลุ่มชนชั้นกลางที่มีรายได้สูง ระดับการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา และมีภูมิลำเนาอยู่ใน จังหวัดระนองไม่เกิน 10 ปี เท่านั้น ส่วนใหญ่ประชาชนในจังหวัดระนองเห็นว่า ความจำเป็นในการ ใช้แรงงานนั้นยังมีไม่มาก ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ หากไม่มีแรงงานพม่าในจังหวัดระนองจะทำให้ เศรษฐกิจในจังหวัดแย่ลง ตามความคิดเห็นของประชาชนมากที่สุด

ศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์ (2539 : 11) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนานโยบายของรัฐ ด้านแรงงานต่างชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตราด ได้สรุปข้อค้นพบว่า สาเหตุที่มีแรงงานต่างชาติ ลักลอบทำงานในจังหวัดตราดจำนวนมากนั้น เนื่องจากผู้ประกอบการขาดแคลนแรงงาน และหาก ไม่มีแรงงานต่างชาติผู้ประกอบการไม่สามารถประกอบกิจการต่อไปได้ ในการลักลอบเข้ามาทำงาน ไม่พบกระบวนการนายหน้า ในด้านอัตราค่าจ้างพบว่าอัตราค่าจ้างใกล้เคียงกับแรงงานไทย

สุวัฒน์ โอภาสานนท์ (2544 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544 พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคทั้งจากปัจจัยภายใน คือ ข้าราชการผู้ปฏิบัติ ลูกจ้าง และปัจจัยภายนอก คือ นายจ้างคนต่างด้าว ฯ แต่เป็นการเริ่มต้นในสิ่งที่ดี กล่าวคือ คุ้มครองคนต่างด้าวให้ได้รับสวัสดิการ เหมือนคนไทย สามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้ตามสิทธิประกันสังคม และมีประโยชน์ในด้าน ต่าง ๆ คือ

1. ป้องกันนายจ้างจำนวนมากฉวยโอกาสจ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือเพราะควบคุม ได้ง่าย ลดต้นทุนการผลิตได้มาก โดยไม่ยอมจ้างงานคนไทยให้เต็มที่

2. เพื่อประโยชน์ในเวทีการต่อรองทางการค้า และการลงทุนระหว่างประเทศ และ สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ทำให้ประเทศคู่ค้ารายใดรายหนึ่งหรือองค์การการค้าโลกหรือ องค์การสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศนำปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงานต่างด้าว มาเป็นเงื่อนไข กีดกันทางการค้า หรือตัดสิทธิพิเศษทางการค้ากับประเทศไทย

3. ทำให้รัฐบาลได้ประโยชน์จากการเก็บเงินประกันสังคม และค่าธรรมเนียมการอนุญาต ให้ทำงานอย่างเป็นระบบ จากการที่แรงงานต่างชาติต้องจ่ายให้รัฐบาลเหมือนแรงงานไทยทั่วไปเพื่อ นำเงินเหล่านั้นมาจัดบริการทางสังคม และสาธารณสุขแก่แรงงานเหล่านั้นอย่างเป็นระบบเหมาะสม

โดยรัฐบาล ไม่ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายทุกอย่างในการดูแลจัดการแรงงานเหล่านั้น ดังเช่น นโยบายที่ผ่าน ๆ มา

4. ทำให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมือง โดยผิดกฎหมาย หลุดพ้นจากความเป็นผู้กระทำผิด ที่ต้องอยู่อย่างหวาดกลัวและหลบซ่อน ส่งผลให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงานมีส่วนร่วมในการ พัฒนาเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนช่วยลดปัญหาสังคมอาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นต่อไปด้วย ดังนั้น การควบคุมบริหารจัดการที่ประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดประโยชน์กับประเทศไทยในด้าน ต่าง ๆ ด้วย

พิชิต ชารชนคุณ (2544 : 12) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะการจ้างงาน รูปแบบการได้มา และ ผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดชลบุรี พบว่า พื้นที่จังหวัดชลบุรี มีภาวะขาดแคลนแรงงานในระดับที่ไม่รุนแรง ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันผู้ประกอบการต้องการ แรงงานต่างชาติ สำหรับรูปแบบ และวิธีการของแรงงานต่างชาติที่ผู้ประกอบการได้มา จะมีนายหน้า จัดหา มีการชักชวนและพามาทำงานของแรงงานต่างชาติที่เคยทำงาน และการสมัครทำงานด้วยตนเอง ผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ ข้อดี ประการแรก สามารถลดต้นทุนการผลิต ประการที่สอง ผู้ประกอบการมั่นใจสามารถควบคุมแรงงานต่างชาติได้ ข้อเสีย ประการแรก มีความกังวลเรื่อง เงินไหลออกนอกประเทศ ประการที่สอง มีความกังวลต่อแรงงานไทยที่อยู่ในภาวะว่างงานมากขึ้น ประการสุดท้าย มีความกังวลเกี่ยวกับโรคติดต่อ เหตุที่แรงงานต่างชาติได้เข้ามาทำงาน คือ จังหวัด ชลบุรีเป็นแหล่งงานที่สำคัญ และมีแรงงานต่างชาติทำงานอยู่แล้ว สำหรับรูปแบบวิธีการเข้ามาของ แรงงานต่างชาติเอง พบว่า จะหลบซ่อนตัวมาในห้วงเก็บสัมภาระใต้ท้องรถโดยสาร รถบรรทุกฝัก บวชเป็นพระ และมากับขบวนทอดกฐิน ผ้าป่า แรงงานต่างชาติ มีความรู้สึกที่ดีต่อการทำงาน โดยเฉพาะนายจ้างไทยที่มีความเมตตา มีเงินเหลือเก็บ ส่งกลับบ้านได้ แรงงานต่างชาติต้องการ ทำงานในประเทศไทย และให้รัฐบาลไทยผ่อนปรนมากขึ้น

ผานิต แพเกาะ (2544 : 21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษา นโยบายจัดระบบเพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานควบคุม การทำงานของคนต่างด้าวมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบาย การกำหนดพื้นที่ดำเนินการ จำนวนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ได้รับอนุญาต ระยะเวลาการจ้างและสิ้นสุดของนโยบาย การออกเขตพื้นที่ที่ได้รับอนุญาต และการขอเพิ่มจำนวนแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ อย่างถูกต้อง และชัดเจน ด้านสมรรถนะขององค์กร ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างองค์กร พบว่า การจัดโครงสร้างองค์กรไม่เหมาะสมมีหลายหน่วยงานเกี่ยวข้อง ลักษณะการวินิจฉัย สั่งการ จากหน่วยเหนือมายังหน่วยล่าง และมีลักษณะเป็นทางการ ตามลักษณะของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ที่เป็นระบบราชการ ด้านบุคลากรพบว่า มีจำนวนไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ ด้านความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง พบว่า จำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหลายหน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ส่วนในเรื่องลักษณะการติดต่อและความสัมพันธ์ พบว่า การติดต่อมีปัญหาไม่ราบรื่น ความร่วมมือ หรือการทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ พบว่า มีปัญหาในระเบียบ วิธีปฏิบัติ ข้อจำกัดที่แตกต่างกัน การทำงานร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของหน่วยปฏิบัติและหน่วยหลักอื่น ๆ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับกฎระเบียบ และวิธีปฏิบัติงานที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ในส่วนของความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่ที่มีต่อนโยบายจัดระบบ เพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นควร ผ่อนผันให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเท่าที่จำเป็น และส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าควรผลักดันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายอยู่เฉพาะบริเวณชายแดน

สรุปจากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อผู้วิจัยจะสามารถทราบถึงปัจจัยอันจะเป็นแนวทางในเรื่องของความต้องการ หรือเหตุผลในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว การศึกษาในเรื่องแหล่งที่มา หรือการได้มาของแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ศึกษาในเรื่องผลกระทบของท้องถิ่น หรือของชาติ เมื่อแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบกิจการ เกี่ยวกับการจ้างแรงงานต่างด้าว เพื่อดำเนินการศึกษา เรื่องอุปสรรคที่มีต่อมาตรการสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน : ศึกษากรณี บ้านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอ สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงบูรณาการระหว่าง วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และ
เชิงคุณภาพ คือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ รายละเอียด
วิธีการดำเนินงานวิจัย จะแบ่งเป็น 2 หัวข้อหลัก คือ

- 3.1 การวิจัยเชิงสำรวจ
- 3.2 การสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงสำรวจ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตอำเภอสอยดาว
จังหวัดจันทบุรี รวม 5 ตำบลที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ในพื้นที่ ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทรายขาว
ตำบลทุ่งขนาน ตำบลสะตอน ตำบลทับช้าง ซึ่งมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนทั้งสิ้น 26,572 คน

การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) จะใช้สูตรของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)
คำนวณขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสมดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดตัวอย่าง

N = ขนาดประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม (Sampling error)

ความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ = + 5%

ความเชื่อมั่นในการสุ่มน้อยที่สุดที่ยอมรับได้ คือ ความเชื่อมั่นในการสุ่ม 95 %

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{26,572}{1 + 26,572(0.05)^2} \\ &= \frac{26,572}{1 + 26,572(0.0025)} \\ &= \frac{26,572}{1 + 66.43} \end{aligned}$$

$$= \frac{26,572}{67.43}$$

$$= 394$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 394 คน

ส่วนเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Technique) จะใช้การสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Sampling) คือ ขั้นแรกใช้การสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling) และขั้นที่สองใช้การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Random Sampling) ดังนี้

1. การสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Random Sampling)

ในการสุ่มแบบสัดส่วนจะพิจารณาสัดส่วนของตัวอย่างจำแนกตามตำบล ในอำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยได้ผลการสุ่มเป็นดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละตำบล}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตาราง 1 แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อตำบล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ปะตง	6,495	96
2. ทรายขาว	6,722	100
3. ทุ้งขนาน	5,854	87
4. สะตอน	3,984	59
5. ทับช้าง	3,517	52
รวม	26,572	394

ส่วนการสุ่มเชิงระบบจะพิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในแต่ละชุมชน โดยแบ่งออกเป็นในช่วงเท่า ดังนี้

2. การสุ่มเชิงระบบ (Systematic Random Sampling)

$$\text{สูตร} \quad I = \frac{N}{n}$$

I = ช่วงของการสุ่ม
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } I &= \frac{26,572}{394} \\ I &= 67.4416 \approx 67 \end{aligned}$$

สรุปการสุ่มเชิงระบบจะพิจารณาจากลำดับรายชื่อของประชากรผู้ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในแต่ละตำบลโดยแบ่งออกเป็นในช่วงเท่า ดังนี้ ลำดับที่ 1,68,135,202.....

ผู้วิจัยจะเก็บแบบสอบถามแบบง่าย (Simple Sampling) ทั้งนี้ ในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามตาราง 1 นั้น จะดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนในบริเวณแหล่งชุมชนในตำบล หมู่บ้าน ที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทับช้าง ตำบลทุ่งขนาน ตำบลทรายขาว ตำบลสะตอน โดยการแจกแบบสอบถามนั้นเราจะเจาะจงไปยังหมู่บ้าน ตำบลที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก โดยเราจะสอบถามนายจ้าง และประชาชนในบริเวณใกล้เคียงที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ และสุดท้ายได้แก่การเลือกกลุ่มตัวอย่างในลักษณะการบังเอิญพบด้วยการสอบถามเมื่อพบผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จากนั้นขอให้ตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนกลับมาทันทีที่ตอบแบบสอบถามเสร็จ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

การสร้างเครื่องมือวิจัย การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเที่ยงตรงตามโครงสร้างเนื้อหาครอบคลุมเนื้อหาและความถูกต้องเหมาะสมของภาษา

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่เที่ยงตรงและมีความสมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุปดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) ได้แก่ เพศ สถานภาพ จำนวนบุตร ตำบล การศึกษา อาชีพ และลักษณะแบบปลายเปิด (Open - end) ได้แก่ อายุ รายได้ต่อปี และระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบปลายปิด (Close - end) และเลือกตอบ (Check - list) เกี่ยวกับผลกระทบแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายปิดทั้ง 4 ด้าน 40 ข้อ

1. ด้านสังคม
2. ด้านสาธารณสุข
3. ด้านความมั่นคง
4. ด้านเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายเปิด (Open - ended) เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยใช้คำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือจะใช้การทดสอบความตรง (Validity) และความเที่ยง (Reliability) ดังนี้

1. การทดสอบความตรง จะใช้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวิจัย และหัวข้อวิจัยจำนวน 3 คน คือ
 - 1.1 ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
 - 1.2 ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนท้องถิ่น
 - 1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความหมายเชิงเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีความคิดเห็นและมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำค่าคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เท่ากับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ตัวแปรส่วนบุคคล (ตัวแปรต้น) จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ โดยการนำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณเป็นค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางความเรียง

2. การวิเคราะห์ตัวแปรตามจะใช้ค่าสถิติพรรณนาโดยนำเสนอในรูปแบบของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้เป็นสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย สำหรับการวัดระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นตามลักษณะการสร้างแบบวัดทัศนคติที่เรียกว่า (Likert Scale) โดยมีตัวเลือกแบบตอบ 5 ระดับ โดยในแต่ละระดับกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์ให้ค่าแบบคำถามเชิงบวก	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1
เกณฑ์ให้ค่าแบบคำถามเชิงลบ	ระดับคะแนน
น้อยที่สุด	1
น้อย	2
ปานกลาง	3
มาก	4
มากที่สุด	5

ในการตีความค่าเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การตีความ
คะแนนระหว่าง 4.50 - 5.00	ระดับมากที่สุด
คะแนนระหว่าง 3.50 - 4.49	ระดับมาก
คะแนนระหว่าง 2.50 - 3.49	ระดับปานกลาง
คะแนนระหว่าง 1.50 - 2.49	ระดับน้อย
คะแนนระหว่าง 1.00 - 1.49	ระดับน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 เอกสารชั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม หรือข้อมูลดิบที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น

1.2 เอกสารชั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้ง ข้อมูลจำนวนประชากร จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายจากสำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี ข้อมูลคดีความที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่าง โดยแหล่งข้อมูลดังกล่าว ได้แก่ เอกสารทางราชการ หนังสือ วารสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. การสัมภาษณ์ วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวการสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือ

การสัมภาษณ์ประวัติศาสตร์จากคำบอกเล่า (Oral History) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) คือ มีเพียงคำถามวิจัยเป็นแนวสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์ในที่นี้จะกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวเป็นอย่างดี โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key - informants) ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีแรงงานต่างด้าว

กลุ่มที่ 2 นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าว

การตรวจสอบข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูลในที่นี่จะใช้รูปแบบ ดังนี้

1. การตรวจสอบการสัมภาษณ์โดยใช้แหล่งข้อมูลที่ต่างกันระหว่างเอกสารและการสัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่า โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะถ่ายทอดความรู้สึกที่แท้จริงเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาในอำเภอสอยดาว ซึ่งสามารถนำมาเป็นการตรวจสอบข้อมูลระหว่างเอกสารและข้อมูลจากการให้สัมภาษณ์แบบประวัติศาสตร์บอกเล่าได้ว่าตรงกันหรือมีข้อแตกต่างกันแต่ประการใด

2. การตรวจสอบโดยใช้ผู้สัมภาษณ์ที่มีจุดยืนต่างกัน ในการวิจัยนี้จะใช้ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีจุดยืนต่างกัน เช่น กลุ่มผู้ประกอบการเรือประมง นักวิชาการแรงงาน เจ้าหน้าที่ตำรวจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จะใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการสำรวจให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำข้อมูลที่ได้รับการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล จากนั้นทำการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละประเด็นหลัก และสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาระยะข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
P	แทน	ความน่าจะเป็นของค่าสถิติ
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจง
t	แทน	ค่าแจกแจงแบบที
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
df	แทน	ค่าแห่งชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทของพื้นที่และกระบวนการการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว

ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการสำรวจแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ท่านอาศัยอยู่ในตำบล และท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นระยะเวลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคง และเศรษฐกิจ ของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อประชาชน ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำนวน 40 ช้อ

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมุติฐาน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางเพื่อเป็นมาตรการ ในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงและเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

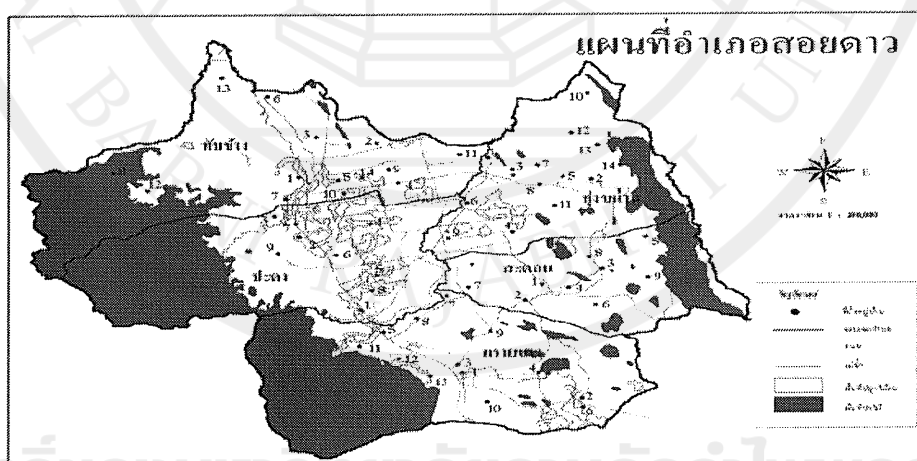
ตอนที่ 1 บริบทของพื้นที่และกระบวนการการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ในการศึกษานำเสนอผลการวิจัย เรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเป็นข้อ ดังนี้

1. บริบทของพื้นที่ศึกษาอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. กระบวนการการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว
3. การได้มาของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

1. บริบทของพื้นที่ศึกษาอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ศูนย์บริการข้อมูลอำเภออำเภอสอยดาว (ออนไลน์. 2557 ก) อำเภอสอยดาวเป็นอำเภอหนึ่งใน จังหวัดจันทบุรี เดิมทีอำเภอสอยดาวขึ้นอยู่ในเขตการปกครองอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัด

จันทบุรี แต่เนื่องจากเหตุการณ์การปกครองของอำเภอโป่งน้ำร้อนกว้างขวางมาก การติดต่อราชการของราษฎรและให้บริการของทางราชการเป็นไปด้วยความยากลำบากและไม่ทั่วถึง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรและอำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรที่อยู่ห่างไกล กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศแต่งตั้งกิ่งอำเภอสอยดาวขึ้น โดยมีผลเป็นกิ่งอำเภอตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2532 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณจากกรมการปกครอง เป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอพร้อมบ้านพักข้าราชการ เป็นเงิน 3,818,700 บาท (สามล้านแปดแสนหนึ่งหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) โดยก่อสร้างในที่ดินของคุณย้ง - คุณวัลลา ลอสิทธิกรรมย์ ที่ได้บริจาคที่ดิน จำนวน 78 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ราชการกิ่งอำเภอสอยดาว ที่ตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เงินสมทบในการก่อสร้างอีก จำนวน 495,000 บาท (สี่แสนเก้าหมื่นห้าพันบาทถ้วน) และให้เปิดให้บริการประชาชนมาตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2532 เป็นต้นมา

เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอสอยดาว ตามประกาศพระราชกิจจานุเบก เล่มที่ 109 ตอนที่ 45 ลงวันที่ 9 เมษายน 2535 มีฐานะเป็นอำเภอ ตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 อำเภอสอยดาวมีพื้นที่ 770.948 ตร.กม. และสภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป มี 3 ฤดู 1) ฤดูร้อน 2) ฤดูฝน 3) ฤดูหนาวและมีการปกครองส่วนภูมิภาคอำเภอสอยดาว แบ่ง พื้นที่การปกครองออกเป็น 5 ตำบล ได้แก่ 1) ปะตง 2) หุ่นขนาน 3) ทับช้าง 4) ทรายขาว 5) สะตอง ท้องที่อำเภอสอยดาว ประกอบด้วย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง ได้แก่

1. เทศบาลตำบลทรายขาวครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลปะตงและตำบลทรายขาว
2. เทศบาลตำบลทับช้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทับช้างทั้งตำบล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลปะตง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลทรายขาว)
4. องค์การบริหารส่วนตำบลหุ่นขนาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหุ่นขนานทั้งตำบล
5. องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทรายขาว (เฉพาะนอกเขตตำบลทรายขาว)

6. องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะตองทั้งตำบล

พื้นฐานทางเศรษฐกิจของอำเภอสอยดาวเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพในเชิงเกษตร เช่น พืชไร่ พืชสวน ได้แก่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทุเรียน ลำไย กระท้อน เงาะ มะขามหวาน น้อยหน่า มะม่วง มะละกอ ยางพารา เป็นต้น ด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอ อำเภอสอยดาวมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ คือ เทือกเขาสอยดาวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของป่ารอยต่อ 5 จังหวัด เขาสอยดาวเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาวและของจังหวัด

จันทบุรี และเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกที่สวยงามมีชื่อว่า น้ำตกเขาสอยดาว มีความสูงถึง 16 ชั้น ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีป่าไม้ที่สวยงามและสมบูรณ์แห่งหนึ่งของภาคตะวันออก บรรยากาศยามเย็นขณะพระอาทิตย์กำลังตกดินจะสวยงามมาก แสงพระอาทิตย์ส่องลับทิวเขามองจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวเป็นภาพที่สวยงามยากที่จะลืมสำหรับผู้ที่ได้พบเห็น

อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นพื้นที่ที่ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยในพื้นที่อำเภอสอยดาว มีพื้นที่ติดกับจังหวัดพระตะบองและกรุงไพลินของราชอาณาจักรกัมพูชา แนวพรมแดนส่วนใหญ่เป็นคลองลำห้วยและสันปันน้ำของทิวเขาบรรทัด และหลักเขตจำนวน 17 หลัก การส่งเสริมการค้าชายแดน จากปัจจุบันที่จังหวัดได้เปิดจุดผ่อนปรน เพื่อการค้าชายแดนกับกัมพูชามีทั้งหมด 5 จุด ได้แก่ 1) จุดผ่อนปรนบ้านผักกาด อ.โป่งน้ำร้อน 2) จุดผ่อนปรนบ้านแหลม ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน 3) จุดผ่อนปรนบ้านบึงชะง่าง ต.เทพนิมิต อ.โป่งน้ำร้อน 4) จุดผ่อนปรนบ้านซันตารี ต.ทุ่งขนาน อ.สอยดาว 5) จุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม ต.สะตอน อ.สอยดาว ทางจังหวัดเห็นควรให้มีการผลักดันจุดผ่อนปรนบ้านแหลม และบ้านผักกาด ให้ปรับฐานะเป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อให้ประชาชนตามแนวชายแดนทั้งสองประเทศ ติดต่อเข้าออกได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และสามารถอยู่ได้หลายวัน รวมทั้งสามารถส่งออกและนำเข้าสินค้าได้อย่างถูกต้อง ตามระเบียบกฎหมายและพิธีการศุลกากร จากการเปิดจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนเพิ่มขึ้น ทำให้การไปมาหาสู่กันระหว่างสองประเทศมีความสะดวกยิ่งขึ้นรวมถึงการไหลเวียนของสินค้าจำนวนมากของทุก ๆ วัน และที่สำคัญการที่ประเทศไทยขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมากอยู่แล้วก็ยิ่งไปหนุนเสริมให้แรงงานกัมพูชาเข้ามาทำงานในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น (วัชรินทร์ ยงศิริ, 2547 : 78 - 83)

อย่างไรก็ตามอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งพื้นฐานทางเศรษฐกิจของอำเภอสอยดาว เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การประกอบอาชีพในเชิงเกษตร เช่น พืชไร่ พืชสวน ได้แก่ ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทูเรียน ลำไย กระท้อน เงาะ มะขามหวาน น้อยหน่า มะม่วง มะละกอ ยางพารา เป็นต้น โดยอำเภอสอยดาว มีพื้นที่การปกครอง 5 แห่ง ได้แก่ ตำบลปะตง ตำบลทรายขาว ตำบลทับช้าง ตำบลทุ่งขนาน และตำบลสะตอน ซึ่งคนส่วนใหญ่ในอำเภอสอยดาวประกอบอาชีพในเชิงเกษตรเป็นจำนวนมาก แต่คนในอำเภอสอยดาวในวัยที่ใส่แรงงานก็มีไม่มากพอต่อภาคเกษตรและคนไทยในอำเภอสอยดาวส่วนใหญ่ก็มักที่จะเลือกงานซึ่งงานที่สกปรก ยาก และอันตรายก็จะไม่ค่อยทำ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมากเพราะแรงงานต่างด้าวค่าแรงจะถูกกว่าคนไทย ไม่เกี่ยงงานและการหาแรงงานต่างด้าวก็จะหาได้ง่าย เนื่องจากอำเภอสอยดาวมีช่องทางผ่านเข้าออกของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีการติดต่อทางธุรกิจกับประเทศกัมพูชาอยู่ตลอด โดยเฉพาะในช่วงฤดูผลไม้ นายจ้างหรือผู้ประกอบการจำเป็นต้องการแรงงานเป็นจำนวนมาก

เพื่อที่จะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งในขณะนี้แรงงานในท้องถิ่นนั้นมีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากแรงงานได้มุ่งเข้าสู่โรงงานอุตสาหกรรม ทำให้นายจ้างและผู้ประกอบการจำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวเป็นหลักในการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งจะเห็นได้ว่าแรงงานต่างด้าวนั้นได้เข้ามามีบทบาทมากในเชิงเกษตรในอำเภอสอยดาว ซึ่งเหตุผลที่ 1 อำเภอสอยดาวเป็นอำเภอที่ทำการเกษตรและมีการขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมาก เหตุผลที่ 2 อำเภอสอยดาวที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนกัมพูชา และเป็นพื้นที่เมืองหน้าด่านที่มีช่องทางการติดต่อกันระหว่างประเทศที่มีจุดผ่านแดนได้สะดวก และยังเป็นพื้นที่ผ่อนปรนให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาอยู่ได้สะดวกและเป็นจำนวนมากอีกด้วย

2. กระบวนการการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว

กระบวนการการได้มาหรือการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าวก่อนนโยบายของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งการได้มาของแรงงานคือนายจ้างที่จะประสงค์ที่ต้องการที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น นายจ้างจะต้องไปที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเพื่อยื่นคำร้องขอโควต้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด ว่าต้องการที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในสถานประกอบการของนายจ้าง หรือขอนำแรงงานต่างด้าวมาทำงานในประเทศไทยเมื่อนายจ้างได้ยื่นคำร้องเพื่อขอโควต้า เมื่อได้รับโควต้าแล้วนายจ้างจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวที่สำนักงานจังหวัดและขอรับใบอนุญาตทำงาน ซึ่งเอกสารที่นายจ้างต้องเตรียมไปเพื่อขอรับแรงงานต่างด้าวนั้นเพื่อพิจารณาในการขอแรงงานต่างด้าว ในกรณีที่นายจ้างเป็นนครธรรมดานั้นนายจ้างต้องเตรียมสำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน หรือหนังสือเดินทางกรณีที่นายจ้างเป็นคนต่างด้าว ส่วนกรณีที่ เป็นนิติบุคคลนั้นต้องเตรียมสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคลและหลักฐานแสดงความจำเป็นในการจ้างแรงงานต่างด้าว เช่น หนังสือจดทะเบียนพาณิชย์ สัญญาเช่า โฉนดที่ดิน แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน ส่วนการยื่นคำร้องขอนำเข้าคนต่างด้าวนั้น โดยมีเอกสาร คือ คำร้องขอนำเข้า หนังสือแสดงความต้องการแรงงาน หนังสือแต่งตั้งบริษัทจัดหา สัญญาจ้างแรงงาน หนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างคนต่างด้าว (โควต้า) และหนังสือยืนยันการมีโควต้า โดยการยื่นคำขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวนั้นต้องมีแบบคำขอ (ตม.2) หนังสือรับรองการจ้างงาน บัญชีรายชื่อคนต่างด้าวที่บริษัทจัดหางานแรงงานในประเทศต้นทางจัดหาให้ (Name List) สำเนาหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างคนต่างด้าว (โควต้า) สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางพร้อมรูปถ่าย แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง กรณีเป็นบุคคลธรรมดา หรือสำเนาเอกสารรับรองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแสดงว่ากิจการของนายจ้างได้จดทะเบียน หรือได้รับอนุญาตให้ดำเนินงาน โดยถูกต้องกฎหมายกรณีเป็นนิติบุคคล (สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์. 2557)

กระบวนการการได้มาหรือการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว นโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งการได้มาของแรงงาน คือ นายจ้างที่จะประสงค์ที่ต้องการ ที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมายนายจ้างต้องดำเนินการจดทะเบียน แรงงานต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามนโยบายของคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในที่เดียวไม่ยุ่งยากคือ จะต้องกรอกข้อมูลทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีนายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล) โดยให้นายจ้างกรอกข้อมูลในแบบทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มี สัญชาติไทยให้ถูกต้องครบถ้วน พร้อมแนบข้อมูลทะเบียนประวัติ 1 ใบ ต่อคนต่างด้าว 1 คน ส่วนเอกสารของนายจ้างให้เซ็นรับรองสำเนาถูกต้องให้ครบทุกหน้า และจัดเรียงเอกสารให้ครบ ตามที่กำหนด เพื่อยื่น ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จพร้อมกับคนต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยต้องนำคนต่างด้าว ที่ผิดกฎหมายพร้อมแบบข้อมูลลงทะเบียนประวัติที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว และเอกสารของ นายจ้างให้นายจ้างไปลงทะเบียนและรายงานคนต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อรับบัตรคิว จากนั้นให้นายจ้างพาคนต่างด้าวไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อชั่งน้ำหนัก เก็บปัสสาวะ และทานยา เพื่อตรวจโรคหลังจากตรวจโรคเสร็จแล้ว นายจ้างต้องพาคนต่างด้าวเข้ารับการจัดทำทะเบียน ประวัติกับเจ้าหน้าที่กรมการปกครองเพื่อถ่ายรูป และพิมพ์ลายนิ้วมือ เมื่อเสร็จแล้วก็ชำระเงินหลัง จากที่ชำระเมื่อนายจ้าง และคนต่างด้าวดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติ พร้อมทั้งการชำระค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้รับเอกสารเอกสาร ท.ร. 38/1 และบัตรประจำตัวคน ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐาน คนต่างด้าวผิดกฎหมายที่จดทะเบียนแล้วจะได้รับ อนุญาตให้อยู่เป็นการชั่วคราวและทำงานเป็นการชั่วคราว ไม่เกิน 60 วัน และคนต่างด้าวทำงานกับ นายจ้างให้ตรงตามสถานที่และประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาต (สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์. 2557)

กระบวนการเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย คือ แรงงานต่างด้าว ที่ต้องการเดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น จะมีกลุ่มนายหน้าเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพา พวกเขาเดินทางเข้ามาแสวงหาชีวิตใหม่ในประเทศไทยได้ โดยสาเหตุที่แรงงานต่างด้าวต้องลักลอบ เดินทางเข้ามาทำงานแบบผิดกฎหมายนั้น อาจเป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจในประเทศของแรงงาน ต่างด้าวนั้น ไม่มีความเจริญซึ่งแรงงานต่างด้าวนั้นก็ต้องย้ายอมลักลอบเข้ามาทำงาน โดยผ่าน นายหน้าเหล่านี้ และนายหน้าเหล่านี้ก็จะเป็นผู้จัดการการเดินทางทั้งหมดของแรงงานต่างด้าว เริ่มตั้งแต่ เรื่องการเดินทางจัดหาที่พักและการหางาน ให้ทำแรงงานที่เข้ามาหางานทำในประเทศไทย โดยแรงงานที่ลักลอบเข้ามาทำงานเหล่านี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพึ่งพินายหน้าเหล่านี้

คนที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้าส่วนใหญ่บ้างก็เป็นคนที่แรงงานรู้จัก ไม่ว่าจะป็นญาติพี่น้อง เพื่อนหรือคนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือเป็นคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนแต่ได้รับการแนะนำให้ไปติดต่อ หรือนายหน้าเองเป็นผู้ที่เข้าไปชักชวน และเสนองานให้ทำ ซึ่งมีทั้งแบบที่ไปหาถึงหมู่บ้าน หรือนัดหมายให้มาเจอกันที่ชายแดน โดยในขบวนการนายหน้า นายหน้าจะทำงานได้ต้องมีความสัมพันธ์ หรือมีความสามารถในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางราย ในรูปแบบใดรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจ่ายค่าผ่านทางจนถึงการเป็นหุ้นส่วนในการนำพาแรงงานเข้าเมือง หลายครั้งเจ้าหน้าที่รัฐเอง เป็นผู้นำแรงงานข้ามชาติเหล่านี้เดินทางข้ามชายแดนเข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ การจ่ายเงินให้นายหน้าเพื่อหลบหนีเข้าเมืองมาทำงานมิได้เป็นหลักประกันความปลอดภัย เพราะแรงงานข้ามชาติต้องเดินทางแบบหลบซ่อนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ซ่อนตัวอยู่ในรถขนส่งสิ่งของพืชผักต่าง ๆ ซึ่งค่อนข้างยากลำบากอันตราย และเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิต แรงงานหญิงหลายคนเสี่ยงต่อการถูกข่มขืนล่วงละเมิดทางเพศจากนายหน้า หรือนายหน้าที่รัฐเมื่อถูกจับกุมได้ขบวนการนายหน้าบางส่วนทำหน้าที่เป็นเสมือนพวกค้ายาเสพติดแรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะผู้หญิงมักจะถูกนายหน้าหลอกไปขายให้แก่สถานบริการ และบังคับให้แรงงานหญิงเหล่านี้ค้าบริการทางเพศ หรือขายบริการให้แก่ชาวประมงที่ต้องออกทะเลเป็นเวลานาน

การจ่ายค่านายหน้าโดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีเก็บเงิน โดยตรงที่นายจ้างและนายจ้าง และหักจากค่าแรงของแรงงานอีกต่อหนึ่งซึ่งกลายเป็นข้ออ้างของนายจ้าง ในการที่จะไม่จ่ายค่าแรงให้แก่แรงงานทำให้หลายกรณีที่แรงงานข้ามชาติทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างเลย ในปัจจุบันแรงงานต่างด้าวที่ทำงานประเภทที่เสี่ยงอันตรายสกปรก และยากลำบาก เพื่อแลกกับค่าจ้างที่ต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานในประเทศไทยเป็นอย่างมาก เช่น งานในโรงงานห้องเย็นแช่แข็งอาหารทะเล ในโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า งานบ้าน เป็นต้น แรงงานต่างด้าวเหล่านี้มีชีวิตอยู่ท่ามกลางความหวาดกลัวจากการถูกส่งกลับอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งต้องเผชิญกับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมเนื่องจากสภาพที่ผิดกฎหมายกับสภาพการทำงานที่ไม่ได้มาตรฐาน และไร้ซึ่งกลไกที่จะคุ้มครองป้องกันตนเอง แรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่แทบจะไม่เคยรู้มาก่อนล่วงหน้าว่าจะได้งานประเภทใด อยู่ที่ใด ใครเป็นนายจ้าง หรือแม้แต่เงื่อนไขการจ้างงาน พวกเขาจะทราบถึงสภาพการทำงานของตนเมื่อไปถึงยังบ้านนายจ้าง หรือสถานที่ทำงาน นายจ้างจะเป็นผู้กำหนดถึงเงื่อนไข ข้อกำหนดการทำงาน ไม่ว่าจะป็นเงินเดือน ที่พักอาศัย อาหาร การลาป่วย และวันหยุดพักผ่อนตามความพอใจของตนเอง บางคนได้รับอัตราค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ และยังคงทำงานนานกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน หลายคนทำงาน 7 วันต่อสัปดาห์ และไม่ได้รับค่าจ้างทำงานล่วงเวลาจากนายจ้าง ค่าจ้างปกติที่ได้รับจากการทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ที่ 1,500 - 6,000 บาท/เดือน พวกเขาจะเก็บสะสมไว้ให้ครบจำนวนหนึ่ง เช่น

10,000 บาท แล้วจะอาศัยช่องทางนายหน้าในการส่งกลับบ้านที่ประเทศตน การส่งเงินกลับบ้านด้วยตนเอง

โอกาสที่เงินจะสูญหายระหว่างทางหรือถูกขูดรีดจากเจ้าหน้าที่ไทยมีความเสี่ยงอย่างมาก ภาษาเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงาน แรงงานที่พูดภาษาไทยไม่ได้หรือพูดได้แต่น้อย มักจะถูกนายจ้างใช้ความสามารถในการพูดภาษาไทยเป็นเกณฑ์สำคัญในการตั้งเงินเดือน และในการปฏิบัติตนต่อคนงานแรงงานข้ามชาติหลายคนต้องประสบกับความยากลำบากในการหางานที่ดี การที่ไม่สามารถพูดภาษาไทยได้บางครั้งนำไปสู่การคิดว่ากล่าวและถูกทำร้าย เนื่องจากแรงงานข้ามชาติไม่สามารถสื่อสารกับนายจ้างได้มากนัก ทำให้นายจ้างหลายรายไม่เข้าใจและเกิดความรู้สึกไม่พอใจ แรงงานข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติจึงมักถูกนายจ้างค่าทออย่างหยาบคาย ทั้งนี้อาจเนื่องด้วยอคติทางชาติพันธุ์ประกอบ บางครั้งถึงกับลงมือทำร้ายแรงงานข้ามชาติอย่างรุนแรงบางกรณีจนถึงขั้นเสียชีวิต แรงงานข้ามชาติจำนวนไม่น้อยถูกนายจ้างหรือคนในบ้านของนายจ้างข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศ และ/หรือบางครั้งนายจ้างที่เป็นผู้หญิงเองก็เพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่องานที่แรงงานข้ามชาติเข้ามารับจ้างทำงานส่วนใหญ่ถูกจัดให้อยู่ในประเภท 3 ส. คือ สุดเสี่ยง แส่นลำบาก และสกปรก ทำให้แรงงานข้ามชาติต้องทำงานหนักและเสี่ยงที่จะได้รับค่าแรงที่ไม่เป็นธรรม งานบางประเภทเป็นงานที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับฤดูกาล เช่น งานในภาคเกษตร แรงงานข้ามชาติต้องทำงานกลางแจ้งเป็นเวลานาน ๆ หลายชั่วโมงและไม่มีวันหยุด เป็นต้น บางกรณีแรงงานจะถูกใช้ให้ไปทำงานที่ผิดกฎหมาย เช่น ให้ไปตัดไม้ในเขตป่าสงวนซึ่งเสี่ยงต่อการถูกจับกุมโดยนายจ้างจะไม่รับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นต้น ปัญหาของแรงงานข้ามชาติแตกต่างกันไปตามลักษณะของงาน จำแนกพอเป็นสังเขปได้ดังนี้

1. งานในภาคเกษตรกรรมได้รับค่าแรงต่ำ ไม่มีความแน่นอนในการทำงานเพราะเป็นงานตามฤดูกาล นอกจากนี้แรงงานในภาคเกษตรกรรมยังไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของไทย ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ การไม่ได้รับค่าแรงจากนายจ้าง เนื่องจากนายจ้างจะใช้วิธีการบ่ายเบี่ยงไม่ยอมจ่ายค่าแรง ด้วยการอ้างว่าหักค่าใช้จ่ายจากส่วนอื่น ๆ แล้วหรือบางครั้งใช้วิธีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาจับกุมแรงงานเหล่านี้

2. ในภาคประมงทะเล แรงงานข้ามชาติมักต้องออกทะเลเป็นเวลานาน นับตั้งแต่ 4 เดือนจนถึงนานเป็นปี โดยต้องทำงานอย่างหนักมีเวลาพักผ่อนวันละไม่กี่ชั่วโมง สภาพความเป็นอยู่ค่อนข้างลำบาก รวมถึงเรื่องอาหารและยารักษาโรคที่มีเพียงเพื่อให้อยู่รอดไปวัน ๆ เท่านั้น นอกจากนี้ยังเสี่ยงต่อการถูกทำร้ายร่างกายและถูกข่มขืนจากหัวหน้างานหรือได้กั๊งเรือ หากทำงานไม่เป็นที่พอใจ หรือเมื่อเกิดมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน เรื่องราวการทำร้ายข่มขืนมักจะเงียบหายไปจนแรงงานข้ามชาติเรียกสถานการณ์แบบนี้ว่า “นักโทษทางทะเล” ลูกเรือที่ออกเรือเข้าไปทำประมงในเขตแดนทะเลของประเทศอื่น ยังเสี่ยงต่อการถูกจับกุมของเจ้าหน้าที่ในประเทศนั้น ๆ ด้วย

3. งานรับใช้ในบ้าน แรงงานต้องทำงานตั้งแต่เช้าจนค่ำมืด บางรายทำงานบ้านแล้วยังต้องทำงานในร้านขายของหรือทำงานในบ้านญาติของนายจ้าง โดยได้รับค่าแรงจากนายจ้างคนเดียว แรงงานที่ทำงานเป็นคนรับใช้ในบ้านส่วนใหญ่มักถูกห้ามมิให้ติดต่อกับคนภายนอก โดยนายจ้างจะให้เหตุผลว่ากลัวแรงงานนัดแนะให้คนข้างนอกเข้ามาขโมยของในบ้าน รวมทั้งอาจจะถูกนายจ้างดูว่ากล่าวอย่างรุนแรงรวมถึงการทำร้ายร่างกายด้วย

4. แรงงานห้องแถว แรงงานข้ามชาติที่ถูกหลอกให้เข้าไปทำงานในโรงงานห้องแถว จะถูกกักให้ทำงานอยู่แต่เฉพาะในโรงงาน และต้องทำงานอย่างหนักตั้งแต่เช้าไปจนเกือบเที่ยงคืน โดยนายจ้างจะเป็นผู้จัดเตรียมอาหารให้ ซึ่งเป็นอาหารที่มีคุณภาพต่ำบางครั้งนำอาหารที่เกือบเสียแล้วมาให้แรงงานรับประทาน บางกรณีแรงงานได้รับประทานอาหารเพียงวันละ 2 มื้อ และไม่เพียงพอ

5. แรงงานก่อสร้าง แรงงานในภาคการก่อสร้างเป็นกิจการที่พบว่า แรงงานข้ามชาติจะถูกโกงค่าแรงบ่อยที่สุด ปัญหาค่าแรงนับเป็นปัญหาหลักที่อยู่คู่กับแรงงานข้ามชาติมาตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน และพบในแทบทุกกิจการ โดยที่นายจ้างมักจะผิดผ่อนค่าแรงไปเรื่อย ๆ เมื่อแรงงานเข้าไปทวงถามค่าแรงมักจะได้รับคำตอบว่าหักเป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไปหมดแล้ว หรือหากเป็นเงินจำนวนมาก ๆ บางรายมักจะใช้วิธีแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปจับกุมแรงงานข้ามชาติเพื่อหลีกเลี่ยงการจ่ายเงิน ในขณะที่เดียวกันแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่เมื่อยังไม่ได้รับค่าแรงมักจะดำรงชีวิตโดยการหยิบยืมเงินหรือเอาข้าวของจากร้านค้าต่าง ๆ ด้วยการคิดหนี้สินไว้ก่อน เมื่อไม่มีเงินจ่ายหนี้ทำให้แรงงานอยู่ในภาวะยากลำบาก ในหลายกรณีแรงงานไม่ได้รับค่าแรงอย่างเต็มที่ คือ นายจ้างให้แรงงานทำงานไปก่อน 25 วันและจ่ายเพียง 15 วัน โดยค่าจ้าง 10 วันที่เหลือ นายจ้างใช้เป็นกลวิธีควบคุมแรงงานไม่ให้คิดหนีหรือไม่ทำงาน เมื่อเส้นทางการเดินทางเข้ามาประเทศไทย โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายไทย โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานข้ามชาติ แม้ว่ารัฐบาลไทยจะอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติที่ผิดกฎหมายสามารถจดทะเบียน และขอใบอนุญาตทำงานได้ก็ตาม แต่การขาดการอธิบายกระบวนการจดทะเบียนอย่างชัดเจน ระยะเวลาการจดทะเบียนที่สั้นเกินไป ไม่มีการออกใบอนุญาตทำงานแก่ผู้ย้ายถิ่นที่อายุต่ำกว่า 15 ปี การกำหนดให้มีการตรวจสอบสุขภาพโดยไม่ระบุวิธีดำเนินการที่ชัดเจน ด้วยเงื่อนไขเหล่านี้ที่มีส่วนสำคัญที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากนายจ้างเป็นส่วนประกอบด้วย ทำให้กรณีที่นายจ้างไม่ให้ความร่วมมือหรือตั้งเงื่อนไขที่ไม่เป็นธรรม และบีบบังคับเรื่องการขอใบอนุญาตทำงาน ทำให้แรงงานข้ามชาติหลายคนไม่สามารถเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายไทยได้ และกลายเป็นบุคคลที่ต้องหลบซ่อนในสังคมไทยอย่างหวาดกลัวการถูกจับกุมจากเจ้าหน้าที่รัฐ (จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถามบางราย) และศูนย์บริการข้อมูลอำเภอสอยดาว (ออนไลน์. 2557 ข)

3. กระบวนการการได้มาของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ส่วนกระบวนการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในอำเภอสอยดาวนั้น ซึ่งในเขตอำเภอสอยดาวนี้เป็นเขตอนุโลมด้วยเหตุที่ว่า ให้อำเภอสอยดาวเป็นเขตอนุโลมในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานนั้น เนื่องจากอำเภอสอยดาวนั้นเป็นอำเภอที่ติดกับชายแดนกัมพูชา และใกล้จุดผ่านแดนในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามา และประกอบกับอำเภอสอยดาวนั้น มีการประกอบอาชีพ อาชีพเกษตรกรรมเป็นจำนวนมากทำให้พื้นที่ในเขตอำเภอสอยดาว ขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตรกรรมในช่วงหน้าเก็บเกี่ยวผลผลิต นายจ้างจำเป็นต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากในการเก็บเกี่ยวผลผลิต และ ไร่ใช้สำหรับทำเกษตรกรรม นอกจากนี้อำเภอสอยดาวยังเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งในการติดต่อทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งทางจังหวัดจันทบุรี ได้มีรูปแบบการแก้ปัญหาขาดแคลนแรงงานของอำเภอสอยดาว โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน ได้แก่ สมาคมการค้าและ การท่องเที่ยวชายแดนกัมพูชา และหน่วยงานฝ่ายทหาร คือ หน่วย ฉก.นย.ตร. และตรวจคนเข้าเมืองของจันทบุรี ซึ่งเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2540 จนถึงปัจจุบัน เป็นนโยบายของจังหวัด แต่ไม่มีการทำบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นลักษณะธรรมเนียมปฏิบัติรูปแบบ คือ มีการกำหนดโซนนิ่งใน 2 พื้นที่เท่านั้น คือ อำเภอโป่งน้ำร้อน และอำเภอสอยดาว นายจ้างที่นำแรงงานเข้ามาจะใช้คำว่า “ผู้แจ้งคนเข้าพัก” และแรงงานที่เข้ามาเรียกว่า “กัมพูชาที่เข้าพัก” แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานจะประทับตราเข้าที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง โดยเข้ามาอยู่ได้ครั้งละ 7 วัน ส่วนนายจ้างที่มารับต้องลงทะเบียนเป็นสมาชิกของสมาคมการค้าไทย-ชายแดนจังหวัดจันทบุรี เมื่อครบ 7 วันต้องกลับออกไป โดยด่านตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินจันทบุรี จะเป็นผู้ควบคุมจำนวนคนและรายชื่อในช่วงที่อยู่ในอำเภอโป่งน้ำร้อนและสอยดาวนั้น หลังเวลา 20.00 น. ไปแล้วจะไม่ให้ออกนอกที่พักจนถึงเวลา 07.00 น. ของวันรุ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พื้นที่เขตอำเภอสอยดาวเป็นพื้นที่อนุโลมสำหรับแรงงานต่างด้าว

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ประกอบการ 2 ราย ชื่อ นายมานพ แพน้อย (สัมภาษณ์. 2557) และนายไสว บุญรอด (สัมภาษณ์. 2557) เกี่ยวกับกระบวนการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว พบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในเขตอำเภอสอยดาวกับผู้ประกอบการ โดยเจาะจงที่จะมาทำงานประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นประจำกับนายจ้าง หรือผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นประจำโดยนายจ้างจะรับแรงงานต่างด้าวมาทำงานประจำตามประเภทของงานที่จะทำ ทั้งนี้แล้วแต่ประเภทของงานว่าต้องการแรงงานมากน้อยแค่ไหนในแต่ละวันใหญ่คนในเขตอำเภอสอยดาวจะต้องการแรงงานต่างด้าวในประเภทรับจ้างเก็บผลผลิต โดยต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการกล่าวว่าในช่วงหน้าเก็บเกี่ยวผลผลิตจำเป็นต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก เพื่อจะได้เก็บเกี่ยวผลผลิตให้ทันตามที่ต้องการ

ซึ่งในช่วงหน้าเก็บเกี่ยวก็จะมีแรงงานต่างด้าวในการดูแลไม่ต่ำกว่า 100 - 200 คน ในช่วงหน้าเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นจำนวนมาก ซึ่งการเก็บเกี่ยวอาจจะไม่ทันต่อความต้องการของผลผลิต จึงต้องการนำเข้าแรงงานมาเป็นจำนวนมาก แต่พอหมดหน้าเก็บเกี่ยวผลผลิตแรงงานต่างด้าวก็จะลดน้อยลงไปด้วย เพราะไม่มีงานให้ทำตามที่ต้องการบ้างก็กับ ไปบ้าน หรือไม่ก็ไปทำงานรับจ้างทั่วไปบางที่ก็ไปทำงานตามร้านค้าหรือสถานประกอบการอื่น ๆ โดยแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาแรก ๆ จะมีจำนวนน้อย ซึ่งจะเข้ามาโดยการชักชวนจากผู้ประกอบการ ต่อมาเมื่อผู้ประกอบการมีความต้องการแรงงานต่างด้าวจำนวนมากขึ้น ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ก่อนก็จะชักชวนพ่อแม่ญาติพี่น้องหรือเพื่อนของตนที่ตนเองรู้จักให้เข้ามาทำงานกับนายจ้างหรือผู้ประกอบการที่ตนเองทำงานอยู่โดยบอกว่านายจ้างของตนต้องการแรงงานเพิ่ม ซึ่งแรงงานที่เข้ามาทำงานก็จะเป็นเครือข่ายเป็นทอด ๆ ไปนำพาเข้ามาทำงาน ซึ่งประเภทในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวในอำเภอสอยดาว มีด้วยกัน 3 ประเภท คือ

1. ประเภทผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรม

เป็นประเภทแรงงานที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการรับมาโดยจ้างให้มาทำงานอยู่ในไร่ในสวน หรือคอยดูแลคอยทำงานในสวนให้ทุกอย่างที่นายจ้างสั่งให้ทำ โดยแรงงานประเภทนี้ก็จะมียังน้อย 2 คนขึ้นไปตามแต่ขนาดของสวนนายจ้างถ้าสวนของนายจ้างมีจำนวนมากซึ่งไม่ทันต่อเวลา และความต้องการของนายจ้างนายจ้างก็จะเพิ่มจำนวนของแรงงานขึ้นในการรับแรงงานมาในประเภทผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรมนี้ผู้ประกอบการจะต้องมีบัตรสีขาวเป็นบัตรที่สมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชาเป็นผู้ออกบัตรให้โดยจะเปิดทำในเดือนมกราคมของทุกปี

2. ประเภทรับจ้างเก็บผลผลิต

เป็นประเภทแรงงานที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการจ้างมาโดยให้แรงงานที่จ้างมานั้นคอยเก็บเกี่ยวผลผลิตให้นายจ้างผู้ประกอบการหรือล้งซึ่งแรงงานประเภทนี้จะมีเป็นจำนวนมาก โดยผู้ประกอบการ 1 คนจะรับผิดชอบแรงงานได้ 25 คน ต่อรถหนึ่งคันในการรับแรงงานมาในประเภทรับจ้างเก็บผลผลิตนี้ผู้ประกอบการจะต้องมีบัตรสีฟ้าเป็นบัตรที่สมาคมการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนไทย - กัมพูชาเป็นผู้ออกบัตรให้โดยจะเปิดทำในเดือนมกราคมของทุกปี

3. ประเภทอื่นๆ

เป็นประเภทแรงงานที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการจ้างมาใช้แรงงานภายในร้านค้าหรือ โรงงานก่อสร้างโดยจะช่วยเหลือของ หรือ ขนของขายของตามประเภทของงานที่นายจ้างสั่งแรงงานประเภทนี้จะมีจำนวนไม่มากต่อร้านค้าหนึ่งร้านประมาณ 3 - 5 คน ต่อหนึ่งร้านแล้วแต่ขนาดของร้านในการรับแรงงานมาในประเภทผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรมนี้ผู้ประกอบการจะต้องมี

บัตรสีเหลืองเป็นบัตรที่สมาคมการค้า และการท่องเที่ยวชายแดนไทย-กัมพูชาเป็นผู้ออกบัตรให้ โดยจะเปิดทำให้ในเดือนมกราคมของทุกปี

ใน 3 ประเภทนี้ส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นจำนวนมากจะอยู่ในประเภทที่ 2 ประเภทรับจ้างเก็บผลผลิต โดยการเข้ามาของแรงงานต่างด้าว

จากการสัมภาษณ์ข้างต้นผู้วิจัย พบว่า ในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามารับจ้าง หรือ เป็นคนงานของผู้ประกอบการ โดยแรงงานที่ได้มานั้นจะมาแบบ 7 วันก็จริงแต่จะอยู่ได้ 6 วัน โดยในวันที่ 6 จะต้องกลับไปต่อบัตร หรือ การตรวจสอบเอกสาร หรือ เป็นการตรวจสอบแรงงานของ ตม. ในการตรวจสอบแต่ละครั้งฝั่งไทยจะเสียเงินครั้งละ 15 บาทต่อคน ส่วนฝั่งกัมพูชาจะเสียเงินครั้งละ 25 บาทต่อคน ซึ่งการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเป็นการเข้ามาแบบนักท่องเที่ยว โดยการเข้ามาแบบนี้ของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในอำเภอสอยดาวโดยไป - กลับ 6 วันครั้ง ซึ่งไม่มีปัญหาต่อผู้ประกอบการในเขตอำเภอสอยดาวอยู่แล้ว ทั้งนี้เพราะว่าอำเภอสอยดาวนั้นอยู่ใกล้จุดผ่านแดนของแรงงานต่างด้าว ซึ่งทำให้การไป - กลับ 6 วันนั้นสะดวก และ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แรงงานต่างด้าวนั้นเข้ามาทำงานในอำเภอสอยเป็นจำนวนมาก เพราะที่อยู่ไม่ไกลจากบ้านเกิดของตนเองมาก และ ไม่ต้องไปคืนรณรงานทำเองตามจังหวัดต่าง ๆ เพราะการเข้ามาของแรงงานในที่นี้แรงงานที่เข้ามาทำงานนั้น นายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการจะเป็นผู้ที่หางานมาให้แรงงานต่างด้าวขึ้นอยู่กับการที่ผลผลิตที่ต้องการนั้นจะมีมากน้อยแค่ไหน ถ้าผลผลิตมีมากก็จะมีแรงงานต่างด้าวที่มาเก็บผลผลิตนั้นเป็นจำนวนมากเพื่อให้ทันต่อการเก็บเกี่ยวเพื่อไม่ให้ผลผลิตนั้นเสียหายไป ส่วนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาที่นายจ้างหรือผู้ประกอบการก็จะเตรียมที่พักไว้ให้เรียบร้อย โดยที่ไม่ต้องไปหาที่พักเอง โดยนายจ้างจะเตรียมพื้นที่ไว้สำหรับให้แรงงานต่างด้าวนั้นอยู่โดยเฉพาะ แต่การที่แรงงานต่างด้าวมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก ๆ ก็จะทำให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ได้ เนื่องจากการเป็นอยู่ที่แออัด และอาจจะไม่ถูกสุขลักษณะ ในที่นี้ผู้ประกอบการหรือนายจ้างก็ควรที่จะหมั่นคอยดูแลควบคุมสภาพความเป็นอยู่ในบริเวณที่แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ โดยให้แรงงานต่างด้าวยุ่ช่วยกันรักษาความสะอาดในบริเวณที่ตนเองอาศัยอยู่เป็นประจำ และ การขยับถ่ายให้เป็นที่ที่เป็นทางตามที่นายจ้างได้เตรียมไว้ให้แค่นี้ก็จะช่วยให้มีสุขลักษณะที่ดีขึ้นอีกด้วย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากการสำรวจแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ท่านอาศัยอยู่ในตำบล และ ท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นระยะเวลา

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ท่านอาศัยอยู่ในตำบล และ ท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นระยะเวลา โดยแสดงผลเป็นค่าเชิงสถิติ ความถี่และร้อยละ ดังตาราง (n = 394)

ตาราง 2 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ (n = 394)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	181	45.90
หญิง	213	54.10
รวม	394	100.00

จากตาราง 2 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเป็นเพศหญิงจำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.10 และ เพศชาย จำนวน 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.90 เนื่องจากคนในอำเภอสอยดาวมีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายซึ่งทำให้การเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบสุ่มดังนั้นจึงมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ (n = 394)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับอายุ 39 ปีเต็ม	237	60.20
มากกว่า 39 ปีขึ้นไป	157	39.80
รวม	394	100.00

จากตาราง 3 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า หรือ เท่ากับ อายุ 39 ปีเต็ม จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 และในช่วงอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 จะเห็นได้ว่าการเก็บข้อมูลแบบสอบถามครั้งนี้กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า หรือ เท่ากับอายุ 39 ปีเต็มมีจำนวนมากกว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป อาจเป็น เพราะผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอ่านตอบแบบสอบถามได้ดีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 39 ปีขึ้นไป

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ (n = 394)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	139	35.30
หม้าย/หย่าร้าง	33	8.40
สมรส	222	56.30
รวม	394	100.00

จากตาราง 4 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมาได้แก่ โสด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 ตามลำดับ เนื่องจากคนในอำเภอสอยดาวส่วนใหญ่จะอยู่กันเป็นแบบครอบครัว โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีสถานภาพที่สมรสแล้วมากกว่า และ รองลงมา ก็จะเป็นสถานภาพโสดอาจจะจะเป็นนักศึกษาหรือกลุ่มคนที่ยังไม่ได้จดทะเบียนสมรส และ สุดท้าย หม้าย/หย่าร้าง ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดอาจจะเป็นการจดทะเบียนกันแล้วก็เลิกกันไป หรือ มีเรื่อง ทะเลาะกันจึงจำเป็นต้องหย่าร้าง หรือ ไม่ก็ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต หรือ หนีไปมีครอบครัวใหม่

ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา (n = 394)

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียนหนังสือ	15	3.80
ประถมศึกษา	108	27.40
มัธยมศึกษา/ปวช.	116	29.40
ปวส./อนุปริญญา	49	12.40
ปริญญาตรี	102	25.90
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.00
รวม	394	100.00

จากตาราง 5 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรมีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช.มากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมา ได้แก่ ประถมศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 ปวส./อนุปริญญา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาลักษณะชนชั้นของคนในอำเภอสอยดาวโดยใช้เกณฑ์การศึกษาเป็นหลักคือ ชนชั้นล่าง ได้แก่ ไม่ได้เรียนหนังสือและกลุ่มประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 31.20 ชนชั้นกลาง ได้แก่ มัธยมศึกษา/ปวช. และ ปวส./อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 41.80 ชนชั้นสูง ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 26.90

ตาราง 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ (n = 394)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	100	25.40
ค้าขาย	87	22.10
พนักงานเอกชน	11	2.80
แม่บ้าน	4	1.00
รับจ้างทั่วไป	38	9.60
รับราชการ/ลูกจ้างของราชการ/รัฐวิสาหกิจ	116	29.40
ธุรกิจส่วนตัว	38	9.60
รวม	394	100.00

จากตาราง 6 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของราชการ/รัฐวิสาหกิจมากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมาได้แก่ อาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 อาชีพค้าขาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 อาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.60 อาชีพพนักงานเอกชน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 และ อาชีพแม่บ้าน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาความเป็นชนชั้นทางอาชีพของคนในอำเภอสอยดาวเมื่อแบ่งเป็นชนชั้นต่าง ชนชั้นกลาง และชนชั้นสูง ชนชั้นล่าง ได้แก่ แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 32.70 กลุ่มชนชั้นกลาง ได้แก่ พนักงานเอกชน และ รับราชการ/ลูกจ้างของราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 39.00 ส่วนกลุ่มเกษตรกรรวมจะเป็นการผสมกันระหว่างชนชั้นกลาง และ ชนชั้นสูงคือ มีทั้งเกษตรกรรวม รายย่อย และ เกษตรกรรมรายใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 25.40

ตาราง 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ (n = 394)

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 12000 บาท	269	68.30
มากกว่า 12000 บาทขึ้นไป	125	31.70
รวม	394	100.00

จากตาราง 7 หากพิจารณาความเป็นชนชั้นทางด้านรายได้ของคนในอำเภอสอยดาว แบ่งเป็นชนชั้นกลาง และ ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า หรือเท่ากับ 12000 บาท คิดเป็นร้อยละ 68.30 ชนชั้นสูง ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 12000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.70 เมื่อพิจารณาเป็นชนชั้นทางการศึกษา อาชีพ รายได้ จากตาราง 4 - 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง

ตาราง 8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำบลที่ท่านอาศัยอยู่ (n = 394)

ตำบลที่ท่านอาศัยอยู่	จำนวน	ร้อยละ
ปะตง	96	24.40
ทุ่งขนาน	87	22.10
สะตอน	59	15.00
ทรายขาว	100	25.40
ทับช้าง	52	13.20
รวม	394	100.00

จากตาราง 8 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรอาศัยอยู่ในตำบลทรายขาวมากที่สุด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 รองลงมา ได้แก่ ตำบลปะตง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 ตำบลทุ่งขนาน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10 ตำบลสะตอน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และ ตำบลทับช้าง จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 ตามลำดับ เนื่องจากคนในอำเภอสอยดาวใน 3 ตำบลนี้มีจำนวนประชากรในการสุ่มตัวอย่างในแบบสอบถามมาก ได้แก่ ตำบลทรายขาวมากที่สุด จำนวน

100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.40 รองลงมาได้แก่ ตำบลปะตง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 ตำบลทุ่งขนาน จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 22.10

ตาราง 9 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี (n = 394)

ระยะเวลาต่อปี	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี	212	53.80
มากกว่า 25 ปีขึ้นไป	182	46.20
รวม	394	100.00

จากตาราง 9 ซึ่งแสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างประชาชนในอำเภอสอยดาว จำนวน 394 คน พบว่า กลุ่มประชากรส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอสอยดาวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปี มากที่สุดจำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 และ มากกว่า 25 ปีขึ้นไป จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 46.20 ตามลำดับ เนื่องจากในอำเภอสอยดาวสาเหตุที่จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่น้อยกว่า หรือเท่ากับ 25 ปี มีมากกว่าจำนวนผู้ที่มาอาศัยอยู่มากกว่า 25 ปีขึ้นไป เพราะอาจจะเป็นเพราะว่าอำเภอสอยดาวนั้น เริ่มก่อตั้งได้ไม่นาน หรือ ในช่วงแรก ๆ ทางด้านเศรษฐกิจไม่ค่อยดีเท่าไร หรือ อาจจะเพราะเจ้าของคนเก่าได้ขายต่อให้กับเจ้าของคนใหม่แทน จึงทำให้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามนั้น อยู่ในเกณฑ์ที่อาศัยอยู่น้อยกว่าหรือเท่ากับ 25 ปีมากกว่า

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคง และเศรษฐกิจ ของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อประชาชน ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำนวน 40 ข้อ

เป็นการแสดงข้อมูลในเชิงสถิติ ความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับผลการศึกษาผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน ดังตารางต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ลำดับของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลกระทบในด้านสังคม (n = 394)

ผลกระทบด้านสังคม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						การตีความ	ลำดับที่
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	\bar{X} S.D.		
1. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาอาชญากรรม	38 (9.60)	2.18 (55.30)	82 (20.80)	43 (10.90)	13 (3.30)	3.57 0.92	มีผลมาก	1
2. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาสุขภาพจิต	46 (11.70)	165 (41.90)	151 (38.30)	27 (6.90)	5 (1.30)	3.56 0.83	มีผลมาก	2
3. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการลักทรัพย์	51 (12.90)	178 (45.20)	99 (25.10)	61 (15.50)	5 (1.30)	3.53 0.94	มีผลมาก	4
4. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการทะเลาะวิวาท	39 (9.90)	190 (48.20)	117 (29.70)	40 (10.20)	8 (2.00)	3.54 0.87	มีผลมาก	3
จากการดื่มสุรา	38	176	129	43	8			
5. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาลดรายได้แรงงานไทย	16 (4.10)	105 (26.60)	128 (32.50)	118 (29.90)	27 (6.90)	3.49 0.88	มีผลปานกลาง	5
6. แรงงานต่างด้าวทำให้มีขยะเพิ่มมากขึ้น	21 (5.30)	100 (25.40)	140 (35.50)	104 (26.40)	29 (7.40)	2.91 1.01	มีผลปานกลาง	8
7. ชุมชนสลับปรกขึ้นเป็นเพราะความไม่ได้รับระเบียบของแรงงานต่างด้าว								7

ตาราง 10 (ต่อ)

ผลกระทบด้านสังคม	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ							
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยเลย	ไม่ทราบ		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
8. แร่งงานต่างตัวเข้าออกงานบ่อยและไม่เรียบร้อยสวัสดิการมา	13 (3.30)	52 (13.20)	129 (32.70)	159 (40.40)	41 (10.40)	2.59 0.95	การตีความ มีผลปานกลาง	ลำดับที่ 10
9. แร่งงานต่างตัวผู้หญิงเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์	9 (2.30)	129 (32.70)	137 (34.80)	97 (24.60)	22 (5.60)	3.02 0.94	การตีความ มีผลปานกลาง	ลำดับที่ 6
10. แร่งงานต่างตัวก่อปัญหาการว่างงานของคนไทย	12 (3.00)	127 (32.30)	98 (24.90)	111 (29.90)	39 (9.90)	2.89 1.06	การตีความ มีผลปานกลาง	ลำดับที่ 9
รวม						3.21 0.94	การตีความ มีผลปานกลาง	

จากตาราง 10 กลุ่มตัวอย่างของผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง จะพบว่า โดยเรียงลำดับจากระดับมากไปหาน้อยจะได้ ดังนี้ โดยผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาอาชญากรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) มากที่สุด รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาสุขภาพเสพติด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมา เป็นผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา เป็นผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการลักทรัพย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาลดรายได้ของแรงงานไทย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวผู้หญิงไม่ได้เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ชุมชนแตกปรกขึ้นไม่ได้เป็นเพราะความไม่มีระเบียบของแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้มีขยะเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.91$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ก่อปัญหาการว่างงานของคนไทย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$) และ สุดท้ายที่น้อยที่สุดคือ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่เข้า-ออกงานบ่อย และ ไม่เรียกร้องสวัสดิการมาก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$)

จากการพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสังคมจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะค่อนข้างเห็นด้วยกับ 3 อันดับแรก ที่ซึ่งจะมีผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาอาชญากรรม ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาสุขภาพเสพติด และ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา เนื่องจากสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอาจจะยังยึดติดกับคำว่าแรงงานต่างด้าว หรือ แรงงานข้ามชาติ ซึ่งคำพวกนี้ก็จะเป็นคำที่คนมองแล้วมันไม่ดีต่อสังคมต่อชุมชนซึ่งจะมองในทางเชิงลบมากกว่าเชิงบวก หรือ กลุ่มตัวอย่างอาจจะประสบกับตัวเองโดยตรงเลยก็ได้ เพราะพื้นที่อำเภอสอยดาวนั้นอยู่ติดกับชายแดน และมีแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมากจึงค่อนข้างเห็นด้วยกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวใน 3 อันดับแรก

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลกระทบในด้านสาธารณสุข (n = 394)

ผลกระทบด้านสาธารณสุข	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						S.D.	การตีความ	ลำดับที่
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	\bar{X}			
1. แร้งงานต่างด้าวบางส่วนเป็นพาหนะนำโรคใหม่ ๆ	51 (12.90)	157 (39.80)	148 (37.60)	34 (8.60)	4 (1.00)	3.55	0.86	มีผลมาก	3
2. แร้งงานต่างด้าวทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคติดต่อ	37 (9.40)	167 (42.40)	141 (35.80)	46 (11.70)	3 (0.80)	3.48	0.84	มีผลปานกลาง	5
3. แร้งงานต่างด้าวทำให้เกิดอุบัติเหตุซ้ำของโรคหรือโรคที่หายไปแล้วและกลับมาเป็นอีก	40 (10.20)	165 (41.90)	153 (38.80)	33 (8.40)	3 (0.80)	3.52	0.81	มีผลมาก	4
4. แร้งงานต่างด้าวทำให้เกิดการเพิ่มภาระงานของบุคลากรสาธารณสุข	120 (30.50)	139 (35.30)	107 (27.20)	26 (6.60)	2 (0.50)	3.89	0.93	มีผลมาก	2
5. แร้งงานต่างด้าวมีความเป็นอยู่ที่แออัดและไม่ถูกสุขลักษณะ	134 (34.00)	176 (44.70)	68 (17.30)	14 (3.60)	2 (0.50)	4.08	0.83	มีผลมาก	1
6. แร้งงานต่างด้าวทำให้เกิดการสูญเสียงบประมาณในการรักษา	2 (0.50)	21 (5.30)	74 (18.80)	162 (41.10)	135 (34.30)	1.97	0.88	มีผลน้อย	10
7. แร้งงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดโรคระบาดในเด็ก	17 (4.30)	63 (16.00)	156 (39.60)	140 (35.50)	18 (4.60)	2.80	0.91	มีผลปานกลาง	8

ตาราง 11 (ต่อ)

ผลกระทบด้านสาธารณสุข	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ					
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ลำดับที่
					\bar{X} S.D.	
8. แร้งงานต่างด้าวไม่ช่วยลดภาระในการให้สวัสดิการในด้านการรักษาพยาบาล	6 (1.50)	29 (7.40)	146 (37.10)	166 (42.10)	47 (11.90)	2.44 0.85 มีผลน้อย 9
9. คนในชุมชนเกิดโรคระบาดสาเหตุที่ไม่ได้เป็นเพราะแรงงานต่างด้าว	5 (1.30)	117 (29.70)	182 (46.20)	77 (19.50)	13 (3.30)	3.06 0.82 มีผลปานกลาง 7
10. แร้งงานต่างด้าวไม่ได้มีส่วนทำให้คนไทยติดต่โรคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น	6 (1.50)	142 (36.00)	148 (37.60)	81 (20.60)	17 (4.30)	3.10 0.89 มีผลปานกลาง 6
รวม						3.19 0.86 มีผลปานกลาง

จากตาราง 11 กลุ่มตัวอย่างของผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับปานกลาง จะพบว่า โดยเรียงลำดับจากระดับมาก ไปหาน้อยจะได้ดังนี้ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบว่า ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวมีความเป็นอยู่ที่แออัด และ ไม่ถูกสุขลักษณะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) มากที่สุด รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการเพิ่มภาระงานของ บุคลากรสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าว บางส่วนเป็นพาหนะนำโรคใหม่ ๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมา ผลกระทบของแรงงาน ต่างด้าวทำให้เกิดอุบัติการณ์ซ้ำของโรคหรือโรคที่หายไปแล้ว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคติดต่อ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้มีส่วนทำให้คนไทยติดต่อโรคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวกคนในชุมชน เกิดโรคระบาดสาเหตุไม่ได้เป็นเพราะแรงงานต่างด้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06$) รองลงมา ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดโรคระบาดในเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ช่วยลดภาระในการให้สวัสดิการในด้านการรักษา พยาบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.44$) และ สุดท้ายที่เห็นด้วยน้อยที่สุดคือผลกระทบของแรงงาน ต่างด้าวทำให้เกิดการสูญเสียงบประมาณในการรักษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.97$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสาธารณสุข จะพบว่า กลุ่มตัวอย่าง จะค่อนข้างเห็นกับ 3 ลำดับแรก คือ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวมีความเป็นอยู่ที่แออัด และ ไม่ถูกสุขลักษณะ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการเพิ่มภาระงานของบุคลากรสาธารณสุข และ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวบางส่วนเป็นพาหนะนำโรคใหม่ ๆ โดยใน 3 ลำดับนี้ เราจะเห็นได้ ชัดว่าสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานจะอยู่กันอย่างแออัด ไม่ถูกสุขลักษณะเพราะแรงงานที่เข้ามาอยู่ มีจำนวนมากอาจทำให้พื้นที่ความเป็นอยู่ไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องอยู่กันอย่างแออัด และ อาจจะมีแรงงานที่หลบหนีเข้ามาทำงานแต่เกิดป่วยเป็น โรคต่าง ๆ และ ก็จะเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ สาธารณสุขอีกด้วย

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลกระทบในด้านความมั่นคง (n = 394)

ผลกระทบด้านความมั่นคง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						ลำดับที่
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	S.D.	
1. แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย	107 (27.20)	171 (43.40)	80 (20.30)	25 (6.30)	11 (2.80)	3.86 0.98	1
2. แรงงานต่างด้าวทำให้คนในชุมชนเกิดความหวาดระแวง	98 (24.90)	177 (44.90)	86 (21.80)	31 (7.90)	2 (0.50)	3.86 0.90	2
3. แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดิน	79 (20.10)	161 (40.90)	125 (31.70)	26 (6.60)	3 (0.80)	3.73 0.88	4
4. แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเงินไหลออกนอกประเทศ	78 (19.80)	180 (45.70)	99 (25.10)	30 (7.60)	7 (1.80)	3.74 0.92	3
5. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการลักลอบค้ามนุษย์	70 (17.80)	173 (43.90)	113 (28.70)	34 (8.60)	4 (1.00)	3.69 0.89	5
6. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการลักลอบการค้ายาเสพติด	9 (2.30)	115 (29.20)	137 (34.80)	102 (25.90)	31 (7.90)	2.92 0.97	8
7. แรงงานต่างด้าวทำให้คนในชุมชนเกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	18 (4.60)	123 (31.20)	110 (27.90)	118 (29.90)	25 (6.30)	2.98 1.02	6

ตาราง 12 (ต่อ)

ผลกระทบด้านความมั่นคง	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						ลำดับที่	
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	\bar{X} S.D.		
8. แรงงานต่างด้าวทำให้ประเทศเกิดความเสื่อมเสีย	10 (2.50)	121 (30.70)	118 (29.90)	127 (32.20)	18 (4.60)	2.94 0.95	มีผลปานกลาง	7
9. แรงงานต่างด้าวทำให้ชุมชนหรือคนในชุมชนเกิดความยากจน	2 (0.50)	104 (26.40)	133 (33.80)	132 (33.50)	23 (5.80)	2.82 0.90	มีผลปานกลาง	9
10. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานของคนภายในประเทศเป็นจำนวนมาก	8 (2.00)	87 (22.10)	124 (31.50)	149 (37.80)	26 (6.60)	2.75 0.94	มีผลปานกลาง	10
รวม						3.33 0.93	มีผลปานกลาง	

จากตาราง 12 กลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านความมั่นคง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านความมั่นคง อยู่ในระดับปานกลาง จะพบว่า โดยเรียงลำดับจากระดับมากไปหาน้อยจะได้ ดังนี้ คือผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) มากที่สุด รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้คนในชุมชนเกิดความหวาดระแวง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเงินไหลออกนอกประเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการลักลอบค้ามนุษย์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้คนในชุมชนเกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้ประเทศเกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาการลักลอบการค้ายาเสพติด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้ชุมชนหรือคนในชุมชนเกิดความยากจน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.82$) และ สุดท้ายน้อยที่สุดผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานของคนภายในประเทศเป็นจำนวนมาก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านความมั่นคง จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะค่อนข้างเห็นด้วยกับผลกระทบ 3 อันดับแรกคือ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมาย ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้คนในชุมชนเกิดความหวาดระแวง และ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเงินไหลออกนอกประเทศ เนื่องจากอำเภอสอยดาวเป็นเขตที่ติดกับชายแดน ดังนั้น จึงอาจมีการลักลอบเข้ามาของแรงงานอย่างผิดกฎหมาย เมื่อมีการลักลอบเข้ามาแบบผิดกฎหมายประชาชน หรือ ชุมชนก็เกิดความหวาดระแวง และ เมื่อมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศเราเป็นจำนวนมากเงินที่ได้จากการทำงานแรงงานก็จะส่งกับประเทศของตน โดยเงินเหล่านี้ก็จะเกิดการรั่วไหลออกนอกประเทศโดยจะไม่หมุนเวียนภายในประเทศ

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์ และ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามผลกระทบในด้านเศรษฐกิจ (n = 394)

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						S.D.	การตีความ	ลำดับที่
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	\bar{X}			
1. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงาน สะสมมากขึ้น	44 (11.20)	228 (57.90)	80 (20.30)	33 (8.40)	9 (2.30)	3.67	0.86	มีผลมาก	1
2. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการหมุนเวียน ทางการเงิน	39 (9.90)	168 (42.60)	150 (38.10)	32 (8.10)	5 (1.30)	3.52	0.82	มีผลมาก	5
3. แรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าส่งออก ได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี	60 (15.20)	160 (40.60)	110 (27.90)	64 (16.20)	-	3.55	0.93	มีผลมาก	4
4. แรงงานต่างด้าวทำให้เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่น มากขึ้น	48 (12.20)	168 (42.60)	150 (38.10)	27 (6.90)	1 (0.30)	3.60	0.79	มีผลมาก	3
5. แรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าได้เป็น จำนวนมากแต่คุณภาพของสินค้าอาจจะไม่ดี เท่าที่ควร	57 (14.50)	182 (46.20)	123 (31.20)	29 (7.40)	3 (0.80)	3.66	0.84	มีผลมาก	2
6. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้ขายจ้างมีภาระ ด้านต้นทุนการผลิต	4 (1.00)	81 (20.60)	144 (36.50)	130 (33.00)	35 (8.90)	2.72	0.92	มีผลปานกลาง	9

ตาราง 13 (ต่อ)

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นผลกระทบ						
	เห็นด้วย	ค่อนข้างเห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยเลย	\bar{X}	S.D.
7. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้คนไทยขาดแรงงานในระดับต่าง	4 (1.00)	87 (22.10)	143 (36.30)	133 (33.80)	27 (6.90)	2.77	0.90
8. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม	9 (2.30)	95 (24.10)	156 (39.60)	107 (27.20)	27 (6.90)	2.88	0.93
9. แรงงานต่างด้าวทำให้แรงงานไทยเกิดการขาดการพัฒนาเทคโนโลยีด้านแรงงาน	9 (2.30)	92 (23.40)	130 (33.00)	122 (31.00)	41 (10.40)	2.76	0.99
10. ผู้ประกอบการจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพียงเพราะเป็นแรงงานที่ราคาถูกหรือเหมาะสมแก่ภาคการเกษตรเท่านั้นเอง	9 (2.30)	38 (9.60)	107 (27.20)	189 (48.00)	51 (12.90)	2.40	0.91
รวม						3.15	0.89

จากตาราง 13 กลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับปานกลาง จะพบว่า โดยเรียงลำดับจากระดับมากไปหาน้อยจะได้ ดังนี้ คือผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานสะสมมากขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) มากที่สุด รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมาก แต่คุณภาพของสินค้าอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เศรษฐกิจชุมชนเฟื่องฟูมากขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าส่งออกได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงิน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ไม่ได้ทำให้คนไทยขาดแรงงานในระดับล่าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้แรงงานไทยเกิดการขาดการพัฒนาเทคโนโลยีด้านแรงงาน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.76$) รองลงมาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้นายจ้างมีภาระด้านต้นทุนการผลิต อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$) และ สุดท้ายน้อยที่สุดผลกระทบของผู้ประกอบการ ไม่ได้จำเป็นที่จะต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพียงเพราะเป็นแรงงานที่ราคาถูก หรือ เหมาะแก่ภาคการเกษตรเท่านั้นเอง อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$)

จากการพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านเศรษฐกิจ จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วยกับผลกระทบ 3 อันดับแรก คือ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานสะสมมากขึ้น ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมาก แต่คุณภาพของสินค้าอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร และ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวทำให้เศรษฐกิจชุมชนเฟื่องฟูมากขึ้นซึ่ง 3 อันดับนี้ จะเห็นได้ว่าเมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศได้อย่างเสรีมากขึ้น กลุ่มผู้ประกอบการก็จะหันไปจ้างแรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย เพราะจะมีราคาถูกกว่าแรงงานไทยและไม่เกี่ยงงาน จึงอาจเป็นเหตุทำให้คนไทยเกิดปัญหาการว่างงานมากขึ้น แต่เมื่อผู้ประกอบการหันไปจ้างแรงงานต่างด้าวมากกว่าแรงงานไทย ก็อาจทำให้สินค้าที่ผลิตนั้น อาจจะมีคุณภาพเพราะแรงงานต่างด้าวอาจขาดทักษะ และ ไม่มีความรู้เท่าที่ควรในการผลิตสินค้า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อแรงงานต่างด้าวเข้ามาอยู่เป็นจำนวนมากก็จะช่วยให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดความเฟื่องฟูตามมามากด้วย

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตาราง 14 ผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน

สมมติฐานการวิจัย	Value	Prob.	ผลการทดสอบ
1. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	t-value = 1.776	0.183	ไม่ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามเพศ
2. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	t-value = 0.406	0.524	ไม่ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามอายุ
3. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	F-value = 1.522	0.220	ไม่ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามสถานภาพ สมรส
4. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	F-value = 1.625	0.152	ไม่ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามระดับ การศึกษา
5. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	F-value = 2.938	0.008*	ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามอาชีพ
6. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	t-value = 4.808	0.029*	ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามรายได้
7. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	F-value = 13.247	0.000*	ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามตำบล
8. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	t-value = 9.246	0.003*	ยอมรับสมมติฐาน แตกต่างกันตามระยะเวลา ที่อาศัยในชุมชน

*ระดับในสำคัญที่ .05

จากตาราง 14 สามารถสรุปผลการทดสอบสมมุติฐานเมื่อจำแนกตามตัวแปรพื้นฐานในการวิจัยได้ดังนี้

1. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามเพศ ไม่ยอมรับสมมุติฐาน
2. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามอายุ ไม่ยอมรับสมมุติฐาน
3. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามสถานภาพสมรส ไม่ยอมรับสมมุติฐาน
4. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ไม่ยอมรับสมมุติฐาน
5. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามอาชีพ ยอมรับสมมุติฐาน
6. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามรายได้ ยอมรับสมมุติฐาน
7. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามตำบล ยอมรับสมมุติฐาน
8. สมมุติฐานการวิจัยที่ว่า ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว แตกต่างกันตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน ยอมรับสมมุติฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำบล และ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน โดยใช้ในการทดสอบค่าที (t-test) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามอาชีพแตกต่างกันเป็นรายคู่

ผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ					
แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว	df	SS	MS	F	p
จังหวัดจันทบุรี					
ภาพรวม 4 ด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	6	1.841	0.307	2.938	0.008*
ภายในกลุ่ม	387	40.426	0.104		
รวม	393	42.267	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามอาชีพ โดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าว จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ ดังตาราง 16

ตาราง 16 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสตยดาจังหวังจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามอาชีพที่แตกต่างกันเป็นรายคู่

อาชีพ	เกษตรกรรม	ค้าขาย	พนักงาน เอกชน	แม่บ้าน	รับจ้าง ทั่วไป	รับราชการ ลูกจ้างของราชการ รัฐวิสาหกิจ	ธุรกิจ ส่วนตัว
\bar{X}	3.21	3.10	3.29	3.25	3.28	3.28	3.19
เกษตรกรรม	-	0.503	0.996	1.000	0.966	0.893	1.000
ค้าขาย	0.503	-	0.763	0.993	0.214*	0.024*	0.917
พนักงานเอกชน	0.996	0.763	-	1.000	1.000	1.000	0.991
แม่บ้าน	1.000	0.993	1.000	-	1.000	1.000	1.000
รับจ้างทั่วไป	0.966	0.214*	1.000	1.000	-	1.000	0.955
รับราชการ ลูกจ้างของราชการ รัฐวิสาหกิจ	0.893	0.024*	1.000	1.000	1.000	-	0.915
ธุรกิจส่วนตัว	1.000	0.917	0.991	1.000	0.955	0.915	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าจากการทดสอบโดยใช้ค่าเชฟเฟ (Scheffe) มีค่าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่

1. อาชีพค้าขายกับรับจ้างทั่วไป
2. อาชีพค้าขายกับรับราชการ ลูกจ้างของราชการ รัฐวิสาหกิจ
3. อาชีพรับจ้างทั่วไปกับค้าขาย

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามรายได้แตกต่างกันเป็นรายคู่

ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ						
แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว	df	SS	MS	F	p	
จังหวัดจันทบุรี						
ภาพรวม 4 ด้าน						
ระหว่างกลุ่ม	35	7.399	0.211	2.171	0.000*	
ภายในกลุ่ม	358	34.868	0.097			
รวม	393	42.267	-	-	-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามรายได้ โดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ตำบล ตามตำบลแตกต่างกันเป็นรายคู่

ผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ					
แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว	df	SS	MS	F	p
จังหวัดจันทบุรี					
ภาพรวม 4 ตำบล					
ระหว่างกลุ่ม	4	5.067	1.267	13.247	0.000*
ภายในกลุ่ม	389	37.200	0.096		
รวม	393	42.267	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขต อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำบล โดยรวม 4 ตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดังกล่าว จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 19

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ตำบล ตามตำบลแตกต่างกันเป็นรายคู่

ตำบล	ปะตง	ทุ่งขนาน	สะตอน	ทรายขาว	ทับช้าง
\bar{X}	3.16	3.12	3.13	3.40	3.19
ปะตง	3.16	-	0.983	0.000*	0.988
ทุ่งขนาน	3.12	0.963	-	1.000	0.000*
สะตอน	3.13	0.983	1.000	-	0.000*
ทรายขาว	3.40	0.000*	0.000*	-	0.003*
ทับช้าง	3.19	0.988	0.829	0.889	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าจากการทดสอบโดยใช้ค่าเชฟเฟ (Scheffe) มีค่าที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 คู่ ได้แก่

1. ตำบลปะตงและทรายขาว
2. ตำบลทุ่งขนานและทรายขาว
3. ตำบลสะตอนและทรายขาว
4. ตำบลทับช้างและทรายขาว

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยรวม 4 ด้าน ตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนแตกต่างกันเป็นรายคู่

ผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับ					
แรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	df	SS	MS	F	p
ภาพรวม 4 ด้าน					
ระหว่างกลุ่ม	37	6.329	0.111	1.038	0.408
ภายในกลุ่ม	336	35.038	0.107		
รวม	393	42.267	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตาราง 20 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน โดยรวม 4 ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวทางเพื่อเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงและเศรษฐกิจ

มาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้วิจัยสามารถสรุปออกมาเป็นมาตรการใหญ่ ๆ ดังนี้

1. มาตรการทางด้านสังคม

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางด้านสังคม มีความเห็นว่า

1.1 ควรใช้แรงงานคนในพื้นที่มากกว่าที่จะไปพึ่งพาแรงงานต่างด้าว

1.2 ควรให้มีการจัดอบรมแรงงานต่างด้าวก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเมืองไทย หรือ อยู่ในชุมชนต่าง ๆ

1.3 ควรให้ชุมชนนั้น ๆ ที่มีแรงงานต่างด้าวอยู่ควรที่จะมีศูนย์ที่คอยให้คำชี้แจง

1.4 ควรคอยดูแลตรวจสอบแรงงานต่างด้าวโดยมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด ทั้งในด้านยาเสพติด การดื่มสุรา หรือ ในด้านสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อจะช่วยให้การลดผลกระทบทางด้านต่าง ๆ ในสังคมได้ไม่มากก็น้อยโดยให้ผู้ประกอบการ หรือ นายจ้างคอยตรวจสอบเองด้วย หรือ คนในชุมชนคอยช่วยกันดูแลสอดส่องเพื่อเป็นการลดปัญหาในระดับหนึ่ง หรือ เบื้องต้น

1.5 ผู้นำในชุมชนต้องมีคำชี้แจงและระเบียบที่ชัดเจนให้ปฏิบัติในชุมชน โดยคนในชุมชนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน คุณธรรม จริยธรรม ในการอยู่ร่วมกัน

1.6 ผู้หญิงแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในร้านอาหารในยามค่ำคืน ส่วนมากอายุก็จะอยู่ประมาณ 15 - 25 ปี ซึ่งอาจจะทำให้เกิดปัญหาทางด้านครอบครัวของคนไทยตามมาภายหลัง เช่น การหย่าร้างกันได้ และ อนาคตต่อไปเด็กไทยก็อาจจะเกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก และ จะเกิดปัญหาสมรสระหว่างคนไทยกับคนต่างด้าวอีกด้วย ซึ่งในที่นี้ต้องมีการทำความเข้าใจระหว่างแรงงานต่างด้าวให้เข้าใจตรงกัน โดยให้ความรู้กับแรงงานต่างด้าวในด้านกฎหมายข้อบังคับ กฎระเบียบต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในอนาคต

1.7 ควรมีนโยบายให้กับแรงงานต่างด้าวว่า ควรงดดื่มสุรา หรือ ของมีเมา ในขณะที่ปฏิบัติงานเพื่ออาจจะเป็นสาเหตุเกิดการทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุ และ อาชญากรรม

1.8 นายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานควรกำกับดูแลแรงงานต่างด้าวให้อยู่ในกฎระเบียบเรียบร้อยให้อยู่ในขอบเขต และ ขอให้ส่วนราชการช่วยกันดูแลตรวจสอบแรงงาน

ต่างด้าวอย่างเคร่งครัด และ ดูแลการจ้างแรงงานต่างด้าวให้ดี และ ควรจัดระเบียบให้เข้าที่เข้าทาง ให้กระชับเพื่อตรวจสอบได้ และ ไม่ปล่อยให้แรงงานต่างด้าวเสรีจนเกินไปซึ่งต่อไปนาน ๆ พวกเขา ก็จะถือสิทธิมากขึ้นทำให้สังคมอาจเปลี่ยนไป หรือ ผลกระทบอย่างอื่นตามมา และ การลักลอบเข้ามาในประเทศอย่างผิดกฎหมายนั้น และ มีแรงงานเป็นจำนวนมากมาพักอาศัยในชุมชนร่วมกัน อาจสร้างความหวาดระแวงให้กับคนในชุมชนด้วย

1.9 มีการสอดส่องดูแลอย่างเข้มงวดของส่วนราชการ หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความสนใจก็จะสามารถลดปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวลงได้

2. มาตรการทางด้านสาธารณสุข

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางด้านสาธารณสุข มีความเห็น

2.1 ได้รับปัญหาการดูแลไม่ทั่วถึงทางด้านสาธารณสุข อันเนื่องมาจากรัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน ควรจะมีการจัดระเบียบการเบิกค่ารักษาพยาบาล เพราะจะเป็นเพียงภาระของคนไทยที่จะต้องนำภาษีของคนไทยไปรักษาแรงงานต่างด้าว ในแต่ละปีจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก

2.2 จะต้องมีการตั้งข้อกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว และ แรงงานต่างด้าวอาจจะนำโรคต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศ หรือ ติดต่อกับคนในชุมชนได้ ซึ่งควรให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวไปทำบัตรขึ้นทะเบียนสาธารณสุขในการรักษาพยาบาล เพื่อที่จะช่วยลดการแพร่กระจายของโรค และ มีการดูแลรักษาที่พักอาศัยพร้อมทั้งแรงงานต่างด้าวให้สะอาดให้มีการตรวจสอบสุขภาพประจำปีของแรงงานต่างด้าว

2.3 ควรมีการจัดให้มีมาตรฐานในการดูแลประชากรในมาตรฐานเดียวกัน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายปัญหาทางด้านสาธารณสุข มีการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันโรคให้กับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานแรงงานต่างด้าวทุกคน

2.4 ควรมีบัตรประจำตัวประกันสุขภาพแรงงานเพื่อจะได้เรียกเก็บเงินในกรณีการรักษา และ ให้ความรู้เรื่องสาธารณสุขพื้นฐานแก่แรงงานต่างด้าว

2.5 นายจ้างควรมหาที่สำหรับการชำระล้างสิ่งต่าง ๆ ของแรงงานต่างด้าวให้ถูกสุขลักษณะ

2.6 ผู้ประกอบการควรหมั่นดูแล และ คอยควบคุมความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าว ให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอในชุมชนที่แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่

3. มาตรการทางด้านความมั่นคง

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางด้านความมั่นคง มีความเห็นคือ

3.1 ควรมีการออกกฎระเบียบ หรือ แจ้งข้อมูลข่าวสารให้ทราบว่าแรงงานต่างด้าวไม่ควรออกจากที่พักอาศัยในช่วงเวลาใด และ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชนนั้นที่แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ก็จะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สินก็จะช่วยลดปัญหาเสพติดที่แฝงมากับแรงงานต่างด้าวด้วย

3.2 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานทุกคนต้องขึ้นทะเบียนก่อนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศเพื่ออำนวยความสะดวก และ บังคับใช้กฎหมาย และ ควรตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนเข้ามาทำงาน

3.3 แรงงานต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบข้อบังคับที่รัฐกำหนด และมีมาตรการควบคุมดูแลการเข้าออกนอกประเทศที่รัฐสามารถตรวจสอบได้

3.4 อาจมีแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน และ แฝงไปด้วยยาเสพติดรัฐควรใช้กฎหมายให้ถี่ถ้วน เพื่อป้องกันการลักลอบเข้ามาทำงาน โดยผิดกฎหมาย

3.5 มีการตรวจคนเข้าเมืองอย่างเคร่งครัดเฝ้าระวังในจุดต่อแหลมที่สามารถลักลอบผ่านได้ และ ต้องดำเนินการขั้นเด็ดขาดให้กฎหมายมีความเข้มแข็ง และ ให้แรงงานต่างด้าวปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และ เพิ่มมาตรการบทลงโทษผู้ที่นำเข้าแรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย

4. มาตรการทางด้านเศรษฐกิจ

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทางด้านเศรษฐกิจ มีความเห็นว่า

4.1 แรงงานต่างด้าวมิได้มีการช่วยลดค่าเงินในอัตราค่าจ้างที่น้อยลงเพื่อลดผลกระทบทางด้านด้านเศรษฐกิจ

4.2 แรงงานต่างด้าวสามารถช่วยในการผลิตสินค้าจำนวนน้อยให้ได้มากขึ้น พร้อมทั้งราคาจ้างแรงงานต่างด้าวยังถูกกว่าราคาจ้างแรงงานไทย

4.3 ควรมีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือหรือจัดอบรมให้แรงงานต่างด้าวทางด้านการผลิตสินค้า เพราะแรงงานต่างด้าวจะดีกว่าแรงงานไทย เพราะแรงงานต่างด้าวจะไม่ค่อยมีทักษะในการผลิตสินค้า ซึ่งก็จะทำให้สินค้าด้อยคุณภาพซึ่งเพื่อให้คุณภาพสินค้าดีขึ้นเพื่อที่จะทำให้สินค้าส่งออกของไทยนั้นได้ยกระดับขึ้น และมีคุณภาพมากขึ้น

4.4 การจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานก็ทำให้แรงงานต่างด้าวมีทักษะมีฝีมือในการผลิตสินค้าเพิ่มมากขึ้นถ้าคิดในระยะยาวก็อาจจะกับไปพัฒนาฝีมือขึ้น และ ผลิตสินค้ามาแข่งกับเรา

4.5 ควรมีการลดการจ้างแรงงานต่างด้าวภายในประเทศโดยมีจำกัด และ ควรมีการ สงวนอาชีพบางประเภทของคนไทย และ กำหนดให้ชัดเจนในงาน หรือ อาชีพที่แรงงานต่างด้าว ทำได้ หรือ ทำไม่ได้

4.6 แรงงานต่างด้าวก็เพิ่มขึ้นทุกปีทำให้ต้นทุนทำการเกษตรเยอะมากขึ้นทุกปี แต่ผลผลิตกับขายได้ในราคาต่ำทำให้ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร อีกทั้งทุกวันนี้แรงงานยังเลือกงานอีกด้วย และ มีการเข้าออกงานบ่อยโดยเปลี่ยนงานเป็นประจำอีกด้วย

อย่างไรก็ตามจากมาตรการการแก้ไขผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอ สอยดาว สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนทางด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ มีความเห็นว่า ควรใช้แรงงานคนในพื้นที่มาก และ ให้มีการจัดอบรมแรงงานก่อนที่จะ เข้ามาอยู่ในชุมชน และ ควรให้ชุมชนที่มีแรงงานอยู่ควรที่จะมีศูนย์ที่คอยให้คำชี้แจง และ คอยดูแล ตรวจสอบแรงงานต่างด้าวโดยมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด ทั้งในด้านการดื่มสุรา และ ในด้าน สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อจะช่วยให้การลดผลกระทบทางด้านต่าง ๆ ในสังคมได้ไม่มากนัก และ ให้ผู้ประกอบการ หรือ นายจ้างคอยตรวจสอบเองด้วย หรือ คนในชุมชนคอยช่วยกันดูแล สอดส่องเพื่อเป็นการลดปัญหาในระดับหนึ่ง หรือ เบื้องต้นผู้นำในชุมชนต้องมีคำชี้แจง และ ระเบียบที่ชัดเจนให้ปฏิบัติในชุมชนโดยคนในชุมชนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว และ ทางด้านสาธารณสุข มีความเห็นว่า ได้รับปัญหาการดูแลไม่ทั่วถึงทางด้านสาธารณสุข อันเนื่องมาจากรัฐต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าว ที่ลักลอบเข้ามาทำงานควรมี การจัดระเบียบการเปิดคำรักษาพยาบาลโดยจะต้องตั้งข้อกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับคำรักษาพยาบาล ของแรงงานต่างด้าว และ ทางด้านความมั่นคงควรมีการออกกฎระเบียบ หรือ แจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ทราบว่างานต่างด้าวไม่ควรออกจากที่พักอาศัยในช่วงเวลาใด และ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของชุมชนนั้นก็ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สิน และ ก็จะช่วยลดปัญหาหาเสพติด ที่แฝงมากับแรงงานต่างด้าวด้วย ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานทุกคนที่เข้ามาทำงานต้อง ขึ้นทะเบียนทุกคนก่อนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศ เพื่อต่อการควบคุม และ บังคับใช้กฎหมาย และ ควรตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนเข้ามาทำงาน และ ทางด้านเศรษฐกิจแรงงานต่างด้าว ช่วยลดค่าเงินในอัตราค่าจ้างที่น้อยลงเพื่อลดผลกระทบทางด้านด้านเศรษฐกิจ และ แรงงานต่างด้าว สามารถช่วยในการผลิตสินค้าจำนวนน้อยให้ได้มากขึ้น พร้อมทั้งราคาจ้างแรงงานต่างด้าวยังถูกกว่า ราคาจ้างแรงงานไทย แต่ทางด้านผลผลิต หรือ งานฝีมืออาจจะดีน้อยกว่าแรงงานไทยเพราะ แรงงานต่างด้าวจะไม่ค่อยมีทักษะในการผลิตสินค้า ซึ่งก็จะทำให้สินค้าด้อยคุณภาพ ซึ่งควรที่จะมี การพัฒนาฝีมือหรือการจัดอบรมให้กับแรงงานต่างด้าวในด้านคุณภาพของสินค้าเพื่อที่จะทำ ให้ สินค้าส่งออกของไทยนั้นได้ยกระดับขึ้น และมีคุณภาพมากขึ้นอีกด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรีครั้งนี้ สามารถสรุปผล อภิปรายผล และ ได้ข้อเสนอแนะผลการวิจัยดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบทางด้านความมั่นคง สังคม เศรษฐกิจ และสาธารณสุข ของแรงงานต่างด้าวที่มีต่อประชาชน ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
3. เพื่อศึกษาแนวทางเพื่อเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบข้อที่ 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

กระบวนการการเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปได้ว่า

กระบวนการการได้มา หรือ การเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าวก่อนนโยบายของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งการได้มาของแรงงานคือนายจ้างที่จะประสงค์ที่ต้องการที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมายนั้น นายจ้างจะต้องไปที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดเพื่อยื่นคำร้องขอโควต้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดว่าต้องการที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในสถานประกอบการของนายจ้าง หรือ ขอนำแรงงานต่างด้าวมาทำงานในประเทศไทย เมื่อนายจ้างได้ยื่นคำร้องเพื่อขอโควต้าเมื่อได้รับโควต้าแล้วนายจ้างจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวที่สำนักงานจังหวัด และ ขอรับใบอนุญาตทำงานโดยนายจ้างต้องเตรียมหลักฐานแสดงความจำเป็นในการจ้างแรงงานต่างด้าว เช่น หนังสือ

จดทะเบียนพาณิชย์ สัญญาเช่า โฉนดที่ดิน แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน เป็นต้น และ ดำเนินตาม ขั้นตอนต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกฎหมายของกระทรวงแรงงานเกี่ยวกับการจ้างคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน

กระบวนการการได้มา หรือ การเข้าเมืองมาทำงานของแรงงานต่างด้าว นโยบายของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งการได้มาของแรงงานคือ นายจ้างที่จะประสงค์ที่ต้องการ ที่จะจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยนายจ้างที่ต้องการจ้างแรงงาน ต่างด้าวเข้าทำงานต้องดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) โดยจะทำเสร็จภายในทีเดียวไม่ยุ่งยาก คือ จะต้องกรอกข้อมูลทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน (กรณีนายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา) สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล) โดยให้นายจ้างกรอกข้อมูลในแบบทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มี สัญชาติไทยให้ถูกต้องครบถ้วน โดยใช้แบบข้อมูลทะเบียนประวัติ 1 ใบ ต่อคนต่างด้าว 1 คน ส่วนเอกสารของนายจ้างให้เซ็นรับรองสำเนาถูกต้องให้ครบทุกหน้า และ จัดเรียงเอกสารให้ครบ ตามที่กำหนดเพื่อยื่น ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จพร้อมกับคนต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยต้องนำคนต่างด้าว ที่ผิดกฎหมายพร้อมแบบข้อมูลลงทะเบียนประวัติที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว และ เอกสารของ นายจ้างให้นายจ้างไปลงทะเบียน และ รายงานคนต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อรับบัตรคิว แล้วให้นายจ้างพาคนต่างด้าวไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อชั่งน้ำหนัก เก็บปัสสาวะ และ กินยา เพื่อตรวจโรคหลังจากตรวจโรคเสร็จแล้วนายจ้างพาคนต่างด้าวเข้ารับการจัดทำทะเบียนประวัติ กับเจ้าหน้าที่กรมการปกครองเพื่อถ่ายรูป และ พิมพ์ลายนิ้วมือเมื่อเสร็จแล้วก็ชำระเงินหลังจากที่ ชำระเมื่อนายจ้าง และ คนต่างด้าวดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติ และ ชำระค่าธรรมเนียม ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้รับเอกสารเอกสาร ท.ร. 38/1 และ บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มี สัญชาติไทย และ ใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐาน คนต่างด้าวผิดกฎหมายที่จดทะเบียนแล้วจะได้รับ อนุญาตให้อยู่เป็นการชั่วคราว และ ทำงานเป็นการชั่วคราว ไม่เกิน 60 วัน และ คนต่างด้าวทำงาน กับนายจ้างให้ตรงตามสถานที่ และ ประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาต

กระบวนการการได้มาของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย แรงงานต่างด้าวที่ต้องการ เดินทางเข้ามาทำงานในประเทศไทยนั้น จะมีกลุ่มนายหน้าเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาพวกเขา เดินทางเข้ามาแสวงหาชีวิตใหม่ในประเทศไทยได้ โดยสาเหตุที่แรงงานต่างด้าวต้องลักลอบเดินทาง เข้ามาทำงานแบบผิดกฎหมายนั้น อาจเป็นเพราะสภาพทางเศรษฐกิจในประเทศของแรงงานต่างด้าวนั้น ไม่มีความเจริญซึ่งแรงงานต่างด้าวนั้นก็ต้องจำยอมลักลอบเข้ามาทำงาน โดยผ่านนายหน้าเหล่านี้ และ นายหน้าเหล่านี้ก็จะเป็นผู้จัดการการเดินทางทั้งหมดของแรงงานต่างด้าว เริ่มตั้งแต่เรื่องการเดินทาง จัดหาที่พัก และ การหางานให้ทำ แรงงานที่เข้ามาหางานทำในประเทศไทย โดยแรงงานที่ลักลอบ

เข้ามาทำงานเหล่านี้ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพึ่งพิงนายหน้าเหล่านี้ คนที่ทำหน้าที่เป็นนายหน้า ส่วนใหญ่บ้างก็เป็นคนที่แรงงานรู้จักไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง เพื่อน หรือ คนในหมู่บ้านเดียวกัน หรือเป็นคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน แต่ได้รับการแนะนำให้ไปติดต่อ หรือ นายหน้าเองเป็นผู้ที่เข้าไปชักชวน และ เสนองานให้ทำ ซึ่งมีทั้งแบบที่ไปหาถึงหมู่บ้าน หรือ นัดหมายให้มาพบกันที่ชายแดน โดยในขบวนการนายหน้า นายหน้าจะทำงานได้ต้องมีความสัมพันธ์หรือมีความสามารถในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การจ่ายค่าผ่านทาง จนถึงการเป็นหุ้นส่วนในการนำพาแรงงานเข้าเมือง หลายครั้งเจ้าหน้าที่รัฐเองเป็นผู้นำแรงงานข้ามชาติเหล่านี้เดินทางข้ามชายแดน เข้ามาทำงานในเมืองใหญ่ การจ่ายเงินให้นายหน้าเพื่อหลบหนีเข้าเมืองมาทำงานทำมิได้เป็นหลักประกันความปลอดภัย เพราะแรงงานข้ามชาติต้องเดินทางแบบหลบซ่อนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ซ่อนตัวอยู่ในรถขนส่งสิ่งของ พืชผักต่าง ๆ ซึ่งค่อนข้างยากลำบากอันตราย และ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิต แรงงานหญิงหลายคนเสี่ยงต่อการถูกข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศจากนายหน้า หรือ เจ้าหน้าที่รัฐเมื่อถูกจับกุมได้ ขบวนการนายหน้าบางส่วนทำหน้าที่เป็นเสมือนพวกค้ายาเสพติด แรงงานต่างด้าว โดยเฉพาะผู้หญิงมักจะถูกนายหน้าหลอกไปขายให้แก่สถานบริการ และ บังคับให้แรงงานหญิงเหล่านี้ค้าบริการทางเพศ หรือ ขายบริการให้แก่ชาวประมงที่ต้องออกทะเลเป็นเวลานานอีกด้วย

กระบวนการการได้มาของแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ส่วนกระบวนการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในอำเภอสอยดาวนั้น ซึ่งในเขตอำเภอสอยดาวนี้เป็นเขตอนุโลมด้วยเหตุที่ว่าให้อำเภอสอยดาวเป็นเขตอนุโลมในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน เนื่องจากอำเภอสอยดาวนั้นเป็นอำเภอที่ติดกับชายแดนกัมพูชา และ ใกล้จุดผ่านแดนในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามา และ ประกอบกับอำเภอสอยดาวนั้นทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่ในเขตอำเภอสอยดาวนั้นขาดแคลนแรงงาน ในภาคเกษตรกรรมในช่วงหน้าเก็บเกี่ยวผลผลิตนายจ้างจำเป็นต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากในการเก็บเกี่ยวผลผลิต และ ไร่ใช้สำหรับทำเกษตรกรรม ซึ่งกระบวนการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวในอำเภอสอยดาวพบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในอำเภอสอยดาวกับผู้ประกอบการ จะเข้ามาโดยเจาะจงที่จะมาทำงานประเภทใดประเภทหนึ่งเป็นประจำกับนายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการที่ต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นประจำ โดยนายจ้างจะรับแรงงานต่างด้าวมาทำงานประจำตามประเภทของงานที่จะทำ โดยแล้วแต่ประเภทของงานว่าต้องการแรงงานมากน้อยแค่ไหน แต่ส่วนใหญ่คนในอำเภอสอยดาวจะต้องการแรงงานต่างด้าวในประเภทรับจ้างเก็บผลผลิต โดยต้องการแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมาก ซึ่งประเภทในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวในอำเภอสอยดาว มีด้วยกัน 3 ประเภท คือ

1. ประเภทผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรม
2. ประเภทรับจ้างเก็บผลผลิต
3. ประเภทอื่น ๆ

ใน 3 ประเภทนี้ ส่วนใหญ่แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นจำนวนมากจะอยู่ในประเภทที่ 2 ประเภทรับจ้าง

เก็บผลผลิต โดยการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาจ้าง หรือ เป็นคนงานของผู้ประกอบการ โดยแรงงานที่ได้มานั้นจะมาแบบ 7 วันก็จริงแต่จะอยู่ได้ 6 วัน โดยในวันที่ 6 จะต้องกลับไปต่อกับบัตร หรือ การตรวจสอบเอกสาร หรือ เป็นการตรวจสอบแรงงานของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) ในการตรวจสอบแต่ละครั้งฝั่งไทยจะเสียเงินครั้งละ 15 บาทต่อคน ส่วนฝั่งกัมพูชาจะเสียเงินครั้งละ 25 บาทต่อคน ซึ่งการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเป็นการเข้ามาแบบนักท่องเที่ยว โดยการเข้ามาแบบนี้ของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในอำเภอสอยดาว โดยไปกลับ 6 วันที่ก็ไม่มีปัญหาต่อผู้ประกอบการในเขตอำเภอสอยดาวอยู่แล้ว เพราะว่าอำเภอสอยดาวนั้นอยู่ใกล้จุดผ่านแดนของแรงงานต่างด้าว ซึ่งทำให้การไปกลับ 6 วันนั้นสะดวก และ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้แรงงานต่างด้าวนั้นเข้ามาทำงานในอำเภอสอยเป็นจำนวนมาก เพราะว่าอยู่ไม่ไกลจากบ้านเกิดของตนเองมาก และไม่ต้องไปดิ้นรนหางานทำเองตามจังหวัดต่าง ๆ เพราะการเข้ามาของแรงงานในที่นี้แรงงานที่เข้ามาทำงานนั้นนายจ้าง หรือ ผู้ประกอบการจะเป็นผู้ที่หางานมาให้แรงงานต่างด้าวขึ้นอยู่กับว่าผลผลิตที่ต้องการนั้นจะมีมากน้อยแค่ไหน

ข้อค้นพบข้อที่ 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตัวแปรพื้นฐาน โดยใช้การทดสอบสมมติฐานด้วยค่า t-test และ F-test สามารถสรุปได้ตามตารางดังนี้

ตาราง 21 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามตัวแปรพื้นฐานที่มีผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
1. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามเพศ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
2. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามอายุ	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
3. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามสถานภาพสมรส	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
4. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามระดับการศึกษา	ไม่ยอมรับสมมติฐาน
5. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามอาชีพ	ยอมรับสมมติฐาน
6. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามรายได้	ยอมรับสมมติฐาน
7. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามตำบล	ยอมรับสมมติฐาน
8. ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวแตกต่างกันตามระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน	ยอมรับสมมติฐาน

ข้อค้นพบข้อที่ 3 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

มาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนทางด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ มีความเห็นว่า ควรใช้แรงงานคนในพื้นที่มากกว่าที่จะไปพึ่งพาแรงงานต่างด้าว และ ควรให้มีการจัดอบรมแรงงานต่างด้าวก่อนที่จะเข้ามาอยู่ในเมืองไทย หรือ อยู่ในชุมชนต่าง ๆ และ ควรให้ชุมชนนั้น ๆ ที่มีแรงงานต่างด้าวอยู่ควรมีศูนย์ที่คอยให้คำชี้แจง และ คอยดูแล ตรวจสอบแรงงานต่างด้าวโดยมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัดทั้งในด้านยาเสพติด การดื่มสุรา หรือ ในด้านสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อจะช่วยในการลดผลกระทบทางด้านต่าง ๆ ในสังคมได้ ไม่มากก็น้อยโดยให้ผู้ประกอบการ หรือ นายจ้างคอยตรวจสอบเองด้วย หรือ คนในชุมชนคอยช่วยกัน ดูแลสอดส่องเพื่อเป็นการลดปัญหาในระดับหนึ่ง หรือ เบื้องต้น และ ผู้นำในชุมชนต้องมีคำชี้แจง เกี่ยวกับระเบียบที่ชัดเจนให้ปฏิบัติในชุมชน โดยคนในชุมชนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว โดยยึดหลักสิทธิมนุษยชน คุณธรรม จริยธรรมในการอยู่ร่วมกัน และ ทางด้านสาธารณสุข มีความเห็นว่า ได้รับปัญหาการดูแลไม่ทั่วถึงทางด้านสาธารณสุข อันเนื่องมาจากรัฐต้องแบกรับภาระ ค่าใช้จ่ายของแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน ควรจะมีการจัดระเบียบการเบิกค่ารักษาพยาบาล เพราะจะเป็นเพียงภาระของคนไทยที่จะต้องนำภาษีของคนไทยไปรักษาแรงงานต่างด้าว ในแต่ละปีจะต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก โดยจะต้องตั้งข้อกำหนดให้ชัดเจนเกี่ยวกับ ค่ารักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าว และ แรงงานต่างด้าวอาจจะนำโรคต่าง ๆ เข้าสู่ประเทศ หรือ ติดต่อกับคนในชุมชนได้ และ ทางด้านความมั่นคงควรมีการออกกฎระเบียบหรือแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ทราบว่าแรงงานต่างด้าวไม่ควรออกจากที่พักอาศัยในช่วงเวลาใด และ ให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของชุมชนนั้นที่แรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ก็จะทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิต และ ทรัพย์สิน และ ก็จะช่วยลดปัญหายาเสพติดที่แฝงมากับแรงงานต่างด้าวด้วย ซึ่งแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ทุกคนที่เข้ามาทำงานต้องขึ้นทะเบียนทุกคนก่อนที่จะเข้ามาทำงานในประเทศ เพื่อง่ายต่อการควบคุม และ บังคับใช้กฎหมาย และ ควรตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนเข้ามาทำงาน และ ทางด้านเศรษฐกิจ แรงงานต่างด้าวช่วยลดค่าเงินในอัตราการจ้างที่น้อยลงเพื่อลดผลกระทบทางด้าน เศรษฐกิจ และ แรงงานต่างด้าวสามารถช่วยในการผลิตสินค้าจำนวนน้อยให้ได้มากขึ้น พร้อมทั้ง ราคาจ้างแรงงานต่างด้าวยังถูกกว่าราคาจ้างแรงงานไทย แต่ทางด้านผลผลิตหรืองานฝีมืออาจจะ ด้อยกว่าแรงงานไทย เพราะแรงงานต่างด้าวจะไม่ค่อยมีทักษะในการผลิตสินค้าซึ่งก็จะทำให้ สินค้าด้อยคุณภาพ ซึ่งควรที่จะมีการพัฒนาฝีมือ หรือ การจัดอบรมให้กับแรงงานต่างด้าวในด้านคุณภาพ ของสินค้า เพื่อที่จะทำให้สินค้าส่งออกของไทยนั้น ได้ยกระดับขึ้น และ มีคุณภาพมากขึ้นอีกด้วย ส่วนด้านนโยบายแรงงานต่างด้าวเดิมเป็นนโยบายที่ไม่มีระเบียบ และ ไม่สามารถตรวจสอบได้

อย่างชัดเจนซึ่งทำให้มีการลักลอบเข้ามาโดยผิดกฎหมายของแรงงานต่างด้าว และ อาจมีผลกระทบทางด้านต่าง ๆ ตามมาส่วนนโยบายแรงงานต่างด้าวที่คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เสนอเป็นนโยบายที่มีการตรวจสอบได้อย่างชัดเจน และ มีความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายแรงงานต่างด้าว จึงทำให้แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย หรือ ผู้ที่จะลักลอบนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน โดยผิดกฎหมาย เกิดความเกรงกลัวต่อนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จึงทำให้แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานภายในประเทศต้องกลับไปขึ้นทะเบียน โดยถูกต้องตามกฎหมาย ก่อนที่จะกลับเข้ามาทำงานภายในประเทศเพื่อให้เป็นระเบียบเรียบร้อยมากขึ้น

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี โดยทำการเก็บข้อมูลจากการออกแบบสอบถามจำนวน 394 ตัวอย่าง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

จากกลุ่มตัวอย่าง 394 คน จากกลุ่มที่เป็นประชากรในพื้นที่อำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี ซึ่งมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 26,572 คน พบว่า ส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย โดยคิดเป็นเพศหญิง จำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.10 และ เพศชาย จำนวน 181 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.90 เนื่องจากคนในอำเภอ สอยดาวมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เป็นเพศหญิงมากกว่า เพศชาย ซึ่งทำให้การเก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลแบบสุ่ม ดังนั้นจึงมีจำนวนเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงอายุน้อยกว่า หรือ เท่ากับ อายุ 39 ปีเต็ม จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 และ ในช่วงอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 จะเห็นได้ว่าการเก็บข้อมูลแบบสอบถามครั้งนี้ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุน้อยกว่า หรือ เท่ากับอายุ 39 ปีเต็ม มีจำนวนมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 39 ปีขึ้นไป อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามสามารถอ่านตอบแบบสอบถามได้ดีกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 39 ปีขึ้นไป และ ประชากรส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส มากที่สุด จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมาได้แก่ โสด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 หม้าย/หย่าร้าง จำนวน 338 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 ตามลำดับ เนื่องจากคนในอำเภอ สอยดาวส่วนใหญ่นั้นจะอยู่กันเป็นแบบครอบครัว โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่มีสถานภาพที่สมรสแล้วมากกว่า และ รองลงมาจะเป็นสถานภาพ โสดอาจจะ เป็นนักศึกษาหรือกลุ่มคนที่ยัง ไม่ได้จดทะเบียนสมรส และ สุกท้ายหม้าย/หย่าร้าง ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด อาจจะเป็นการจดทะเบียนกันแล้วก็เลิกกันไป หรือ มีเรื่องทะเลาะกันจึงจำเป็นต้องหย่า หรือ ไม่ก็ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต หรือ หนีไปมีครอบครัวใหม่ ซึ่งกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีระดับ

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมาได้แก่ ประถมศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ปริญญาตรี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 ปวส./อนุปริญญา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40 ไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 และ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ซึ่งส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 12000 บาท และ กลุ่มประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในตำบลทรายขาวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตำบลปะตง และ ตำบลทุ่งขนาน และ ประชากรส่วนใหญ่จะอยู่ในอำเภอ สอยดาวน้อยกว่า หรือ เท่ากับ 25 ปี มากที่สุด

จากการพิจารณาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างของผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะค่อนข้างเห็นด้วยกับ 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ทำการตอบแบบสอบถามว่ามีผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอาจจะยังยึดติดกับคำว่าแรงงานต่างด้าว หรือ แรงงานข้ามชาติ ซึ่งคำพวกนี้ก็จะเป็คำที่คนมองแล้วมันไม่ดีต่อสังคมต่อชุมชน ซึ่งจะมองในทางเชิงลบมากกว่าเชิงบวก หรือ กลุ่มตัวอย่างอาจจะประทับใจตัวเองโดยตรงเลยก็ได้ เพราะพื้นที่อำเภอสอยดาวนั้นอยู่ติดกับชายแดน และมีแรงงานต่างด้าวเป็นจำนวนมากจึงค่อนข้างเห็นด้วยกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวใน 3 อันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

ศรีนคร วงศ์ใจ (2543 : 111 - 112) ที่ทำการศึกษารื่อง ผลกระทบจากแรงงานพม่า ผิดกฎหมายในประเทศไทย : กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เสนอว่าผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ 1) ปัญหาทางด้านสาธารณสุข ทั้งในด้านการให้บริการ ภาวะคำรักษาพยาบาล ตลอดจนปัญหาทางอนามัยแม่ และ เด็ก 2) ปัญหาโสเภณี โดยแรงงานผิดกฎหมายที่ขายบริการส่วนใหญ่ทำงานตาม โรงงานอุตสาหกรรม 3) ปัญหาการปราบปรามผู้หลบหนีเข้าเมืองที่มีอุปสรรคจากอาณาเขตติดต่อของทั้งสองประเทศที่กว้างขวาง ยากต่อการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ และ กำลังของเจ้าหน้าที่ก็ไม่เพียงพอกับปัญหาที่เพิ่มขึ้น 4) ปัญหายาเสพติดประเภทเมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) ซึ่งระบาดในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน นักเรียน นักศึกษา

บุญธรรม ภัคดี (2538 : 5) ที่ทำการศึกษารื่อง ผลกระทบจากการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างชาติในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชาชนในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากพม่า ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง เช่น เงินตราของประเทศต้องไหลออกนอกประเทศ มีปัญหาอาชญากรรม โสเภณี ความสงบเรียบร้อย และ ความบาดหมางระหว่างรัฐบาลไทย และ รัฐบาลพม่า เชื่อว่าการปราบปรามผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายยังหละหลวมทั้งฝ่ายปฏิบัติ และ ฝ่ายนโยบาย เชื่อว่าฝ่ายปฏิบัติได้รับผลตอบแทนจากการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่อีกด้วย

มาตีวรรณ เลาะวิถิ (2541 : 10) ที่ทำการศึกษารื่อง ผลกระทบของการอนุญาตให้แรงงานต่างชาติดูแลกิจกรรมทำงานต่อการจ้างแรงงานไทยในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า ปัจจุบันแรงงานไทยมีอัตราการว่างงานที่สูง แต่แรงงานไทยยังปฏิเสธการทำงานในอาชีพที่ใช้แรงงานหนัก สกปรก และ เสี่ยงอันตราย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจ้างแรงงานต่างชาติ 2) ลูกจ้างและประชาชนทั่วไปเห็นว่า การจ้างแรงงานต่างชาติเป็นการแข่งขันคนไทยและไม่เห็นด้วยกับการจ้างแรงงานต่างชาติ 3) นายจ้าง หรือ เจ้าของสถานประกอบการ ลูกจ้าง และประชาชนทั่วไปส่วนใหญ่เห็นว่าขณะนี้ประเทศไทยยังอยู่ในสภาวะขาดแคลนแรงงานในระดับล่าง เพราะแรงงานไทยมีค่าจ้างที่สูงในขณะที่แรงงานต่างชาติมีค่าจ้างที่ถูกลง และ มีความขยัน อดทน ไม่เกียจงาน อย่างไรก็ตามในแง่ของความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวยังขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของกิจการอีกด้วย แต่ก็ยอมรับว่าแรงงานต่างชาติอาจก่อให้เกิดผลกระทบ ในเรื่องความมั่นคงแห่งชาติ การสาธารณสุข และ ปัญหาสังคม สำหรับจังหวัดลำพูนในขณะนั้นไม่มีความจำเป็นต้องจ้างแรงงานต่างชาติ 4) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การจ้างแรงงานต่างชาติจะส่งผลกระทบต่อแรงงานไทยทำให้คนไทยตกงาน และ ขาดความมั่นคงในการทำงาน ทำให้นายจ้างไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาฝีมือแรงงานไทยในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาเรื่องผลกระทบ และ มาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี พบว่า จากผลกระทบที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่ควรมีการแก้ไขปัญหาอย่างมาก ได้แก่

1. ผลกระทบทางด้านสังคมและความมั่นคงปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด

ควรจะมีการตรวจการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวเหล่านี้ให้เข้มงวด เมื่อมีการผ่านเข้าเมืองมีการตรวจเอกสารและอาวุธต่าง ๆ ที่พกติดตัวมา รวมถึงตรวจแหล่งที่พักอาศัยที่มีแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่มาก ๆ เพื่อความปลอดภัยของคนในชุมชน

2. ผลกระทบด้านสาธารณสุข

แรงงานต่างด้าวทุกคนควรมีบัตรในการรักษาสุขภาพ และ สถานที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวควรถูกสุขลักษณะ ไม่แออัดเป็นระเบียบเรียบร้อย

3. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

ภาระการว่างงานสะสมของคนไทยควรมีการแบ่งงานที่ชัดเจน สำหรับอาชีพที่แรงงานต่างด้าวทำได้และนายจ้างก็ไม่ควรที่จะพึ่งแรงงานต่างด้าวมากเกินไปเพียงเพราะราคาต่ำกว่า

แรงงานไทยแต่สินค้าอาจจะผลิตได้จำนวนมากก็จริงแต่สำหรับคุณภาพแล้วอาจด้อยคุณภาพลง และอาจจะส่งผลกระทบต่อตลาดภายนอกได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

หลังจากที่ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการดำเนินวิจัยหลังจากนี้คือ

1. ควรมีการขยายพื้นที่ในการทำวิจัยให้กว้างขวางมากขึ้นเช่นการศึกษาถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดจันทบุรี เพื่อทำการเปรียบเทียบถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่ในอำเภอต่าง ๆ และจะทำให้ได้มาซึ่งมาตรฐานในการชี้วัดเกี่ยวกับเรื่องผลกระทบของแรงงานต่างด้าว
2. ควรทำวิจัยในเชิงคุณภาพ ในด้านผลกระทบของแรงงานต่างด้าว เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบเพิ่มเติมในประเด็นที่การศึกษาในเชิงปริมาณไม่สามารถทำได้
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวเพิ่มเติมในอีก 3 - 5 ปีข้างหน้า หลังจากที่มีการเปิดประชาคมอาเซียน เพื่อให้ทราบถึงกลุ่มของแรงงานต่างด้าวว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดบ้าง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. (2540). **บทสังเคราะห์สถานการณ์คนข้ามชาติและทางเลือกนโยบายการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย**. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุศล สุนทรธาดา. (2540). **แรงงานต่างชาติที่ไม่ถูกกฎหมายในประเทศไทย**. นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เกษมสันต์ จิณณาวาโส. (2538). **แรงงานอพยพจากต่างประเทศ: ข้อเท็จจริง ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- จันทนา ห่านรุ่งชโรทร. (2542). **การปรับตัวของแรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีแบ่งงานในจังหวัดสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชมนาท รัตนมณี. (2547). **แรงงานต่างด้าวข้ามเมืองผิดกฎหมายกับปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ สาธารณะสุข สังคม และเศรษฐกิจ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- _____ . (2545). **แรงงานต่างด้าวข้ามเมืองผิดกฎหมายกับปัญหาความมั่นคงแห่งชาติ สาธารณะ สุข สังคม และเศรษฐกิจ (การติดตามผลภายหลังรัฐบาลมีนโยบายผ่อนผันให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวในกิจการ 6 ประเภท พ.ศ. 2545)**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ชวลิต โภชนพันธ์. (2543). **ผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคม มาจากการดำเนินนโยบายพัฒนานิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด**. ปัญหาพิเศษ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เชิดชาย ม่วงมงคล. (2537). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า : กรณีศึกษาอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. การค้นคว้าอิสระ ร.ม. (การเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ตุลาพร อ่อนจันทร์. (2543). **ผลกระทบจากนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ภูมิภาคศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ธัญพร พันธุ์อารีย์. (2539). ผลกระทบของการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานอพยพสัญชาติพม่าไปปฏิบัติในอำเภอเมือง จังหวัดระนอง. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม (ศิลปศาสตร์).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญธรรม ภักดี. (2538). ผลกระทบจากการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงาน ต่างชาติในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ม. (รัฐศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประจุม รอดประเสริฐ. (2543). นโยบายการวางแผน : หลักการและทฤษฎี. กรุงเทพฯ : เนติกุล.
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2542). การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปรีดา นาคเนาทิม. (2532). เศรษฐศาสตร์จุลภาค1. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พานิต แพเกาะ. (2544). การนำนโยบายไปปฏิบัติ : กรณีศึกษานโยบายจัดระบบเพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พรชัย พัฒนบัณฑิต. (2527). พัฒนาการเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรินทร์ วงศ์ราช. (2554). ผลกระทบทางสังคมจากการนำนโยบายแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายไปปฏิบัติ, ศึกษาเฉพาะกรณีพม่า ลาว และกัมพูชา. กรุงเทพฯ :
กรมการจัดหางาน.
- พิชิต ธารธนคุณ. (2544). ภาวะการจ้างงาน รูปแบบการได้มาและผลกระทบจากการใช้แรงงานต่างชาติ ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ ร.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เฟื่องฟ้า ปัญญา. (2547). การจ้างแรงงานต่างด้าวในกิจการประมงทะเลและกิจการต่อเนื่องในจังหวัดสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภณิศร์ มีกุล. (2538). ปัญหาการใช้แรงงานผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าและแนวทางแก้ไข ปัญหา : กรณีศึกษาจังหวัดระนอง. สารนิพนธ์ ร.ม. (บริหารรัฐกิจ). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มานพ แพน้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุธี จันดา เป็นผู้สัมภาษณ์. (10 สิงหาคม 2557). ที่หมู่ 4 ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี.
- มาลีวรรณ เลาะวิถี. (2541). ผลกระทบของการอนุญาตให้แรงงานต่างชาติผิดกฎหมายทำงานต่อการจ้างแรงงานไทยในจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (การเมืองและการปกครอง).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัตนา สายคณิต. (2541). **มหเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่)**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ลักษณ์ เสี่ยงมจิตต์. (2543). **ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการดำเนินนโยบายสร้างทางหลวงพิเศษ (มอเตอร์เวย์) ที่มีต่อชุมชนข้างทาง : ศึกษากรณีทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 สายกรุงเทพฯ - ชลบุรีสายใหม่**. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วัชรินทร์ ยงศิริ. (2547). **การค้าชายแดนไทยกับกัมพูชา : ปัญหาที่ประสบในปัจจุบัน และแนวทางการแก้ไข ในอนาคต**. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสิทา. (2553). **ทฤษฎีระบบ (System Theory)**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://wasita.wikidot.com/kasetsart09-rtcsystems>. 14 มกราคม 2557.
- วุฒิกุล สุจินัย. (2540). **จากห้องนาสู่โรงงานการปรับตัวของแรงงานย้ายถิ่นให้เข้ากับวิถีใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรีนคร วงศ์ใจ. (2543). **ผลกระทบจากแรงงานพม่าผิดกฎหมายในประเทศไทย: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศักดิ์ประเสริฐ เจริญประสิทธิ์. (2539). **การพัฒนานโยบายของรัฐด้านแรงงานต่างชาติ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดตราด**. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ, สุดา สุวรรณภิญโญ, ลัทธิตการ ศรีวะรมย์, และชวลิต ประภวานนท์. (2539). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- ศูนย์คริสตศาสนธรรมมิสซังราชบุรี. (2539). **ทฤษฎีระบบ (System Theory)**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.kamsondeede.com/school/chapter-002/51-2008-12-13-14-44-22/109--system-theory>. 14 มกราคม 2557.
- ศูนย์บริการข้อมูลอำเภอสอยดาว. (2557 ก). **ข้อมูลอำเภอ**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : www.amphoesoidao.com. 20 ตุลาคม 2557.
- _____. (2557 ข). **ขั้นตอนการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://wp.doe.go.th/wp/images/pr/pr_oss300757.pdf. 8 พฤศจิกายน 2557.
- สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม. (2546). **ทฤษฎีกระบวนการระบบ (System Thinking)**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://wasita.wikidot.com/kasetsart09-rtcsystems>. 19 พฤศจิกายน 2556.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (NESDB). (2539). วิจัยเรื่อง“การศึกษาเชิงนโยบายในการจัดการคนงานต่างชาติ 1 ที่ลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย:กรณีศึกษา 4 จังหวัด” ได้แก่ จังหวัดตาก เชียงราย กาญจนบุรี และระนอง. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2554). ผลกระทบจากการจ้างแรงงานข้ามชาติของไทยภายใต้ยุคพหุคูณสัญชาติ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ).

สมบัติ ช่างชัยวงศ์. (2546). การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สายพันธุ์ พึ่งพระคุ้มครอง. (2542). ผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายต่อกิจการประมงของจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. (2556). งานต่างด้าว. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.doe.go.th/chanthaburi/>. 13 ตุลาคม 2556.

_____. (2557). งานต่างด้าว. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.doe.go.th/chanthaburi/>. 10 ตุลาคม 2557.

สุณี นิตราคม. (2534). เศรษฐศาสตร์แรงงานระหว่างประเทศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภางค์ จันทวานิช. (2539). การย้ายถิ่นข้ามชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก : สถานการณ์ทั่วไปและผลกระทบต่อแรงงานข้ามชาติและแรงงานไทย.

กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2540). การศึกษานโยบายเรื่องการค้าเคลื่อนย้ายประชากรและผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย. รายงานการวิจัยการย้ายถิ่นแห่งเอเชีย. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมิต ถาวรวิสุ. (2531). การสนองตอบของนายจ้างในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อบริการจัดหางานของรัฐ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวัฒน์ โอภาสานนท์. (2544). ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2544. กรุงเทพฯ : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม.

- เสกสิทธิ์ คุณศรี. (2539). การประเมินความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: **ศึกษากรณีอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก**. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- แสวง รัตนมงคลมาศ. (2543). **สองโลกวัฒนธรรมกับพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา**.
กรุงเทพฯ : สมาคมพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ไสว บุญรอด เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สุธี จันดา เป็นผู้สัมภาษณ์. (11 สิงหาคม 2557). ที่หมู่ 4
ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). **หลักและเทคนิคการวางแผน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อังคณา ภูขันธ์สูง. (2550). **ผลกระทบของการจ้างแรงงานอพยพต่างชาติหลบหนีเข้าเมืองผิด
กฎหมายระหว่างปี พ.ศ. 2539-2548 : ศึกษากรณีแรงงานสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา**.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อุษา เพ็ชรยิ้ม. (2542). **ผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ศึกษากรณี
เขตนิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. ภาคนิพนธ์ บธ.ม.
(บริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- เอก มงคล. (2538). **ความคิดเห็นของประชาชนจังหวัดระนองต่อผลกระทบของแรงงานพม่า
ในด้านเศรษฐกิจ และสังคม**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก.
- Bryant and White. (1982). **แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบ**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
http://www.google.co.th/url?url=http://digital_collect.lib.buu.ac.th/dcms/files/47933110/chapter2.pdf&rct=j&frm=1&q=&esrc=s&sa=U&ei=6V_UVJrPL4GpmwWxmoDgBg&ved=0CBMQFjAA&usg=AFQjCNGaitZwOOtD8_uLFWWA_xncmJT39Q.
20 ตุลาคม 2556.
- John Stuart Mill. (1837). **ทฤษฎีกองทุนค่าจ้าง (Wage-fund Theory)**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
http://compensation-pol.blogspot.com/2012/08/blog-post_3447.html. 20 ตุลาคม 2556
- Ruben. (1993). **ทฤษฎีระบบ (System Theory) กับความขัดแย้ง**. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :
<http://wasita.wikidot.com/kasetsart09-rtcsystems>. 20 ตุลาคม 2556.

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว

ผู้เชี่ยวชาญด้านชุมชนท้องถิ่น

รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๓๘๓

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงการวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสุธี จันดา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินิพนธ์เรื่อง “ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” ในการนี้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เผือกนำผล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๘

โทรสาร. ๐ ๓๘๔๗ ๑๐๗๘

E-mail : socialRBRU@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๓๔๒

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.โอฬาร ถิ่นบางเตียว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงการวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสุธี จันตา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินิพนธ์เรื่อง “ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” ในการนี้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เพือกนำผล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๙

โทรสาร. ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๗๙

E-mail : socialRBRU@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๓๘๔

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัยและเค้าโครงการวิจัยโดยย่อ จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายสุธี จันตา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินพนธ์เรื่อง “ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” ในการนี้หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เผือกนำผล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๘

โทรสาร. ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๗๙

E-mail : socialRBRU@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๒๗๘

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน นายอำเภอสอยดาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุธี จันดา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินิพนธ์เรื่อง “ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” ในการนี้ขอให้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน ๓๐ ฉบับ กับประชาชนในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เพือกนำผล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๙

โทรสาร. ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๗๙

E-mail : socialRBRU@hotmail.com

ที่ ศธ ๐๕๕๒.๐๕/๓๔๔

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี
๒๒๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน นายอำเภอสอยดาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสุธี จันดา นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ได้รับอนุมัติให้ทำภาคินิพนธ์เรื่อง “ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี” จำนวน ๓๙๔ ฉบับ ซึ่งผู้ทำวิจัยได้เลือกหน่วยงานของท่านเป็นกลุ่มตัวอย่าง และจำเป็นต้องนำเครื่องมือในการวิจัยมาเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรในเขตพื้นที่ของท่าน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จึงขออนุญาตให้นายสุธี จันดา เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กรรณิการ์ เพื่อนำผล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๘๖๔๔ ๐๓๑๐ ๙

โทรสาร. ๐ ๓๙๔๗ ๑๐๗๙

E-mail : socialRBRU@hotmail.com

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

แบบสอบถาม

ผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

แบบสอบถามชุดนี้ทางนิตินิตหลักสุตรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เพื่อนำข้อมูลที่ได้อไปใช้ประกอบการวิจัย และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริงข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ใน ตามสภาพที่เป็นจริงและเติมข้อความที่เป็นจริงลงในช่องว่าง

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ.....ปีเต็ม
3. สถานภาพ

☐ โสด	☐ สมรส
☐ หม้าย/หย่าร้าง	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. การศึกษา

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ ปวส./อนุปริญญา
☐ ประถมศึกษา	☐ ปริญญาตรี
☐ มัธยมศึกษา/ปวช.	☐ สูงกว่าปริญญาตรี
5. อาชีพ

☐ เกษตรกรรม	☐ รับจ้างทั่วไป
☐ ค้าขาย	☐ รับราชการ/ลูกจ้างของราชการ/รัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานเอกชน	☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ แม่บ้าน	☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. รายได้.....บาท/เดือน
7. ท่านอาศัยอยู่ในตำบล

☐ ประตง	☐ ทราขาว
☐ ทุ่งขนาน	☐ ทัพช้าง
☐ สะตอน	
8. ท่านอาศัยอยู่ที่อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี เป็นระยะเวลา.....ปี

ตอนที่ 2 ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในเขตตำบลที่ท่านอาศัยอยู่ในเรื่องต่อไปนี้

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	5	4	3	2	1
ด้านสังคม					
1. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาอาชญากรรม					
2. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหายาเสพติด					
3. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการลักทรัพย์					
4. แรงงานต่างด้าวก่อปัญหาการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา					
5. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาลดรายได้ของแรงงานไทย					
6. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้มีขยะเพิ่มมากขึ้น					
7. ชุมชนสกปรกขึ้นไม่ได้เป็นเพราะความไม่มีระเบียบของแรงงานต่างด้าว					
8. แรงงานต่างด้าวไม่เข้า-ออกงานบ่อยและไม่เรียกร้องสวัสดิการมาก					
9. แรงงานต่างด้าวผู้หญิงไม่ได้เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการค้ามนุษย์					

ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	5	4	3	2	1
10. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ก่อปัญหาการว่างงานของคนไทย					
ด้านสาธารณสุข					
1. แรงงานต่างด้าวบางส่วนเป็นพาหนะนำโรคใหม่ๆ					
2. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการแพร่กระจายโรคติดต่อ					
3. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดอุบัติการณ์ซ้ำของโรคหรือโรคที่หายไปแล้วและกลับมาเป็นอีก					
4. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการเพิ่มภาระงานของบุคลากรสาธารณสุข					
5. แรงงานต่างด้าวมีความเป็นอยู่ที่แออัดและไม่ถูกสุขลักษณะ					
6. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการสูญเสียงบประมาณในการรักษา					
7. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ทำให้เกิดโรคระบาดในเด็ก					
8. แรงงานต่างด้าวไม่ได้ช่วยลดภาระในการให้สวัสดิการในด้านการรักษาพยาบาล					
9. คนในชุมชนเกิดโรคระบาดสาเหตุไม่ได้เป็นเพราะแรงงานต่างด้าว					

ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	ระดับความเห็น				
	เห็น ด้วย 5	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย 4	ไม่ แน่ใจ 3	ค่อนข้าง ไม่เห็นด้วย 2	ไม่ เห็นด้วย 1
10. แรงงานต่างด้าวไม่ได้มีส่วน ทำให้คนไทยติดต่โรคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น					
ด้านความมั่นคง					
1. แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามา โดยผิดกฎหมาย					
2. แรงงานต่างด้าวทำให้คน ในชุมชนเกิดความหวาดระแวง					
3. แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิด ปัญหาด้านงบประมาณแผ่นดิน					
4. แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิด ปัญหาเงินไหลออกนอกประเทศ					
5. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิด ปัญหาการลักลอบค้ามนุษย์					
6. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิด ปัญหาการลักลอบการค้า ยาเสพติด					
7. แรงงานต่างด้าวทำให้คน ในชุมชนเกิดความไม่ปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน					
8. แรงงานต่างด้าวทำให้ประเทศ เกิดความเสื่อมเสียชื่อเสียง					
9. แรงงานต่างด้าวทำให้ชุมชน หรือคนในชุมชนเกิด ความยากจน					

ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย 5	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วย 1
10. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานของคนภายในประเทศเป็นจำนวนมาก					
ด้านเศรษฐกิจ					
1. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดปัญหาการว่างงานสะสมมากขึ้น					
2. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงิน					
3. แรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าส่งออกได้เป็นจำนวนมากในแต่ละปี					
4. แรงงานต่างด้าวทำให้เศรษฐกิจชุมชนเฟื่องฟูมากขึ้น					
5. แรงงานต่างด้าวทำให้การผลิตสินค้าได้เป็นจำนวนมาก แต่คุณภาพของสินค้าอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร					
6. แรงงานต่างด้าวทำให้นายจ้างมีภาระด้านต้นทุนการผลิต					
7. แรงงานต่างด้าวทำให้คนไทยขาดแรงงานในระดับล่าง					
8. แรงงานต่างด้าวทำให้เกิดการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม					

ผลกระทบเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	ระดับความเห็น				
	เห็นด้วย 5	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 4	ไม่แน่ใจ 3	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย 2	ไม่เห็นด้วย 1
9. แรงงานต่างด้าวทำให้แรงงานไทยเกิดการขาดการพัฒนาเทคโนโลยีด้านแรงงาน					
10. ผู้ประกอบการจำเป็นที่จะต้องจ้างแรงงานต่างด้าวเพียงเพราะเป็นแรงงานที่ราคาถูกหรือเหมาะแก่ภาคการเกษตรเท่านั้นเอง					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ของผลกระทบและมาตรการแก้ไขเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ในเขตอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

1. ข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบด้านสาธารณสุข

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบด้านความมั่นคง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

.....

.....

.....

4. ข้อเสนอแนะในการลดผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

.....

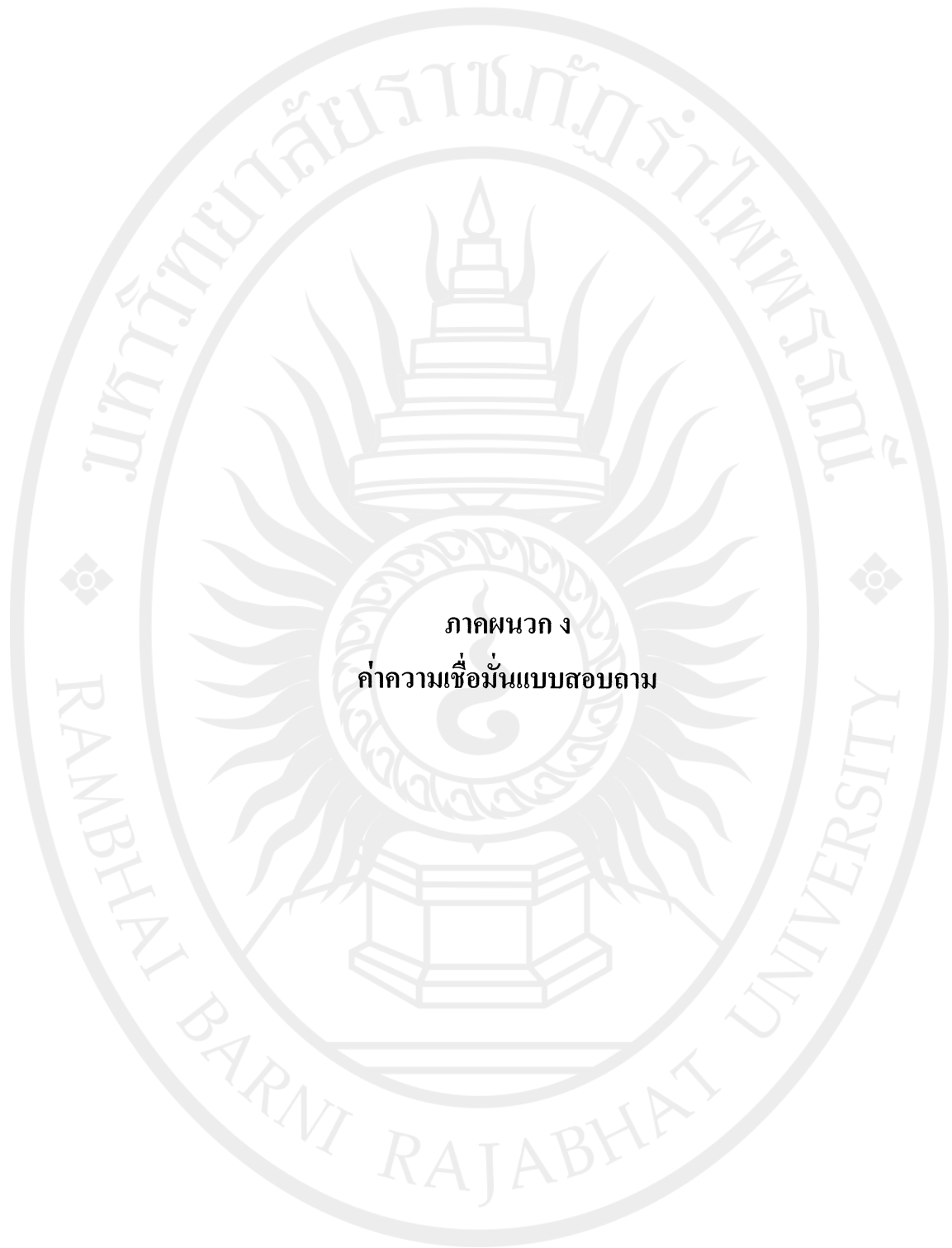
.....

.....

.....

ขอบคุณสำหรับความเห็นของท่าน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Reliability**Scale: ALL VARIABLES****Case Processing Summary**

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.798	.801	40

ภาคผนวก จ
การได้มาของแรงงานต่างด้าว

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

การได้มาของแรงงานต่างด้าวก่อนการประกาศนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
ต้องทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนที่ 1 แจ้งความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวหรือขอโควตาที่สำนักงานจัดหางาน
จังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 ยื่นคำร้องขอนำแรงงานต่างด้าวมาทำงานในประเทศไทยที่สำนักงาน
จัดหางานจังหวัด

ขั้นตอนที่ 3 ยื่นขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 ยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานที่สำนักงานจัดหางานจังหวัด

เอกสารประกอบการพิจารณา

ขั้นตอนที่ 1 การแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าว กรณีนายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านหรือหนังสือเดินทาง กรณี
เป็นคนต่างด้าว

2. หลักฐานแสดงความจำเป็นในการจ้างแรงงานต่างด้าว เช่น หนังสือจดทะเบียนพาณิชย์
สัญญาเช่าโฉนดที่ดิน

3. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน

4. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรณีเป็นนิติบุคคล

1. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล

2. หลักฐานแสดงความจำเป็นในการจ้างแรงงานต่างด้าว เช่น หนังสือจดทะเบียนพาณิชย์
สัญญาเช่าโฉนดที่ดิน

3. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน

4. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การยื่นคำร้องขอนำเข้าคนต่างด้าว

1. คำร้องขอนำเข้า

2. หนังสือแสดงความต้องการแรงงาน

3. หนังสือแต่งตั้งบริษัทจัดหา

4. สัญญาจ้างแรงงาน

5. หนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างคนต่างด้าว (โควตา)

6. หนังสือยืนยันการมีโควตา

7. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 การยื่นคำขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าว

1. แบบคำขอ (ตม.2)
2. หนังสือรับรองการจ้าง
3. บัญชีรายชื่อคนต่างด้าวที่บริษัทจัดหางานแรงงานในประเทศต้นทางจัดหาให้ (Name List)
4. สำเนาหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างคนต่างด้าว (โคเวตา)
5. สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง
6. รูปถ่ายครึ่งตัว 3x4 เซนติเมตร จำนวน 3 รูป
7. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน
8. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง กรณีเป็นบุคคลธรรมดาหรือสำเนาเอกสารรับรองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแสดงว่า กิจการของนายจ้างได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้ดำเนินงาน โดยถูกกฎหมาย กรณีเป็นนิติบุคคล
9. เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 4 การยื่นขอรับใบอนุญาตทำงาน

1. คำร้องขอรับใบอนุญาตทำงาน
2. สำเนาหนังสือเดินทางหรือสำเนาเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง
3. สำเนาหลักฐานการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร
4. หนังสือรับรองการจ้าง
5. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ซึ่งจะเป็นนายจ้าง กรณีเป็นบุคคลธรรมดาหรือสำเนาเอกสารรับรองของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องแสดงว่า กิจการของนายจ้างได้จดทะเบียนหรือได้รับอนุญาตให้ดำเนินงาน โดย ถูกกฎหมายกรณีเป็นนิติบุคคล
6. ใบรับรองแพทย์
7. รูปถ่ายครึ่งตัว 3x4 เซนติเมตร จำนวน 3 รูป
8. เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งขั้นตอนดังกล่าวนี้จะเป็นขั้นตอนการนำแรงงานต่างด้าวมาใช้ในการทำงานในกิจการต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ตามที่ผู้ประกอบการหรือผู้ยื่นเอกสารแจ้งความต้องการแรงงานต่างด้าว (สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์. 2556)

การได้มาของแรงงานต่างด้าวจากการประกาศนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)
ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

1. การเตรียมเอกสาร ให้นายจ้างเตรียมเอกสาร ดังนี้

1.1 แบบกรอกข้อมูลทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

1.2 สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน / สำเนาทะเบียนบ้านนายจ้าง (กรณีนายจ้างเป็นบุคคลธรรมดา)

1.3 สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล)

ให้นายจ้างกรอกข้อมูลในแบบทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยให้ถูกต้องครบถ้วน โดยใช้แนบข้อมูลทะเบียนประวัติ 1 ใบ ต่อคนต่างด้าว 1 คน ส่วนเอกสารของนายจ้างให้เซ็นรับรองสำเนาถูกต้องให้ครบทุกหน้าและจัดเรียงเอกสารให้ครบตามที่กำหนด เพื่อไปยื่น ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จพร้อมกับคนต่างด้าวผิดกฎหมาย

2. การลงทะเบียน ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ให้นายจ้างดำเนินการดังนี้

2.1 นำตัวคนต่างด้าวผิดกฎหมายพร้อมแบบข้อมูลลงทะเบียนประวัติที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วและเอกสารของนายจ้าง ตามข้อ 1 ไปลงทะเบียนและรายงานตัวคนต่างด้าว ณ ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเพื่อรับบัตรคิว

2.2 เมื่อรับบัตรคิวแล้วให้พาคนต่างด้าว พบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเพื่อชั่งน้ำหนัก เก็บปัสสาวะและกินยาเพื่อตรวจโรค

2.3 พาคนต่างด้าวเข้ารับการจัดทำทะเบียนประวัติกับเจ้าหน้าที่กรมการปกครอง เพื่อถ่ายรูป พิมพ์ลายนิ้วมือและออกเอกสาร ท.ร. 38/1

2.4 เมื่อคนต่างด้าวทำทะเบียนประวัติ ถ่ายรูป พิมพ์ลายนิ้วมือแล้ว ให้ไปชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนกับเจ้าหน้าที่กรมการปกครอง ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานกับเจ้าหน้าที่กรมการจัดหางาน และค่าตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยชำระค่าธรรมเนียมตามอัตรา ดังนี้

2.4.1 ค่าขอใบอนุญาตทำงานไม่เกิน 3 เดือน 255 บาท

2.4.2 ค่าทำทะเบียนประวัติ (ถ่าย ท.ร. 38/1) 80 บาท

2.4.3 ค่าตรวจสุขภาพ 500 บาท

2.4.2 ค่าประกันสุขภาพ 500 บาท

เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอน แรงงานต่างด้าวจะได้รับบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย บัตรด้านหน้าจะเป็นข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย บัตรด้านหลังจะเป็นข้อมูลของกระทรวงแรงงาน (ใบอนุญาตทำงาน) และสิทธิการรักษาพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข

3. การดำเนินการหลังการจดทะเบียน

3.1 เมื่อนายจ้างและคนต่างด้าวดำเนินการจัดทำทะเบียนประวัติและชำระค่าธรรมเนียม ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จเรียบร้อยแล้วจะได้รับเอกสารเอกสาร ท.ร. 38/1 และบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และใบเสร็จรับเงินเป็นหลักฐาน

3.2 คนต่างด้าวผิดกฎหมายที่จดทะเบียนแล้วจะได้รับอนุญาตให้อยู่เป็นการชั่วคราว และทำงานเป็นการชั่วคราว ไม่เกิน 60 วัน

3.3 คนต่างด้าวทำงานกับนายจ้างให้ตรงตามสถานที่และประเภทกิจการที่ได้รับอนุญาต ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวนี้เป็นขั้นตอนการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานตามจังหวัดต่าง ๆ และขั้นตอนสามารถปรับให้เหมาะสมในแต่ละสถานที่ (สำนักงานจัดหางานจังหวัดจันทบุรี. ออนไลน์. 2557)

บันทึกการตรวจสอบ

ประเภท 1 ผู้ประกอบการภาคเกษตรกรรม.....

1) ข้าพเจ้า..... กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัดจันทบุรี

ได้ตรวจสอบ(นาย/นาง/นางสาว)..... อายุ..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดจันทบุรี เบอร์โทรศัพท์.....

2) ประเภทของผู้ประกอบการ

2.1.1 ผู้ใช้แรงงานภาคเกษตรกรรม

ทำไร่..... จำนวน..... ไร่

ทำสวน..... จำนวน..... ไร่

อื่นๆ..... จำนวน..... ไร่

3) รายชื่อแรงงานที่ขออนุญาต

1)..... 11)..... 21).....

2)..... 12)..... 22).....

3)..... 13)..... 23).....

4)..... 14)..... 24).....

5)..... 15)..... 25).....

6)..... 16)..... 26).....

7)..... 17)..... 27).....

8)..... 18)..... 28).....

9)..... 19)..... 29).....

10)..... 20)..... 30).....

4) อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

เอกสารประกอบการแจ้งที่พักอาศัยแรงงาน

- สำเนาบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน ผู้ขอ

- ใบบันทึกการตรวจสอบจาก กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน (ต้องให้กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบใหม่ ทุก 15 วัน)

- สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบ

บันทึกการตรวจสอบ

ประเภท 2 รับจ้างเก็บผลผลิต.....

1) ข้าพเจ้า.....กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดจันทบุรี

ได้ตรวจสอบ(นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดจันทบุรี เบอร์โทรศัพท์.....

2) ประเภทของผู้ประกอบการ

2.1.1 กรณีรับจ้างเก็บผลผลิต..... (ไม่เกิน 25คน ต่อคัน)

ชื่อ-สกุล (คนขับ)ที่อยู่.....

ชื่อ-สกุล (เจ้าของรถ)ที่อยู่.....

ทะเบียนรถสีรถ.....ชื่อผู้ถือรถ.....

สถานที่พักแรงงาน.....

3) รายชื่อแรงงานที่ขออนุญาต

1).....11).....21).....

2).....12).....22).....

3).....13).....23).....

4).....14).....24).....

5).....15).....25).....

6).....16).....26).....

7).....17).....27).....

8).....18).....28).....

9).....19).....29).....

10).....20).....30).....

4) อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

หมายเหตุ เอกสารประกอบการแจ้งที่พักอาศัยแรงงาน

- สำเนาบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน ผู้ขอ

- ใบบันทึกการตรวจสอบจาก กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน (ต้องให้กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบใหม่ ทุก 15 วัน)

- สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบ

บันทึกการตรวจสอบ

ประเภท 3 กรณีอื่นๆ

1) ข้าพเจ้า.....กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดจันทบุรี

ได้ตรวจสอบ(นาย/นาง/นางสาว).....อายุ.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดจันทบุรี เบอร์โทรศัพท์.....

2) ประเภทของผู้ประกอบการ

2.1.1 กรณีอื่นๆ อาทิ (ร้านค้า, ร้านอาหาร, ทำงานบ้าน)

ประเภทผู้ประกอบการ.....ชื่อสถานที่ประกอบการ.....

ชื่อ-สกุล (เจ้าของ).....ที่อยู่.....

สถานที่พักแรงงาน.....

3) รายชื่อแรงงานที่ขออนุญาต

1).....11).....21).....

2).....12).....22).....

3).....13).....23).....

4).....14).....24).....

5).....15).....25).....

6).....16).....26).....

7).....17).....27).....

8).....18).....28).....

9).....19).....29).....

10).....20).....30).....

4) อื่นๆ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ

เอกสารประกอบการแจ้งที่พักอาศัยแรงงาน

- สำเนาบัตร สำเนาทะเบียนบ้าน ผู้ขอ

- ใบบันทึกการตรวจสอบจาก กำนัน-ผู้ใหญ่บ้าน (ต้องให้กำนัน-ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบใหม่ ทุก 15 วัน)

- สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกำนัน หรือ ผู้ใหญ่บ้านตรวจสอบ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายสุธี จันดา
วัน เดือน ปีเกิด	4 สิงหาคม 2531
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลขลุง จังหวัดจันทบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35/1 หมู่ 4 ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี 22180
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	เจ้าของกิจการธุรกิจส่วนตัว
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	35/1 หมู่ 4 ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี 22180
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนทุ่งขนานวิทยา จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2547	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนทุ่งขนานวิทยา จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2550	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต รป.บ. (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
พ.ศ. 2558	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รป.ม. (การปกครองท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี